DÎVÂN-I MUHİBBÎ

(KANUNÎ SULTAN SÜLEYMAN'ın ŞİİRLERİ)

3

Tercüman 1001 TEMEL ESER

Tercüman 1001 TEMEL ESER

156

DÎVÂN-I MUHİBBÎ

(KANUNÎ SULTAN SÜLEYMAN'ın ŞİİRLERİ)

III

Hazırlayan:
Vahit ÇABUK

İSTANBUL
1980

1001 Temel Eser'i iftiharla sunuyoruz

Tarihimize mânâ, millî benliğimize güç katan kütüphaneler dolusu birbirinden seçme eserlere sahip bulunuyoruz. Edebiyat, tarih, sosyoloji, felsefe, folklor gibi millî ruhu geliştiren, ona yön veren konularda "**Gerçek eserler**" elimizin altındadır. Ne var ki, elimizin altındaki bu eserlerden çoğunlukla istifade edemeyiz. Çünkü devirler değişmelere yol açmış, dil değişmiş, yazı değişmiştir.

Gözden ve gönülden uzak kalmış unutulmaya yüz tutmuş **-Ama değerinden hiçbir şey kaybetmemiş, çoğunluğu daha da önem kazanmış-** binlerce cilt eser, bir süre daha el atılmazsa, tarihin derinliklerinde kaybolup gideceklerdir. Çünkü onları derleyip-toparlayacak ve günümüzün Türkçesi ile baskıya hazırlayacak değerdeki kalemler, gün geçtikçe azalmaktadır.

Bin yıllık tarihimizin içinden süzülüp gelen ve bizi biz yapan, kültürümüzde "**Köşetaşı**" vazifesi gören bu eserleri, tozlu raflardan kurtarıp, nesillere ulaştırmayı plânladık.

Sevinçle karşılayıp, ümitle alkışladığımız **"1000 Temel Eser"** serisi, Millî Etiğim Bakanlığınca durdurulunca, bugüne kadar yayınlanan 66 esere yüzlerce ek yapmayı düşündük ve **"Tercüman 1001 Temel Eser"** dizisini yayınlamaya karar verdik. **"1000 Temel Eser"** serisini hazırlayan çok değerli bilginler heyetini, yeni üyelerle genişlettik. Ayrıca 200 ilim adamımızdan yardım vaadi aldık. Tercüman'ın yayın hayatındaki geniş imkânlarını 1001 Temel Eser için daha da güçlendirdik. Artık karşınıza gururla, cesaretle çıkmamız, eserlerimizi gözlere ve gönüllere sergilememiz zamanı gelmiş bulunuyor. Millî değer ve mânâca her kitap ve her yazar bu serimizde yerini bulacak, hiç bir art düşünce ile değerli değersiz, değersiz de değerli gibi ortaya konmayacaktır. Çünkü esas gaye bin yıllık tarihimizin temelini, mayasını gözler önüne sermek, onları lâyık oldukları yere oturtmaktır.

Bu bakımdan 1001 Temel Eser'den maddî hiç bir kâr beklemiyoruz. Kârımız sadece gurur, iftihar, hizmet zevki olacaktır.

KEMAL ILICAK

Tercüman
Gazetesi Sahibi

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

679) Olsun tene'um içre ol mâh–rûy–ı sâde
Kalsun belâ vü gamda bu âşık–ı fütâde

Ol şehsüvâr–ı meydân binse semend–i nâza
Uşşâk olur önince ser cümle hep piyâde

Kaşunla gamzen ey dost yeter cihâne fitne
Neyler girüb bûseyç giysûların fütâde

Levh üzre dest–i kudret yazmış bunu ezelde
Hüsnün senün müzâif derdüm benüm ziyâde

Aşkın kemânı pekdir her kim ki çekmek ister
Derd ü belâ vü mihnet âna gerek kübâde

Her kim ganî olursa sanman huzur ider ol
Dervişliğe ola kani' ömri geçer safâda

Gülzâr–ı hüsnün içre her gîce subh olunca
Okur Muhibbî medhin bülbülleyin nevâda
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

680) Çünki bu dünyâ denîdür ana dil virme sakın
Kimse başa çıkmadı çıkma ser–i dünyâ ile

Gel şarâb–ı aşkı nûş it zâhid peşmîne pûş
Niceye dek kalasın bu hay bu kavga ile

Zerre gibi gün yüzi şevkine ser gerdân olup
Gîceler tâ subha dek efgân iderem nây ile

Ey Muhibbî yüri âlemde tecerrüd ehli ol
Ta ki hemser olasın gönüllerde Îsâ ile
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

681) Hicrün ile dönmüş idüm ben hazân yaprağına
Bir katı âh eyledüm düşdüm fenâ toprağına

Ârızun üstinde düşmüşdür meğer zülf–i siyâh
Kim görübdür kâfiri kim girdi cennet bağına

Dûr olalıdan tapundan Mısr–ı hüsnün hakkıçün
Gözlerimün kanlu yaşı döndi Nil ırmağına

Bağlanalı zülfünün zencîrine divâne dil
Kendüzin fark eylemez değül ki sol u sağına

Aşk yolunda Muhibbî can ü ser terk eyledi
Dôstum dinmez miydi bir gez anın sormağına

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

682) Mürg–i dil itdi heves gülşen–i dildâra düşe
Yâni bülbül gibi kasd itdi gönül zâre düşe

Kim ki şîrîn lebüne dil vire Ferhâd–sıfat
Yakalar çâk idüben dâmen–i kuhsâra düşe

Bilse idüm ne yüz ile görinür gül yüzüne
Kıymetün bile kaçan vaktiyle bâzâre düşe

Derd–i dil hâlüni yâz şâyet ala yâr elüne
Ola kim elden ele bir gün o dildâre düşe

Kim bütün ide Muhibbî bu gönül şîşesini
Sınayun seng–i cefâyile ki sad–pâre düşe

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

683) Zâhid olan geçürür halvetde ömrün beng ile
Iyş ider gülşende ârif bâde–i gül–reng ile

Sâki–i gül–ruh elünden nûş kıl câm–ı safa
Kalmasun dirsen eğer mir'ât–ı kalbin jeng ile

Gam şebinde kalmışum açılmadı subh–ı visâl
Kimse mûnis olmadı âlemde bu dil teng ile

Haddi ile zülfünü gördüm eydürler Arab'da
Rûm şâhi ceng ider san kim varub Efreng ile

Kim ki dil virmez cihâne geçer istiğnâ ile
Ey Muhibbî bu dokuz minâyı sır bir seng ile

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

684) Su gibi ger meyl idersem tan mı serv–i nâzuma
Bağlıdur çokdan gönül zülf–i kemend–endâzuma

Deyr içinde dün sanemler seyrine hayran olub
Secde–i bı ihtiyâR itdüm püt–i tannâzuma

Gülşen–i hüsnünde kıldum gice bülbül–tek figan
Lîk tutmadı kulak gül gibi bu âvâzuma

Yavru şâhindir ko öğrensin gönüller almasın
Dir uçurma kapa dursun gönlü ol şehbâzuma

Bu Muhibbî tuhf iletse cân ü dil ile kabûl
Çün kerîmü'ş–şânsın bakma çoğuma azıma

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

685) Beni cellâd–ı gamzen iki nîme
Ko kalsun redd idüb tek yüri dime

Elifken kâmetüm dâl itdün âhir
Gönül vireliden sen zülf–i cîme

Safâdan çâk ider gonca yakasın
Anarsam gül yüzin vasfın nesîme

Dilâ toprağa saldın dürr–i eşki
Terahhum itmedün bir kaç yetîme

Dil ü cânım tabîbi sen dururken
Kime arz ideyim derdümi kime

Beni öldürmeğe ahd itmiş idin
Kerem kıl dostum ahdini sıma

Muhibbî'ye keremden kıl terahhum
Kerem çün kimse öğretmez kerîme

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

686) Birliğe irmez kişi iki cihândan geçmiye
Kurtulamaz ikilikten în ü ândan geçmiye

Çehre–i cânân görünmez perde olmuşdur teni
Vuslat el virmez ana cism ile candan geçmiye

Kâf–ı kurbet bu gönül simurguna olmaz mekân
Bâl açub pervâz idüb bu âşiyândan geçmiye

Yâr ile yâr olmayub havf ü recâda kalur ol
Kayd–ı düzâh eyleyüb bâğ–ı cenândan geçmiye

Fâyide kılmaz Muhibbî nakd–i ömrün harç ide
Ta ki bu bâzarda sûd u ziyândan geçmiye

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

687) Mâh–rûlar vaslına çün müşteri oldum yine
Harç idüb can nakdini dilden berî oldum yine

La'l ü yâkut ile zeyn itdüm gözüm dükkânını
Aşk şâhı devletünde cevheri oldum yine

Aşk meydânında Mecnûn ile mihnet okların
Atışub bir kaç kadem ben ileri oldum yine

Nûş kılam kâse–i çeşmüm yine ânı dolar
Şöyle benzer sâgar–ı İskenderî oldum yine

Ey Muhibbî göz yaşı iki taraf zencîr olup
Şâh–ı aşkın yediler şîr–i nerî oldum yine

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

688) Arz–ı hâl it ey gönül gel ol meh–i tannâzuma
Gözlerün yaşın revân it var o serv–i nâzuma

Nâle eyle ey gönül çâl sînemin tanburunı
Ola kim bir dem durup gûş ide dilber sâzuma

Değme kimse sofrasına aşkının el sunmasun
Yimeyenler mihnet âşın vâkıf olmaz râzuma

Sırr–ı aşkı nâlem ile göz yaşıdur fâş iden
Neyleyim derdâ diriga bu iki gammâzuma

Yâr içün cân terkin ursa bu Muhibbî tan değül
Evveli aşkın fedâ–yı cân olubdur lâzıma

* * *

689) Didüm serv ü sehî gibi salınsun hüsn bağında
Kon aksun gözlerüm yaşı benüm her dem ayağında

Eğerçi gitdi dil elden velî sultân–ı aşk oldu
Gam u gussa vezîr olmuş anun solunda sağında

Yatur ol pister–i gülde cihândan cümleyi pervâ
Senün hâline hiç vâkıf olur mu gam bucağında

Koşalum eşk–i gülgûnun kanı ol zülf–i şebdîzin
Kosun ger buseni öndel yaşum gayet yarâğında

Gözüm yaşın şarâb itdüm yanık bağrum kebâb itdüm
Ziyâfet eyledüm şâh–ı gam–ı çeşmüm otağında

Kara zülfü arasında tulu' itdi yüzin gördüm
Ayın ondördü sandım tamâmı hüsn çağında

Muhibbî mürg–i dil ancak yalınuz sanma bend olmuş
Neler vardur aransa ger ânın zülfi duzâğında
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

690) İrmedüm dûş olmadum âlemde hâlât ehlüne
Bâd–ı âhum gönderüb sordum semâvât ehlüne

Bir kadeh meyle benüm çün gönlümü hoş eyledi
Yüzimi hâk itmeğe vardum harâbet ehlüne

Gün yüzin bir zerre–i nâçîze pertev salmaya
Bu düşer mi dôstum andan semâvât ehlüne

Bahr–i dil gavvâsısın dürr gibi arz it sözlerün
Tâ ki tahsîn ideler böyle ibârat ehlüne

Ey Muhibbı şükr kıl derd ü belâ vü mihnete
Gönlümü tapşırdılar düşdi emânat ehlüne
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtün/Mef'ûlü/Fâilâtün

691) Saçın girihlerini kıldum eğerçi pîşe
Çözülmedi çalışdım tâ urmayınca dîşe

Sıma şehâ bu gönlüm mümkün değül yirine
Bir dahî gelmek olmaz olsa şikeste şîşe

Aşkın rahına girdim pür seng–i hâre gördüm
Gördüm küşâde yir yok âh olmayınca tîşe

Ben tâlib–i nigârum maksûd bana dîdâr
Gör bu riyâyı zâhid cennet umar hemîşe

Döne döne yanarisem aşk odına aceb mi
Gönlüm kebâba döndi sancıldı çünki şîşe

Kaşı kemân–i yâre kurbân cânı kıldum
Müjgân oku ile bağrum dopdolu döndü kîşe

Her işde ey Muhibbî hakka tevekkül itdüm
Göstere râh–ı tahkîk bu yoldan azmışa
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

692) Gamzeleri öldürdü gerçi itdi kan kan üstüne
Döndü la'lün zinde kıldı virdi cân cân üstüne

Varamazam kûyına yaşum bana virmez geçid
Ebr–i âhum yağdırır bârân bârân üstüne

Derd ile hicrân şebinde ağlasam müjgânıma
Dâne dâne dizerüm mercân mercân üstüne

Pâyüne düşüp eğer dâmânun öpsem yok dime
Ehl–i mâl olan ider ihsân ihsân üstüne

Ka'bedür kûyın süren süren gelür âşıkların
Hayre gir eyle bu gün kurbân kurbân üstüne

Ay olur hafta geçer görmem nigârâ gün yüzin
Gösterirsün bana sen hicrân hicrân üstüne

Şevk–i ruhsârınla bülbül gibi her şeb tâ seher
Bu Muhibbî eyledi efgân efgân üstüne

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

693) Tevakkuf eyleme bir dem sen efgân eyle ben nâle
Gel ey ney bezm–i mihnetde çü oldun vâkıf ahvâle

Acılub sînem üstünde görinen dağlar değüldür
Döker bu çeşm–i giryânım gül üzre çîn seher jâle

Girüb dil pûte–i hiçre yanaldan külıî pâk oldu
Ki zîrâ hâlis olmaz zer kaçan kim girmeye kâla

Lebünde hat mıdır yoksa görinen sâye–i ebrû
Yâhud pây–i mekes midür ki yapışur kalur bâle

Muhibbî zülfi târına Habeş mülki tufeyl olsun
Bahâ olmaya hâlüne harâc–ı Hind u Bengâle

* * *

Mefâîlün/Mefâilün/Feûlün

694) Sehâb–ı zülfini gün yüze perde
İdelden uğradum bin türlü derde

Hatun yazu imiş başumda ey dost
Yuyılmaz her ne kim yazıldı serde

Yaşum deryâya dil sahrâya düşdi
Ararsın dil–rübâyı bahr ü berde

Aceb mi dûd—ı dil çıksa tepemden
Yanar çün âteş—i aşkın ciğerde

Atar yâ kaşlarun gamz oklarını
Geçer sîne karâr itmez serde

Muhibbî hâlüne meyl itse tan mı
Ezel kendüye meyl itmiş beşerde

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

695) Budur fikrüm benüm olınca zinde
Olam kapunda boynu bağlu bende

Kanı lütf u kerem yâ kanı ihsân
İki elüm bulundu tut ki kande

Gülün hâr olalıdan hem—nişîni
Ötüb feryâd ider bülbül çemende

Lebüne kandı nisbet eylemişler
İşitdüm benzemez didüm o kande

Muhibbî virme dil dünyâ denîdür
Vefâ yokdur bilürsün çünki zende

* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

696) Rindâne gelübdür yine çün bâğa benefşe
Eliyle gülün bûyunu almağa benefşe

Tâc—ı sadefi giydi başına çü kalender
Girerse aceb mi iki yaprağa benefşe

Leylî saçına olmasa Mecnun gibi âşık
Divâne–sıfat düşmez idi dağa benefşe

Miskinlik ider servün ayağına koyub baş
Bakmaz oturub hiç sola sağa benefşe

Ah eylemesün mi ki bu gün geldi vücûda
Başladı hemân derd ile solmağa benefşe

Baş eğeli gam yeli yok zerre mecâli
Dil–haste Muhibbî gibi durmağa benefşe

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

697) Zâhidâ zühd ü riyâyı ihtiyâr itmek nice
Ehl–i diller meclisin gördükçe âr itmek nice

Aşk meydânında girdim geşt–gîr–i derd olub
Vâmık u Ferhâd ü Kays'ı destiyâr itmek nice

Ol hümâ yüksek uçarsa gönlümün şehbâzını
Dest–i himmetle salub ânı şikâR itmek nice

Seyl–i eşkümden zarâr geldükçe bu mülk–i dile
Seng–i mihnet birle yapup üstüvâr itmek nice

Sırr–ı aşkı sînem içre nice yıllar saklayup
Âhile bir demde şimdi âşikâr itmek nice

Ser–te–ser dîvâne gönlüm geşt idüb bu âlemi
Bend–i zülfine düşüp âhir karâr itmek nice

Ol boy–ı servün Muhibbî irmeğe pâ–bûsına
Gözlerüm yaşını her dem cûyibâr itmek nice

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

698) Hâşâ lillâh kim cefâna dil tahammül itmeye
Cân taleb kılsan vire bir dem teemmül itmeye

Gülşen–i hüsnünde her kim göre gül ruhsârını
Bağa varub ol temâşâ–yı rûh gül itmeye

Bâğbân ger görse kadd ü ârız ü şehlâ görün
Serv ü nerkis *gül diküb hergiz tecemmül itmeye*

Bâr–ı gam dağlarcadır dil ana tâkat gösterür
Zerresin ger dâğa ursalar tahammül itmeye

Top–ı ser kıldı Muhibbî zülfinin çevgânına
Ola kim galtân idüb dilber tegâfül itmeye

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

699) Nice bir tîr–i cefâlar sîne–i meskenime
Atıla seng–i melâmet yâ dil–i gamgînime

Mü'min–i aşkım bihamdillâh zimen–i lütf–i dost
Kılca noksan gelmedi yâ hod halel bu dînime

Korkmazam kûh–ı belâda ölmeden ben dôstlar
Cânı teslim eylemek gelmişdürür âyîneme

İderiz hâk–i derinden bâri hışt merkadim
Haste iken gelmedi bir kerre çün bâlinime

Ey Muhibbî giceler gelse hayâl–i zülf–i dost
Sanurım ki mârdır sînemde girer inime

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

700) Benzedelden kûy–ı dildârı cibâb–ı Kâ'beye
*Yüz sürerler ekser ânınçün tü*râb–ı Ka'beye

Eyliyelden gözlerüm yaşını kûyında sebîl
Teşne diller rağbet itmez oldı âb—ı Ka'beye

Hâller hindû gibi eyler tavâf—ı hüsnini
Zülfün olaldan nigârâ halka bâb—ı Ka'beye

Halkadur hüsnün hatun çekmiş ana ceyş—ceyş
Kasd ider mi kâfir olmasa harâb—i Ka'beye

Bu Muhibbî'nün yıkık gönlüm imâret eyle gel
Dôstum irmek dilersen ger sevâb—ı Ka'beye

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

701) Lebâleb ciğer hûnıyla lâle
Nite ki eşk—i çeşmümle piyâle

Olursam tan mıdır hûnin ciğer âh
Olupdur gamzenin tîği havâle

Hatun terk eylemez ise hatâyı
Siyâh eyler felek sakfını nâle

Adem mülkine gitsem zâd—ı gamdır
Kim andan özge yok bana nevâle

Acebdür ana tahsîn ide yâri
Muhibbî ana gönderse risâle

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

702) Dôstlar düşeli dil zevrâkı girdâb—ı gama
Vasf—ı hicrân elemi gelmeye hergiz kaleme

Gamdan özge reh—i aşkında gözümde nem ola
Neme yetmez bu gözüm yaşı benüm dahi neme

Bezm—i ġamda ko beni ney gibi efgan ideyüm
Kim bilür dahi şehâ kim irişür iş—bu deme

Ger nasîb ola içem la'l—i lebün cür'asını
Kâfirim ger heves ide bu gönül câm—ı Cem'e

Ser—i kûyunı tavâf eyle Muhibbî yüri—vâr
Yüz sürerler çün bilirsün Harem—i Muhtereme

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

703) Bezm—i mey eylemişim dün gîce cânânlar ile
Nice cânânlarile serv—i hırâmanlarile

Nice yıldır ki yeler zülfi hevâsında gönül
Kara sevdâda yürir zülf—i perîşânlarile

Kıssaya sığmaz imiş çünki ser—i zülf—i nigâr
Şerh idemezsin anı defterde divânlarile

Vasluna irişemezsin yüri divâne gönül
Kim görübdür ki gedâ ıyş ide cânânlarile

Ey Muhibbî beni Âdem'de vefânın adı yok
Dağlara düş yüri şimdengirü hayvânlarile

* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

704) Ey ruhları gül kâmeti ar'ar beli ince
Ey gözleri nerkis saçı sünbül lebi gonca

Bülbül yiridür âhını eflâke çıkarsa
Gül kim açıla hâr olur evvel bilesince

Çekdimse ne gam derd ü belâ ile meşakket
Şükrim bu ki irdüm son ucu bir ulu gence

Kızdırma yüzin ârı sakın ol âb üzre
Tâ def gibi dokunmaya yüzine tabanca

Bî–fikr ü teemmül didi bu şi'ri Muhibbî
Bilmek dileyen hâlüni ursun buna pençe

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

705) Câme–i fânusdur sînem dil–i sûzânuma
Kanlu yaşum hil'at olmuştur ten–i üryânuma

Eşk–i çeşmüm bu acebdür ki ciğer köşem iken
Kande görse yapışır kanlu gibi dâmânuma

Sen hümâyı bâz–ı himmetle şikâr itsem ne tan
Çünki pervâz eylemek gelmiş ezelden şânuma

Hasretinden vâdi–yi gamda be–gayet hasteyim
Yok mecâlim dönmeğe bir yanadan bir yanuma

Ter güzellerle Muhibbî tâze divân bağladı
Ehl–i nazma din sala gelsün berü divânuma

* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

706) Sînem görinür gül gibi bir dâğ–ı tenümle
Döndi yüreğüm lâleye kanlu kefenümle

Gökler yüzine itse uruc ejder–i âhum
Od saçıla dehr içre bu dilden dehennümle

Ey bâd–ı sabâ hüznini Yâ'kub–i dilin di
Hem–râh olasın Yûsuf–u gül pirehenümle

Güller bitirüb çevremi yaşum çemen itdi
Seyr eyle dilâ gönlün açılsın çemenümle

Derdâ ki Muhibb âr ile dil pârelenübdür
Bir kimesne yok ârı çeker âh benümle
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

707) Bu gönlüm itdi hicrân pâre pâre
Akar bu dîdeden kan pâre pâre

Olur yâd idicek ey ârız—ı gül
Giribân—ı tâ—büd aman pâre pâre

Görüb şem'—i ruhun pervâne gibi
Yakam olara ben cân pâre pâre

Sitem tîği cefâ tîriyle kıldun
Beni hey bâ-müselman pâre pâre

Kaçan derdile âh itse Muhibbî
Olur bu sîne—suzân pâre pâre
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

798) Boyun serve yüzin gülzâr—ı çîne
Dişün benzer seng—i dürr—i semîne

Yaraşur sana lütf u cûd u ihsân
İdesin rûz—ı mahşer mücrimine

Umaram eyliye bana şefâat
Yapışdum cân ü dilden dâmenine

İlâhi aşkını dilden çıkarma
Ki ola tâ ki mahzen ana sîne

Kapunda nice yüz bin vâr gulâmın
Muhibbî arada kemter kemîne
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

709) Yine hengâm–ı güldür devr–i lâle
Tutar nerkis eli üzre piyâle

Çiçekler her biri bir hûba benzer
Görenler lâ–büd irer vecd ü hâle

Yine ta'viz içün gülşende gonca
Asar zer–heykelin nâzük nihâle

Güzeller seyr ider olmuş arak–rîz
Ki san gülberg üzre düşdü jâle

Mukarrer ehl–i aşka dil bağîdür
Görinen ârızı üzre gülâle

Göz yaşına meyl itse aceb mi
Güzeller mâyil olur çünki mâle

Görenler sînemin üstinde dâğum
Sanur açıldı sahrâlarda lâle

Mehâ katlüm diler mestâne çeşmün
İki hâcib ider ana havâle

Gül eyyâmı geçer bir hafta ancak
Muhibbî ibret al bakub bu hâle
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

710) Fikr kıl ahvâlüni geldin ne yüzden âleme
Şükr kıl Rezzâk'a rızkın eksük itmez gam yime

Kıl müsâhib her gice kalbini zikrullâh ile
Uyma nefs—i şûma irmez çün bilürsin dem deme

Kim ki basdı âlem—i aşka kadem âdemdür ol
Her kimin ki aşkı yok aslâ ana âdem dime

Ka'be—i vaslun anub her gice âh ü vâh kıl
Ağla yaşlar dök gözün yaşıyla dönsün zemzeme

Gıll u gışdan pak idüb kalbin şarâb—ı aşk iç
Seni sermest eyleyüb düşvâre gayr—i âleme

Ol Hâkîm—i lem—yezeldür derde dermân ol virür
Derdüni hoş gör taleb kılma varub emme seme

Sırr—ı aşkı sînede sakla Muhibbî can gibi
Yanılub bir kimseye esrâr—ı aşkı söyleme

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

711) Yine kasd eyledi bu gamze görün cânımıza
Hançerün susadı içmeğe gelür kanımıza

Didi kim tîğ—i cefâm ile helâk âhir ânı
Eylerüm uğramasun âşık olan yanımıza

Sihr idüb didi ki her târını bir mâr itdüm
Kimse el sunmaya tâ zülf—i perişânımıza

Bağ—ı hüsninde didi nâlem işidüb ol gül
Geldi bir bülbül—i şûrîde gülistânımıza

Şi'r—ârâ andı Muhibbı yine Leylı saçını
Ola Mecnun nazar iden kişi divânımıza

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

712) Ol kemân ebrû yine kasd itdi âşık cânına
Gamzelerden nice oklar cem' kıldı yânına

Lâle hadler hasretinden dâğ yakdım şol kadar
Sînemi her kim görürse benzedür gül kânına

Ânın içündür yolında başımı top eyledüm
Ola kim galtân idem ben zülfinin çevgânına

Nûş–ı cân olsun eğer kanum içerse leblerün
Ger içe bîmâr–ı çeşmün ile sıhhât cânına

İki kâse merdüm–i çeşmüm eline sîm ü zer
Aldı îsâr itmeğe geldikçe gam sultânına

Öldürürüm dir imiş her kim gelürse kûyıma
Emr–i câridür boyun sunduk ânın fermânına

Zülfine el sun Muhibbî ola kim bend eyleyüb
Sala âhir habs içün seni Zenc zindânına

* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

713) Ol servi görüb sevdim bâlâlığı çağında
Hak üzre *yüzüm sürdüm su gibi* ayağında

Ol gonca–i mevzûnı ol ârız–ı gülgûnı
Gördüm öpesim geldi ağzında yanağında

Ben hâke nasîb ola cür'an diyü ey dilber
Hâk üzre düşüp kaldım meyhâne bucağında

Gam meclisine hâcet olursa şarâb ey dil
Yokla bulunur lâ–büd bu dîde kabağında

Sevdâ–yı ser–i zülfün Mecnûn idiser âhir
Aşkın bu Muhibbî'nün bulundu dimâğında

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

714) Nakd–i cânı yine dil aldı bu gün âyâsına
Sen şehün tâ ki nisâr i de hemın pâyesine

Nâb–ı hüsnünde harâret bulalı cân ü gönül
Zülfinin râhat olam diyü varır sâyesine

Gözlerüm hâcesi yolında kamu cevherini
Harc idüb bakmadı südine vü sermâyesine

Hak senin hüsnini bir vechile ahsen yaradub
Komadı hâcet ola ziver ü pirâyesine

Dil Muhibbî gözümün yaşı içün nâle kılur
Şîr umup zâri kılur tıfıl gibi dâyesine

* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

715) Kim nisbet ider gün yüzini şems–i Duhâ'ya
Rağbet mi kalur gün ki tulu' eyleye aya

Mahv ola gide evc–i felekde meh ü hurşîd
Ger pertev–i hüsni irişe sakf–ı semâya

Ey gonca dehen gül gibi gel arz–ı cemâl it
Tâ bülbül–i can başlaya karşında nevâya

Ey dôst miyânınla meğer zevk ider iken
Bilsem ne sebeb düşdü girer hançer araya

Bünyâd—ı cefâ eyledün evvel beni öldür
Âdetdür ezel zebh ile başlansa beyâya

Bu hırka vü tesbîh ile işi çü riyâdır
Ne yüzle ta'n eyleye zâhid zürâfeye

Zülfün gibi ayaklara düşdi çü Muhibbî
Tut ölümü rahm eyle bu ben bî—ser ü pâye

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

716) Zülfini andım yine düşdüm uzun sevdâlara
Derdişi fikri beni gark eyledi deryâlara

Eksük olmasa ne ta'n sana belâ üzre belâ
Çünki virdün gönlümü ol serv ü kadd bâlâlara

Leylî zülfi hasretinden olmuşum Mecnûn—zâr
Ol sebepden düşmüşümdür vâdi vü sahrâlara

Gamzelerden kırmağa uşşâkı tirkeş bağladı
Dileğim budur ki kurbân olayım ulyâlara

Gelmişim dervâze—i hüsni şeyy'üllâh içün
Bûse ihsân eyle gel salma beni ferdâlara

Ey Muhibbî dün himmet olmaz şehbâz ol yüri
Hemser ol Kâf—ı kanâatde varub ankalara

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

717) Göster evvel yüzini gönlümi al âl eyle
Pûte—i hicre koyub âhir ânı kâl eyle

Vuslat el vire mi yahut düşemi rüz–ı firâk
Mushaf–ı hüsnini gel aç hele bir fâl eyle

Cür'ası ola nasîb ister isen muğbeçenin
Yüri vâr meygedede yüzini pâ–mâl eyle

Gül yüzi şevkine kıl subha değin âh ü figan
Gülşen içinde dilâ bülbüli gel lâl eyle

Bend–i zülfine düşüb mürg–i dilün dâne içün
Sana kim didi Muhibbî tama'–i hâl eyle

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

718) Tan değüldür dôstlar gönlüm benüm pür derd ola
Kim ki âşıkdır meseldür kim belâ perverd ola

Vâdi–yi aşka düşen bulur muhabbet yolların
Âşık oldur aşk–ârâ mecnûnleyin ol ferd ola

Cür'a–i la'li lebünle eyle gönlüm pür safâ
Nîceye dek dostum âyine–i dilgerd ola

Sevdüği yolında kim virmezse can nâkısdır ol
Cân viren cânân yolında şüphesiz cömerd ola

Didiler gel vir Muhibbî bize aşkında nişân
Didüm eşküm surhı yetmez mi ki çehrem zerd ola

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

719) Gel ey serv–i hırâmânum otur bir dem revân olma
Ölürüm boynuna kanum gözümden gel nihân olma

Yüzün uşşâka göstersen n'ola gün gibi ey meh–rû
Demidir güzelüm mihrün yeter nâ–mihribân olma

Tarîk–i aşka doğrulsam seni kat' iderüm evvel
Sebûk–bâr olayım ey ser bana bâr–girân olma

Aman vir yüzüni bir dem göreyin sonradan öldür
Terahhum eyle lutf eyle habîbüm bî–amân olma

Muhibbı şâh–ı aşkında inân vallahi sâdıkdur
Senün bî–zer harîdindür hakkında bed–gümân olma

* * *

Feilâtün/Feilâtün/Feilâtün/Feilün

720) Ne revâdur ki hadengin atasın hâke düşe
Umaram ki gele bu sıne–i sad–çâke düşe

Her kaçan kim salınub seyr–i çemen eylesen
Korkaram sâye–i kaddün hes ü hâşâka düşe

Esb–i nâza binüb âşıklarını sayd idesin
Ne saâdetlü ser olur ki o fitr ana düşe

Aradım zîr–i felek bahr ü beri bulamadum
Sana mânend–i güher bir sadef–i pâke düşe

Ey Muhibbî ser–i kûyunda kaçan âh idesin
Şöyle âh eyle ki şu'len dokuz eflâke düşe

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

721) Gözümün biri Seyhun'a biri döndü Ceyhun'a
Aceb mi nâleler kılsa dönüpdür dilde gerdûna

Mey–i gülgûna ta'n eylerse kendün bilmeyüp zâhid
Ne gam mu'tad olmuşdur ezelden hubb u ma'cûna

Rakibün şimdi maksûdı beni senden cüdâ kılmak
Göreyim ânı mesh olsun döne tâ yüzi maymuna

Muhibbî şol kadar dökdün gözün yaşı geçevirmez
Ne mümkindir halâs olmak saçından ehl–i îmâna
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

722) Müselmanlar giriftârım meded bir nâ–müselmâna
Ne mümkindir halâS olmak saçından ehl–i îmâna

Tabîbâ çek elün benden bana dermân–pezîr olmaz
Anınçün haste–i aşkım değişdüm derdi dermâna

Güneş ruhsârını gördüm beni benden hemân aldı
Göyündüm âteş–i aşka sanasın şem'a pervâne

Zaneh câhında uşşâkı esirge leblerün göster
Bir içim su ile hayrın irişsün ehl–i zindâna

Muhibbî'ye vefâ idem diyüb ahdin bozar ânı
Dirîgâ ol cefâ–pîşe meğer varmış Karaman'a
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

723) Gözün şehbâzı sayd itdi gönül mürgin düşüp çîne
Saçın dâmına bend oldu olaldan benlerün çîne

Şehâ zülfün ukâbından dil ü cânum halâs olmaz
Esîr olmuş kebûterdür sanasın dest–i lâçîne

Salîbî zülfine ta'lim iderse tan mıdır hışmı
Garamet mi olur kibre sücûd eylerse hâçîne

Dökülüp nice yıllarla ayaklarda ola pâmâl
Elini uzadup dilber ide ger şâna saçına

Muhibbî kalmaya hergiz revâcı müşg–i âhunın
İletse bûy–ı zülfünden sabâlar Çîn ü Mâçîn'e
* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

724) Eyyâm–ı bahâr olsa yine güller açılsa
Gül şevkine gülşende kızıl mülber açılsa

Şîrîn lebinün yâdına bir aşk eri olsa
Cân terkin urup râh–ı belâ içre saçılsa

Ol şâh–ı zaman gelse yine serv–i sehî–veş
Yir yir güher–i eşküm ayağına saçılsa

El ursa sabâ gibi giderse ser–i zülfin
Ref' itse sübhânı yüzi hurşîdi açılsa

El virür idi sana Muhibbî vâde–i vuslat
Derbend–i belâ vâdi–i hicrân geçilse
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

725) Muhabbet çünki mihnetsiz bulınmaz dâr–ı dünyada
Muhabbet mihnet ânınçün yazılır birdir imlâda

Görün derd ile can virdi belâda kûhken âhir
Terahhum itmedi Şîrîn gelüb bîçâre Ferhâd'a

Koyup kûyını Leylâ'nın düşer miydi bu Mecnûn'a
Tuta vahşîlere ülfet makam idîne sahrâda

Keremden tut elim kaldır ayakdan düşmüşüm cânâ
Mezellet hâkisârında düşelden kaldım üftâde

Muhabbetden murad olan eğerçi vasl–ı dilberdür
Muhibbî âşık oldur kim kala ancak temâşâda
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

726) Akdı yaşım su gibi bir serv boylu serkeşe
Ânınçün âlemi gark eyledi başdan başa

Âşık oldum gitdi gönlüm bir yana ben bir yana
Göyimezmiş aşk vâdisinde yoldaş yoldaşa

Bir lebî şîrîn firâkından belâ kûhında âh
Urmuşum Ferhâd–veş başumı ben taşdan taşa

Sînede bağrum delinsün ata–gör gamz okların
Gam değül âşıkların olur ise sen çok laşe

Râzıyım öldür beni kanım helâl olsun sana
Başumı yirden getürdün bağla ânı tirkeşe

Mey yirüne göz göre ko kanını içsün senün
Niye uyardın Muhibbî sen o çeşm–i serhoşa

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

727) Eğerçi uğradum aşk içre nice
Bihamdillâh irişdüm gizlü gence

Sakın aldanma dehre pend gûş it
Ki pend eyler Süleyman'a karınca

Akar bu gözlerüm yaşına mânend
Meriç'dür birisi birisi Tunca

Eğer Ferhâd ü Vâmık Kays u Mecnûn
Değildür her biri aşk içre bence

N'olur hâlün geçerisen sırâtı
Kılıçdan iti dirler kıldan ince

Muhibbî müşkil işdir aşk bâzı
Kimesne tutmasın bununla pençe
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

728) Bir elif-kadd hasretinden kametüm nûn olmada
Âh kim günden güne hâlüm diğer—gûn olmada

Dolaşaldan bir perî—rû zülfinin sevdâsına
Neyleyüm şeydâ gönül vardıkça Mecnûn olmada

Saklayam didikçe aşkı ben derûn—ı sînede
Aşkımın esrârı âh itdükçe bîrûn olmada

Şâh olaldan bu gönül Mısrı'na ol Yûsuf cemâl
Eşk—i çeşmüm biri Nîl ü biri Ceyhun olmada

Ol boyu serv—i sehînün pâyüne îsâr içün
Gözlerimin yaşı sîm ü yüzüm altun olmada

Âsâyı-veş ey Muhibbî iki taş alup ele
Döğünüb cismüm benüm kendüm gibi un olmada
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

729) Bahâr irişse güller bitse tâze
Nice yirden gele bülbül niyâza

Koyup Mecnûn Leylî âsitânun
Düşemiydi ana Vâmık Hicâz'a

İmâm olub gözü müjgân saf saf
Kaşı mihrâbına durmuş namaza

Miyânıyla lebünden sordum âhir
Kimesne bilmedüm vâkıf bu râza

Hakîkat sözlerini dinle benden
Gönül virdüm beni sanma mecâza

İşidüb şi'rümi ehl—i mahabbet
Yazarlar levh—i dilde tâze tâze

Muhibbî'nün olaldan kameti çeng
Uyub nâlişler eyler söz ü sâza

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

730) Nîce bir aldanasın dünyâda bir kaç nefese
Nîce bir yeltenesin bunca hevâ vü hevese

Hiç revâ mı olasın ni'met—i dünyâya harîs
Tâ seni benzedeler cîfe üzere mekese

Aşkının kafile—sâlârı olaldan bu gönül
Benzedi âhı vü efgânı yanında cerese

Nahcivandır ki sanur gönlümi virâne görüb
Benzedür gözlerümin yaşını cûy—ı Aras'a

Pâkdir aşk sakın kendizüni pâk idegör
Virme gönül aşk mecâziyle gönül hiç kese

Bu Muhibbî'ye ulu devlet idi yâr eğer
Yanılub kolları içinde ana bende dise

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

731) Neden eksük değül sînemde kîne
Revâ mı dostum andan bu dîne

Bugün rahm eyle gel cânın nazar kıl
Kapunda nâle vü âh ü enîne

Olur mu bundan özge hiç cerâhât
Hadeng–i gamze ki dil tuta sîne

Tükenmez ne kadar harç itse çeşmüm
Sirişkime olupdur dil hazîne

Bana cevr ü cefâsın eksük itmez
Niyâz itsem kaçan ol nâzenine

Cefâ sengiyle sındı âh gönlüm
Bütün kim ide sansa âb–gîne

Muhibbî'yi sorarsan kimdir ey dost
An onu bende bir kemter kemîne

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

732) Çekdiğüm derd ü belâyı güle bir yâd eyle
Kulun isem dahi ey gam beni âzâd eyle

Jeng–i gam tutdı gönül âyînesin pîr–i mugan
Vaktidür meygede yolın bana irşâd eyle

Gül yüzi yâdına bülbül gibi ey haste gönül
Demidür subha değin nâle vü feryâd eyle

Yâ rab ayırma benüm dâmen–i aşkından elüm
Rûz–ı mahşerde anınla dilümi şâd eyle

Kaldı dil deşt–i belâ içre çü Mecnûn–sıfat
Şimengirü Muhibbî gamı sen zâd eyle

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

733) Dirîga aklumı aldı benüm bir gözlerü âle
Mukarrer şimdengirü olur işim gücüm nâle

İçüb mey geldi tâbından izâruna arak yir yir
Seher vaktinde san düşmüş gülün etrâfına jâle

Kenârı bahr–i aşkın yok irişmez umkına kimse
Dilâ gel imtihân içün o bahre sende bir dâle

Bahâr eyyâmı gül devri geçürme ömrünü zâyi'
Bu dünyâ çün değül bâki kime kaldı kime kala

Muhibbî zühd ü takvâdan geçerdi sahn–ı gülşende
Eğer ondört yaşar sâkî ola mı dahi yek sâle
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

734) Çünki virildi hande vü şâdi ezel güle
Ah ü figân eylemek oldu hû bülbüle

Hicrân şebinde sîne döğüb nâle eylesem
Düşer sadâ–yı âhum ile çarha gulgule

Oldu benefşe hâtırı mahzun dili şikest
Bir dem musâhib olmadı sen saçı sünbüle

Kanûn gamda nâleme dem–sâz olup benüm
Mutrib terâne başlasa âheng–i sünbüle

Atı önünce yüriyem Kanber'i olup
Binse Muhibbî nâz ile ol şâh–i Düldül'e
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

735) Sataşdum aşk içinde gerçi rence
Bihamdillâh irişdüm ulu gence

Bulımadum aradum bu cihânı
Yememiş ola bir kimse tabanca

Sakın mağrur olma görme kendin
Eğer hasmun olursa da karınca

İşidenler dimişlerdür sırâtı
Kılıçdan itidir hem kıldan ince

Muhibbî bu cihânın yok sebâtı
Hemân ancak gözün açup yumunca
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

736) Hâlüni gördükde didüm la'l–i cânân üstine
Noktalardır ki komuşlar şekeristân üstine

Yanmağa âşıkları gelmiş cemâli şevkine
Nitekim pervâneler şem'–i şebistân üstine

Dâğlar yakdum şu denlü sîneme ider gören
Zâğlar konmamışdurur san cism–i cân üstine

Kûyına varsam dimişdün cânı kurbân itmeğe
Beni öldür dimişüm ol ahd ü peymân üstine

Çekse hançer gözleri kaçma Muhibbî karşu var
İki kâfir kasd ider tut bir müselman üstine
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

737) Virme dil dehre sakın bakma hevâ vü hevese
Benzedüb sîm ü zerin kıymeti yok hâr ü hese

Her kimin ki ola kalbinde ânın zerrece hırs
Doymaya gözi cihân ni'metini cümle yise

Senün aybını dahi herkese izhâr ider ol
Gayrinün aybını her kim ki gelüb sana dise

Yüzünün karasını yumıya bu dîdelerün
Tâ ki benzetmese göz yaşını cûy–ı Aras'a

Bahr–i eşk içre Muhibbî bu gönül zevrakını
Gark ider sarsâr–ı âhum eğer ol bir gün ese
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

738) Râzını sakla dime âlemde her giz bir kese
Yine ol fâş ider ânı ağız açıp söylese

Gözi bağlansun cihânın ruşenâsın görmesün
Çeşm–i şehlânı eğer kim benzedirse nerkise

Kıl cefâ cevre tahammül ola ki bu rûzigâr
Ta'li'ün ola müsâid ola ki bir gün ese

İki âlemde Muhibbî bana bu devlet yeter
Bâri bir gün yanılub kapumda bendemdür dise
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

739) Olayım cân ile kapunda bende
Nitekim cânum ola iş–bu tende

Yanında bu acebdür ki bir olmuş
Seni candan seven de sevmeyen de

Bana sensiz görinür hâr gülşen
Letâfet kalmamış hergiz çemende

Gözüm yaşına benzer dürr–i sâfi
Arayup bulamasız siz Yemen'de

Göreyim ömri ânun ola kütâh
Boyun nisbet ide serv–i bülende

Muhibbî yokdurur sükkerde lezzet
Melâhat ki komuş Hakk ol dehende

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

740) Meyl idüb dehre koma bir taş bir taş üstine
Her ne emr itse hüdâ ko ânı sen baş üstine

Dil virüb dünyâya harç itme ömür sermâyesin
Hoca gibi her kumaşın itmese baş üstine

Her ne kim vire Hüdâ eyle kanâat canile
Az u çok dime sakın itme nizâ' âş üstine

Dağlarile sînemin etrâfını zeyn eyledüm
Kalmadı bir yir koyam bir dâne haşhaş üstine

Ey Muhibbî kime baksan bil anı sun'–ı Hüdâ
Ta'na taş atma gördüğünde göz ü kaş üstine

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

741) Yâr itse kâkülünü kaçan başına külâh
Aşüfte ola her kim iderse ana nigâh

Cânâ gamunla sîne–i pür derde yazılur
Her kim nazar iderse okur anda âh şâh

Deryûze–i cemâlün idüb rûz–ı şeb senün
Yüzüni sevdi hâk–i dere âfitâb mâh

Zülfi hevâsı tûl–i emeldür başumda âh
Kıldum taleb ü lîk bulamadum anda râh

İçdi Muhibbî meygedede cür'a–i lebün
Kalmadı fikr–i medrese vü meyl–i hânkâh
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

742) Âşık oldur aşk içinde ol dil ü cândan geçe
Âşık olmaz terk–i ser kılmaya cânândan geçe

Şehr–i mihnetde sorarsan hâlüni âşıklarun
Her biri derdi kabûl eyliye dermândan geçe

Kim cemâli gülşenün bir gez temâşa eyliye
İtmeye seyr–i çemen geşt–i gülistândan geçe

Alma bu dünya metâ'ın virseler bir habbeye
Bir iki gün yüzine gerçi senün handân geçe

Virme dehre dil sakın itme vefâ ol âkibet
Geçesin lâ–büd sen andan ol dahî senden geçe

Kim acebler şi'rüni gören kemâle erdiğün
Çünki eş'âr–ı Muhibbî şi'r–i Selmân'dan geçe
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

743) Kılursa tîğ–ı aşk seni dü nîme
Rümûz–ı aşkı dime her leîme

Çıkardın bahr ü dilden gevher–i has
Hezâra hüsnet bu tab'–ı Selîm'e

Gözüm yaşına baksa rahm iderdi
Güzeller mâyil olur çünki sîme

Keremden tut elüm kaldum ayakda
Nice sabr ideyüm derd ü eleme

Muhibbî didi ağzun mîme benzer
Aceb mi benzede zülfini cîme

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

744) Ol yâr nice cevr ile nâz ü sitem kıla
Billâh diyinüz ki fitne vü âşûbı kim kıla

Sultân–ı aşk olana leşkerdürür sirişk
Her kande varsa şu'le–i âhı alem kıla

Cânâ yeter ko nâzı ki şâhân–ı rûzigâr
Kılsa itâb ü hışmı sonunda kerem kıla

Bu derd–i aşka itme dilâ gel muâlece
Sanma lebünden özge sana kimse em kıla

Dirler Muhibbî şi'rüne ol dem lisân–ı gayb
Mu'ciz–nizâm sözlerüni ger rakam kıla

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

745) Ey gözüm yaşlar döküp bak yine cânân oynuna
Nitekim cûlar bakar serv–i hırâmân oynuna

Yapmadan gönlüm evini âh kim ânı yıkar
Dönderüpdür oynumu dildâr oğlan oynuna

Ol perinün dil perîşân eylemek şânındadur
Ânıniçün meyl ider zülf–i perîşân oynuna

Fitne–i âhir zamandır fitneler andan kopar
Varub aldanman sakın ol çeşm–i fettân oynuna

Can alub can virmek olmuşdur Muhibbî kâr–ı aşk
Başla evvel çünkü âşıksın hemen cân oynuna

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

746) Yiridür sana gönül verdik vefâsız dilbere
Geçse yaşın yâsemenden âhun irse göklere

Kendü hâlümde yürür âzâde iken âh kim
El ucundan ne belâlar geldi âhir bu sere

Küfr–i zülfi korkaram kim çıkara dinden beni
Ehl–i islâmı giriftâr itme Yâ Rabb kâfire

Hasretiyle gözlerüm yaşı bitürdi lâleler
Firkatiyle dönse tan mıdır yüzüm nilüfere

Ol vefâsız dilberün harç itmek içün yolına
Sîme döndü gözlerüm yaşı yüzüm döndü zere

Katıdır gönlü nigârın çünki seng–i hâreden
Eyleme âh ü figânı ey gönül gel yok yire

Merd–i meydân ol Muhibbî virme dünyaya gönül
Merd olanlar çünki dimişler gerek gayret ere

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

747) Dün hevâ kesb itmek içün seyre vardım gülşene
Cân ü dil yağmaya virdüm uğradum bir reh–zene

Kaşları yayın kurub almış ele müjgân okın
Diller almağa olur hindû–yı zülfi cevşene

Aklumı tarâca virdi ol Moğol–Çîn gözleri
Başuma geldi ser–i zülfiyle sevdâlar yine

Can göziyle görmek olmazdı cemâl–i dilberi
Açmasa ger gamzesi sînemde yir yir revzene

Zülfi devrinde Muhibbî umma vasl–ı gencini
Çün tılısm itmişdür ejder görinür ol mahzene

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Failün

748) Zülf–i anber–bârını görsem ruh–ı dildârda
Destine sünbül asılmış sanuram gülzârda

Lâle haddün hasretinden bağrını yakar oda
Gül yanağunı görem diyü gezer bâzârda

Sen bana bir bûse virdün ben sana can ü dilüm
Issı itmedüm bu cihanda evvelâ bu bâzârda

Can virüben hâk–i pâyun ol şehün bulam dime
O hisâbı rast gelmez değmede bâzârda

İrmedi vasluna her giz bu Muhibbî derdmend
Cân ü ser terk eyledi gerçi reh–i dildârda

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâ'lün

749) Gördiler başumı yârün işiği taşında
Didiler ulu saâdet varmış başında

Bir nazarla nice bin âşıkı bî–cân eyler
Ne aceb hassa var kirpikile kaşında

Bilmeyüb halümi cevr eylerse olmaz aceb
Tıfldır sevdiceğüm dahi on üç yaşında

Ehl–i aşk mey yirüne hûn–ı ciğer nûş eyler
Mihnet ü derd ü belâlar bulunur âşında

Hattını gördi Muhibbî'nün irişdi eceli
Hiç tağyîr ola mı yazuyımış başında

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

750) Zümürrüd nat'ı döşense zemîne nev–bahâr olsa
Gülistân seyrine varsam bile ancak nigâr olsa

Akub cûlar yüzin sürse demâdem serv ayağuna
Açılsa her taraf güller kamû kuşlar hezâr olsa

Neşât esbâbını cümle müheyyâ itseler yir yir
Gehi nûş eylesem bâde gehi bûse kenâr olsa

Disem dil derdüni bir bir oturup sahn–ı gülşende
Derûn–ı dilde her ne vâr açılsa âşikâr olsa

Mukarrer tevbeyi sırdı Muhibbî nûş idüp câmı
Şu gönlümden geçen gibi bana bir gülizâr olsa

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

751) Lebünden hadd–i gülgûnun şekerle
Ne hoşdur karışa ger gül şekerle

Eğerçi gördün ol yârün cefâsın
Velî olmak gerek ey dil hazerle

Yine ruhsârum üzre vasf–ı hâlüm
Gözüm tahrîr ider hûn–ı ciğerle

Yeter âh ile eyle yaşlarun sîm
Güzeller sayd olur çün sîm ü zerle

Muhibbî hüsnine pervâne gibi
Düşüp yandı kül oldu bâl ü perle
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

752) Tutup dil düzdini zülfi şebinde
Ebed habs itdi câh–ı gabgabında

Kırarsan bî–güneh âşıklarunı
Meğer vardur bu hubân mezhebinde

Kaçar mektebe varmaz tıfl olanlar
Aceb dil tıflı dâyim mektebinde

Olurdum ben dahi bir Hızr–ı zinde
Öpe–bilsem ânı bir gez lebünde

Koma elden Muhibbî la'l–i nâbı
Olasın tâ ki irfân meşrebünde
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

753) Değül ben hastenün hâlünden ol sîmin–beden âgâh
Kim eyler o şehî yârab aceb ben bendeden âgâh

Dilerüm pâyüni bûse kılam ol serv—i reftârun
Ki ne dâmen ola vâkıf ü ne hod pîrehen âgâh

İrişse tîr—i dildûzı müheyyâ eyleyem câyın
Anı hoş saklayam dilde ne can ola ne ten âgâh

Kefen pür—hûn ide her dem gözümün kanlu yaşundan
Eğer derdüm bile Ferhâd ola zîr—i kefen âgâh

Siyâset eylesün her dem Muhibbî çeşm—i cellâdı
Ne gam korkum budur tâ ki ola câh—ı zakan âgâh

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

754) Nigârâ kalmışım derdünle gamda
Döker yaş yirüne bu dîde demde

Şehâ yoluna îsâr itmek içün
Yüzüm dinâr olur yaşum diremde

Beni kûyında görsen öldürürsün
Ki kan itmek revâ mıdır Harem'de

Yimem gam olalı tiryâk—ı la'lün
İçürse mâr—ı zülfün kana sem de

Muhibbî kāmetüm çeng olalıdan
Figân eyler bu gönlüm zîr ü bemde

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

755) Aşka dil virdüm ezel geldi belâlar başuma
Âh kim yazuyımış bu mâcerâlar başuma

Şerh kılsam leylî zülfinin mutavvel kıssasın
Cem' olur gûş itmeğe bây ü gedâlar başuma

Meclis–i rûz–ı ezelden nây sadâsın gûş idüb
Geldi aşk içre anınçün bu hevâlar başuma

Başumun artar sadâ'ı çek elün benden tabîb
Haste–i aşkum müfîd olmaz devâlar başuma

Virelüden bu Muhibbî bir saçı Leylâ'ya dil
Olmuşum Mecnûn–sıfat kuşlar yuvalar başuma

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

756) Dirîgâ bilmedüm virdüm gönül ben ol perî–zâda
Düşüp yolunda hâk oldum getürmez hiç beni yâda

Hevâsın işidüb nâyın hevâyî olur elbette
Anınçündür ki konmuşdur ezelden câzibe nâda

Dönelden kâmetüm çenge şeb–i hicründe ey dilber
Zebân–ı hâlile hûlar gelür derd ile feryâda

Beni meyhâne gencinde görüp ta'n eyleme zâhid
Ezelden başa yazıdur benüm nem var bu arada

Kitâb–ı aşkı sor bana sana takrîr idem bir bir
Ne bilsün sorma Mecnûn'a gezer ancak bu sahrâda

Elif kaddünle râ kaşun görüb vaslunı râ itdüm
Muhibbî olmadı vuslat hatâmı anladım râda

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

757) Nice bir kan ola gönlüm hasret–i cânân ile
Yâ nice bir gice ömrüm âh ile efgan ile

Lebleründen gel ilâç eyle bu ben dil hasteye
Bilirüm ki okumuşdur hikmeti Lokman ile

Taşı taş üzre eğerçi komamışdur kûhken
Dağları kesüp dili taşlar taşır dâmen ile

Bahr–i gamda eşk–i âhumdan halâs olmaz gönül
Gark ider dil zevrakını bâd ile bârân ile

Safha–i ruhsârum üzre ey Muhibbî hâlümi
Kim göre sanur ki tahrir eylemişdir kan ile
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

758) Gözlerüme kim nazar kılsa benüm pür ub ile
Dir be–aynih bir kadeh dolmu şarâb–ı nâb ile

Gam şebinde eksük olmaz mihnet ü derd ü elem
İderüz can sohbetini subha dek ahbâb ile

Mushaf–ı hüsnine yârin hâl ü hat virmez halel
Ol dahî rûşen görinür nokta vü îrâb ile

Kanlu hançer çeküb gamzen aman virmez aman
Sanki Rüstem'dir gelür ceng itmeğe Sührâb ile

Yâr kûyına Muhibbî yanılub cennet dime
Ortalarında tefâvüt vâr hezârân bâb ile
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

759) Nice bir can virmeyem ol yâri gördüm yâd ile
Bana karşu çağırır ağyâre uş dir âd ile

Hâlüni zülfünde koyup itdi dil mürgin şikâr
Bilmezem hâlüm n'olur âh ol gözi sayyâd ile

Aşkile cân yakmağı pervâne benden öğrenür
Olıcak her müşkil iş âsân olur üstâd ile

Çünki âb üstündedir gördük binâsı âlemin
Sanma muhkem olıser olur harâb ol bâd ile

Sînene dâğ ur Muhibbı ana çek yir yir elif
Zeyn—i bağ olsun gül ile serv ile şimşâd ile

* * *

Mefâilün/Mefâilün/Mefâilün/Mefâilün

760) Dirîg ay oldı göstermez yüzini çünki cânâne
Bu hasretle bu mihnetle bana yeğdir rakım cânâne

Ezel meyhânesinde kim içübdür cür'a—i aşkı
Ebed tâ rûz—ı mahşerde bulunsa tan mı mestâne

Seri pâyüne iletdüm ideyidüm arzù tîgün
Kerem kıl vir murâdum bakma ey huni sakın kana

Serîr—i gülşen içinde otur gül gibi dilşâd ol
Ko kılsun andelîb—i dil figân—ı derd—i merdâne

Muhibbî gerçi can yakdı çerâğ—ı hüsn—i dildâre
Ne pervâ meş'al—i hurşîde ger yanarsa pervâne

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feùlün

761) Görüb zülfünde hâlün düşdüm ağa
Tutulur mürg dân ile tuzağa

Seni bir gez gören ey yâr—i can
Döner mi gayre yahud sola sağa

İrüb ağzuma tamzar vaslun âbın
Gelübdür cân—ı şirinüm dudağa

Dime gönlüne de sırrını zinhâr
Çıkan dilden düşer lâ—büd kulağa

Muhibbî nezr kıl gam tekyesine
Yaşın dirhemlerün gönder çerâğa
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Failün

762) Yine vakt oldu ki güller açılıb yaz gele
Her yana bülbül—i şûrîdeden avâz gele

Günde bir kerre yapar yâr yıkar gönlün evin
Tıfldır olmaz aceb itdüği hep bâz. gele

Kanlu yaşumı görüb kaçma iğende güzelüm
Nice bir cevr ü cefâlar kılasın vâz gele

Oh diyem gamzelerün sîneme geldikçe benüm
Ben niyâz eyledüğim sana kamû nâz gele

Ey Muhibbî gözünün yaşını kıl âb—ı revân
Ola kim salınub ol serv—i ser—efrâz gele
* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

763) Bend eyle dili zülfine divâne gerekse
Yak cânımı ruhsârına pervâne gerekse

Dil mürgi diler zülfi tuzağına tutulmak
Hâline nazar kılsun ana dâne gerekse

Bir kez yüzüni göstereyim dir isen ey dost
Canum vireyüm bu söze şükrâne gerekse

Gam geldi yine kişver—i dilde vatan ister
Hâli îdeyüm gönlümü ger hâne gerekse

Hûnile yine dopdoludur sâgar–ı çeşmüm
Nûş eyle dilâ içmeğe peymâne gerekse

Zülfine el ur nâz ile meydâne gel ey dost
Kes başumı top itmeğe çevgâne gerekse

Cân eyle fedâ tâ bulına vuslat–ı dilber
Terk eyle Muhibbî sana cânâne gerekse

* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

764) Zülfine gönül bend ola eyvâna geçerse
Şem'–i ruhına cân yaka pervâne geçerse

Zülfünde görüb hâlüne dil mürgi tutuldu
Biri ne aceb dam biri dâne geçerse

Dil şehrüni göz yaşı ile eyle münakkaş
Gam şâhı oturmağa emîrâne geçerse

Sâd pâre ola bağrı Muhibbî görem âhir
Nâzüglü zülfine ger şâne geçerse

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

765) Bu ben dil–hasteyi ey yâr unutma
Devâ kıl derd ü timâr unutma

Aramızda olupdur ahd ü peymân
Benüm çok sevdiğim zinhâr unutma

Yüzin gül olalı hattun benefşe
Koklasun bülbül–i dil–râr unutma

Gönül derdini tutdı çünki çeşmün
Anı kıl zülfine bir dâr unutma

Muhibbî çâresizdir çâre ister
Nigârâ çâre kıl nâ–çâr unutma

* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

766) Hâlüm ne ola bilmezem ol âfitâb ile
Açmaz yüzini âşıka yürür nikâb ile

Kanımı içdi gözi kebâb–ı ciğer–dil
Meyhâre merdümin başı hoşdur kebâb ile

Her kim cefâ vü cevrüni bilmez anın vefâ
Öldürseler ger ânı gazâdur azâb ile

Sordum rümûz–ı aşkını âlim olanlara
Hall itmedi birisi suâlim kitâb ile

Gelse Muhibbî şâdî gam ardıncadur gelür
Dehrün hemîşe hâli budur inkılâb ile

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

767) Hâr elünden bülbül itdi çok hikâyetler güle
Gül didi andan güle itmek düşer mi bülbüle

Âfitâb–ı hüsnini görmek senün mümkin değül
Nice görülsün bekânın gözü yaşıyla dola

Gül işitmiş ârız–ı yâre ânı benzetdüğüm
Şâdılığından kızarmışdur meğer güle gele

Aşkda bir hassa vardur şehleri eyler gedâ
Şâh–ı Gaznî şâh iken kul itdi âhir bir kula

Ey Muhibbî mest idüb lâ–ya'kul itdi bûsesi
Benzedirsem leblerüni kimse ayb itmez müle
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

768) Kim ki teşbih eyleye kâşını kurbân âyına
Âferin olsun ânın kurbân olayım râyına

Gamzen oklarıyla sînem doludur tirkeş gibi
Canı kurbân ideyin emr itse kâşı yâyına

Aşkı benden sor ne bilsün ânı Ferhâd ile Kays
Biri sahrâda vü biri kûhı gezer kolayına

Çeşm–i hunhâra muâvin çün değül geçer akşın
Ya niçün başın eğüb tutmuş kulağın râyına

Kudret–i sun'–ı Hüdâ'yı kıl temâşâ dostum
Kıl mukabil hüsnine alub elüne âyîne

Ey Muhibbî kısmet olundu ez–şâdî vü gam
Derd ü mihnet düşdi ancak eşk–i aşkın pâyüne
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

769) Sebze–i hattun gören dir la'l–i handân üstine
Hızırdır san sâye salmış âb–ı hayvân üstine

Gamzen oklarına cânâ kılmışım sînem nişân
Aşık olan cân virür ol tîr ü peykân üstine

Bana bakmaz bir nazar meyli hemân ağyâredür
Çeşmi kâfirdür bakar mı hiç müselmân üstine

Dağlar ile kim göre sahrâ–yı gamda cismümi
Zağlar üşmüş sanur mecnûn–ı uryân üstine

Şek değül tâkat getürmez bil tahammül eylemez
Kosalar bâr—ı gamım bu çarh—ı gerdân üstine

Tutuşur âhum şerârından dü âlem ey tabîb
Merhemün nef'i nedir bu dâğ—ı hicrân üstine

Kaddün üzre bu Muhibbî gül yüzin görüb didi
Güller açılmak aceb serv—i hırâmân üstine

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

770) Âh kim hicrân şebinde doldu bağrum baş ile
Cismüm âhir gark olur çeşmümden akan yâş ile

Kaşlarun geh çîn ider geh gamzeler tîrün atar
Neyleyüm derdâ dirîgâ ben bu göz ü kaş ile

Yidüği derd ü belâ vü zecr ü mihnetdir bu dil
Geçinür gam matbahında dürlü dürlü kaş ile

Kûyına varsam o tıflun bana bu devlet yeter
Kim bu Mecnûn'ı ide bâziçe ata taş ile

Bir kadem gelmez Muhibbî kapuya ol seng—dil
İşiğüne başunı döğsün hezârân taş ile

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

771) Kanum ile yazdı didüm bu ruh—ı zerd üstine
Bî—vefâya dil virenler derd alur derd üstine

Sînem üzre lâle gibi dâğ—ı mihnet yakmışım
Sanki pullar dizmişim bu tahta—i nerd üstine

Tutma nâsih kavlüni câm iç gönül germ eylersin
Serd olursun ger düşersin ol sözi serd üstine

Bir kadehle sâkiyâ serd eyle dil âyînesin
Jeng–i gamdan korkaram bir gün kona gerd üstine

Bu Muhibbî vâr iken cânâ rakîbe virme yüz
Değme bir nâmerdi tercih eyleme merd üstine

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

772) Her kim ki şâh–ı aşka gönülden gulâm ola
Uyhu yüzi dü çeşmine ânın harâm ola

Şîrîn lebi firâkile her kim ki cân vire
Âhir nefesde menzili dârü's–selâm ola

Zâhid şarâba tevbe ne vaktin olub aceb
Gül mevsiminde lâle gibi elde câm ola

Her–câyı yâre gönlünü virme gül gibi
Her hâr elüne dâmenini vire râm ola

Sevdâ–yı hatt ü zülfine virdi Muhibbî dil
Ruşen güni aceb değül ânın ki şâm ola

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

773) Ey dirîgâ kanı bir dilber ki bî–ağyâr ola
Var mı bir gül bu cihân bâğında kim bî–hâr ola

Gözleri mahmur olubdur bâde–i nâz içmeden
Rûz u şeb kim gördüğü vâr yâri kim huşyâr ola

Âh kim zülfi şebinde tutdu çün dil derdüni
Dileğim budur ki zülfünde ânın berdâr ola

Kûh—ı gamda yasdığım ey dost seng—i hâredür
Gurbet içinde kişi düşvârdur bî—mâr ola

Uyumaz hicrün şebinde âşık—ı dil haste âh
Tan mıdır kim cân ü dil tâ subha dek bî—mâr ola

İşiğünden günde yüz bin gez eğer men' itseler
Âşık oldur kim yüzin döndürmeyüb bî—âr ola

Kûy—ı dilberde Muhibbî yağsa ger seng—i belâ
Baş u—cân terk eyliye fikrinde ânın yâr ola

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

774) Güzel oldur ki ânın turrâ—i miskîni ola
Her kılında nice bin âşık—ı miskîni ola

Dilber oldur ki vefâ bâbını öğrenmiye hiç
Okuya cevr ü cefâ eylemek âyîni ola

Çeşm—i hûn—rîz ile bir lâhzada döke nice kan
Âşık—ı haste dile dâyim ânın kîni ola

Zülf—i hindûsına ânın nice kâfir dimeyem
Göz göre tapa öninde pût—ı sîmîni ola

Sîne sûzında zülfi hayâlin didi dil
Mârı kim gördi Muhibb âteş ânın înî ola

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtün/Mefâîlün/Fâilün

775) Ger bâğ—ı hüsn içre haddin gülizâr ola
Lâyık budur ki bülbül—i dil anda zâr ola

Mihr eylese tulu' olur zerreler ayân
Her kande kim gül açıla lâ—büd hezâr ola

Andan düşer mi âşıka ankâ–yı kâf iken
Dünyâ–yı dûn dâmına düşüp şikâr ola

Âh eyledükçe derd–i dilüm âşikâr olur
Hiç saklanur mı dûd ki bir yirde nâr ola

Gamz oklarını atsa Muhibbî sana nigâr
Sakla ciğerde her biri bir yâdigâr ola

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

776) Zülfin o meh kaçan giderüb bî–nikâb ola
Gören yüzüni diye meğer âfitâb ola

Mesken niçün itmeyesin gönlüm ey peri
Yıllarla yata nice zamandır harâb ola

Raksa girem döne döne mevlevî gibi
Ol âsitâne varmağa ger feth–i bâb ola

Hâlün hayâli komadı uyhu gözümde âh
Uyhu yüzüni kim göre anda zübâb ola

Her kim işitse nâlemi dolaba benzedür
Gözenleriyle dideleriüm dolu âb ola

Bûy ile aceb mi dolarsa dimâg–ı dehr
Aşk âteşiyle sînede bağrum kebâb ola

Bula Muhibbî mürde gönül ömri sermedi
Îsî gibi eğer bana andan hitâb ola

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

777) Sâgar–ı çeş[illegible]üm cefâdan nice bir pür kan ola
Nıceye dek [illegible]teş–i hicr ile dil püryân ola

Ey tabîba çek elün olmaz şifâ kânûn ile
Haste—yi aşka meğer derdi yine dermân ola

Akl olup dil mülkine hükm itdi kâfir gamzesi
Korkarum şimdengirü kasdı anın îmân ola

Pâdişâh—ı hüsn olasın hiç revâ mıdır sana
Yüz harâba tuta dil mülki kamû virân ola

Nâ—ümid olma Muhibbî vaslun iste rûz u şeb
Bir gün ola irişüb lütf—i Hüdâ mihmân ola
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

778) Ebr—i âhumdan gözüm yaşı kaçan bârân ola
Açılub gülşende dilber gül gibi handân ola

Saklayam dirdüm bu sînem içre aşkın âteşin
Penbe içre dostlar âteş kaçan pinhân ola

Tan değül merdüm gelürse derd ü mihnet cânına
Sevdüği çünkim anın bir bî—vefâ cânân ola

Yâd ide zülfin hevâsı küllî hasmum hebâ
Ya visâlun ıydına irüb bu dil kurbân ola

Geşt ider la'li hevâsıyla Muhibbî âlemi
Tan mı ger sevdâ—zede âlemde ser—gerdân ola
* * *

FâilâTün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

779) Bu fenâ dünyâda sanman câh ü mâl eğler beni
Bir yüzi gün alnı meh kaşı hilâl eğler beni

Hicr ile ölmek mi vardır ger irersem vuslata
Âlem içre dôstlar bu ihtimâl eğler beni

Var mıdır yok mu miyânın bilmedi bî—çâre dil
Bezm—i gamda rûz u şeb iş—bu hayâl eğler beni

Tâzelendi bûy—ı zülfünden meşâm—ı dil yine
Esdiğünce her seher bâd—ı şimâl eğler beni

Rûze—i hicr içre olurdum Muhibbî âkibet
Ârzû—yı tal'at—ı ıyd—u visâl eğler beni

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

780) Aldım gönlüm öndelin bir nev—civânum yügreği
Olalıdan hüsn ile mülk—i cihânun yügreği

Ol hümâyı bâl—i himmetle şikâr itsem ne tan
Aciz olmaz çün şikârında doğanın yügreği

Bir nefes bu nâleme gülşende âheng itmedi
Gerçi dirler bülbüle âh ü figânın yügreği

Nîceler meydân—ı nazma geldiler ammâ ki ben
Olmuşum tab'—ı semendimle zamanın yügreği

Ey Muhibbî zülfi şebdîzine oldı hem inân
Rahş—i âh ü eşk—i gülgûn u ânın yügreği

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

781) İşitdi can kulağı bu nidâyı
Ki aşk ehli nider rengîn kabâyı

Geçen geçdi gelenlerde geçer dir
Bu gün gûş eyle cândan dinle nâyı

Sakın ser çekme gaflet çeşmüni aç
Gerekmez servetin başın hevâyı

Dil–i Mecnûn'a te'sîr eylemez pend
Kabûl eyler özine çün belâyı

İlâç olmaz diyenler derd–i aşka
Alurlar derdi almazlar devâyı

Muhibbî merd olanlar levh–i dilde
Yazarlar kan ile bu mâcerâyı
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

782) Gözlerümden hûn–ı dil durmaz akar çün mâ gibi
Mevc urur âhum dokundukça ana deryâ gibi

Tîr–i âhum geçdi bu çarhın dokuz kalkanını
Bükülü kaddümi cevr ile benüm ol yâ gibi

Gerçi her âşık diler dâyim temennâ–yı visâl
Bana hicri dilberün tatlu gelür helvâ gibi

Lezzet–i dünyâya aldanma mekes gibi gönül
Kasdın olursa kanâat kafi ger anka gibi

Başunı top it Muhibbî zülfinin çevgânına
Topın ağsun göklere mihr–i cihân–ârâ gibi
* * *

Mefâilün/Mefâılün/Feulün

783) Olur Mecnûn'a kıble rûy–ı Leylî
İder cân ü gönülden ana meyli

Ser–i Mecnûn şikest olsa aceb mi
Sımışdur kâsesin in'âm–ı leylî

Salınsa serv gibi gülse gül—veş
Akıdur gözlerümde seyli hayli

Yolına cân metâ'ın harç kıldı
Anar mı Nev—bahârı gör Süheyli

Belâ tiğiyle bin kez öldürürsün
Muhibbî'nün sanadır yine meyli
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

784) Aşk âteşiyle dil urub bağrı yağını
Gam tekyesinin eyledi rûşen çerâğını

Mecnûn gibi sînesine taze dağ urub
Kurdu çemende Leylî gibi gül otağını

Sultân—ı aşk âşıka cân terkin emr ider
Âşık değül ki tutmaya aşkın yasağını

Oldu dimâğ—ı dehre muattar nesîmiyle
Yârin meğer ki çözdi sabâ zülfi bağını

Tâ haşr olunca olmasa hüşyâr tan değül
İçdi Muhibbî çünki muhabbet ayağını
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

785) Dirîğâ görmeyelden ruy—ı yârı
Dilün kalmadı hiç sabr ü karârı

Yüzine bir nazarla âşık oldum
Gidiserdür bu aklum vârı vârı

Çıkarsa göklere âhum ne tandır
Yanar çün sinem içre aşk nârı

Çeker âşık acebdür bâr—ı aşkı
Çekemez ânı bu çarhın katârı

Bana dirler selâmet ihtiyâr it
Olur mu ehl—i aşkın ihtiyârı

Muhibbî sâde işdir şi'r—i sâde
Olıcak ol gerekdür künde-kârı
* * *

Mef'ulü/Fâilâtü/Mefâilü/Fâilün

786) Merdâne ir görse kılıç ok u yâ günü
Ol gün gözine görüne zevk ü safâ günü

Ol ermidir ki ni'metün üstinde lâf ura
Bil er odur ki terk ide başın cefâ günü

Bârân olursa başına ok yıldırım kılıç
Gerçek er oluna gelür ol gün ata günü

Yol yokdur bekâya eğer ermiye ecel
Peymâne pür ola meğer oldur fenâ günü

Çün rezm—gâh er.kişinün bezm—gâhıdur
Olsa ne tan Muhibbî ferâh mâcerâ günü
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

787) Şu'le—i aşkın ezelden olmuşum pervânesi
Dûd—ı dil zencir idinmişdür gönül divânesi

Aşk bazârı doludur kelle—i uşşâkdan
Durmaz işler bu muhabbet şehrinün ser—hâmesi

Gözlerüm yaşı aceb budur ki teskin eylemez
Germ olur âh eyledükçe gönlüm âteş hânesi

Zülfinin ağını kurmuş yine diller saydına
Hâller yir yir görinür san içinde dânesi

Kûyına varsa Muhibbî tuhfe ilter cân ü ser
Buna kâdirdür budur derviş dervişânesi
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

788) Gün gibi itdün tulu' gördüm çü ey meh—rû seni
Yine tîz girdün sehâba örtdü ol giysû seni

Ey gönül sanma olursun bend—i zülfünden halâs
Bağladı çün bir kılıyla gözleri câdû seni

Dil virürsün zülfi sevdâsına her bir dilberün
Bilirüm başdan çıkarur âkıbet bu hû seni

Kûyına varmağa yârin göz yaşı virmez geçer
Kanlu sudur bir gün alur korkaram ol su seni

Ey Muhibbî hâne—i dilde iken matlûb—ı dil
Anı gafil görmeğe ol araya her su seni
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

789) Serîr—i mülk—i hüsn üzre seni ol ki emîr itdi
Beni zencîr—i aşkınla kapunda bir esîr itdi

Komazsam tan mıdır bir dem âsâ—yı âhı *ben elden*
Cüvân idüm gam—ı aşkın çekelden beni pîr itdi

Eğerçi sîne sadrında karâr itmedi müjgânun
Velî geçtikçe ey kâşı kemân kalbimde yer itdi

Yolunda merdüm—i çeşmüm tüketdi gevher—i eşki
Dirîğâ kalmadı vârı beni yoluk fakîr itdi

Meğer bâd—ı sabâ irdi Muhibbî zülf—i dildâra
Dimâğın subh—dem dehrün yine müşg—i âbîr itdi
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

790) Zülfin müşg–âsâ ile örtme kamer ruhsârını
Dostum mahrum kılma âşık–ı dîdârını

Nakd–i dil alub metâ'–ı vaslı ikrâr eyledün
Üstüne cân vireyin tek bozma gel bâzârını

Deyr–ârâ zülfi çelipânı görüb ey muğbeçe
Bağlamazsam kâfir–i aşkum bele zünnârını

Ol gül–i ra'nâ gamından giceler bülbül gibi
Ey dil–i şûrîde arturdun figân ü zârını

Hasret–i la'l–i lebünden hasteyim k'ey nâ–tüvân
Ey tabîb–i dil meded anmaz mısın bî–mârını

Ey Muhibbî levh–i dilde nakş ide bî–ihtiyâr
Ehl–i diller meclisinde gûş iden eş'ârını
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

791) Kim ki sahrâ–yı gamın her dem ola mihr ü mehi
Âteş–i âhı olur başına zerrîn külehi

Bir dem olmaya belâ mihnet elünden ol halâs
Çünki yağmaya vire mülk–i dili gam sipehi

Sevdüğim seni günâh ise katında güzelüm
Sorma öldür suçunu zîrâ ki çokdur günehi

Tutdu od içre vatan ruhları devrinde yine
Acaba pür semender mi ki zülf–i siyehi

Ey tabîb–i dil ü cân görmeye bir kerre yüzin
Hicr ile cân vire bu haste Muhibbî'ye zehı

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

792) N'ola oldunsa bu gün hüsn ilinün pâdişâhı
Nazar it kullarının hâline bâk gâhi gehi

El uzadurise zülfine dil asma sen anı
Çün yazılmaz delinün deftere cürm ü günehi

Varıcak kûyına uşşâkını gel eyleme sed
Beylerün şevketi artar olıcak çok sipehi

Hûn ile hâne–i dilde yine tasvîr itdüm
Câme–i zer–bef ile bir put–i zerrîn külehi

Bu Muhibbî yaşını âb–ı revân ister isen
Cilveler eyle salın karşuma ey serv–i sehi

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

793) Ey kaddün serv ü saçın sünbül ü hattun çemeni
Öldürür sünbül ü serv–i çemenün sad çü meni

Dehenün vasfını gülşende eğer zikr itsem
Zehresi var mı aça goncalar anda deheni

Bana cevr eyle cefâ gayrilere mihr ü vefâ
Ne aceb bilmeyesin sevmeyen ile seveni

Gül yüzin yumak içün şebnem ile çîn–i seher
Nergisün hâzır elünde tutar altun leğeni

Gel dirîg eyle kıl tâze yine cânımızı
Mey–i gülgûnun eğer vâr ise nev'a günehi

Sâkiyâ sun berü ol râhat–í cân bahşı müdâm
Gidere kalb–i Muhibbî'de olan her miheni
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

794) Derdâ dirîg komadı gönlüm bana beni
Bir pür cefâya eyledi göz müptelâ beni

Zülfin hevâsı başuma bildim belâ imiş
Çekdi kemend–i mihnete âh ol belâ beni

Uşşâk eğer ki irmez ise vasluna senün
Ger olur ise her biri hasretle va beni

Hâk ol yolunda derd ile âh itme ey gönül
Korkum budur ki ana gide bir yana beni

Akl ile aşk sînede sığmaz Muhibbî'yâ
Her biri dir ki anı kabûl yâ beni
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

795) Arz–ı hüsn eyle hicâb eyleme cân pâreciği
Zahmının merhemi bî–çâre dilün çâreciği

Görse her kande güzel olur anın şeydâsı
Bilmezem neyliyeyin bu dil–i âvâreciği

Âfet–i şûh–ı Acem fitne–i âşub–ı Arab
Gözü pür mekr ü hayl–i Rûmili sancareciği

Merhem–i vaslun eğer irmeye bu hasteye âh
Rûz–ı mahşerde dahi buluna dil pâreciği

Bir nazarla bu Muhibbî'nün olur sînesi çâk
Göricek ol kaşı yâyı vü o gözü kâreciği
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

796) Ruhları üzre arak mı yâ melâhât dürleri
Şebnem ile yâ hod ziynet buldu gülberg–i teri

Elüne tîr ü kemân alursa çeşmi vechi vâr
Yalvarub âşıkları boyun çeker virür seri

La'lün olmuş cân ü dil meyhânesi ey muğbeçe
Yeridür zülfün nişânıçün dikerse çenberi

Gözlerüm yaşında her kim göre rûy–ı zerdümi
Benzedür dir suya gark olmuş görün nilüferi

Bağı seyr eyle Muhibbî bir münâsib yâr ile
İbret al gör nice açılmış cihânın gülleri

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

697) Nigârun la'l–i tâbından şu kim nâm ü nişân buldu
Hızır gibi bu âlemde o ömr–i câvidân buldu

Gelüb hat tutsa ger âhir leb–i cânânı incitme
Dilâ fikr eyle âlemde ecelden kim amân buldu

Ser–i kûyında göz yaşı bana eğlence olmuşdur
Anınla eğlenür gönlüm ki san ab–ı revân buldu

Vefânın adı vâr ancak cihânda kimiyâ gibi
İşidilmedi bir kimse diye bir mihribân buldu

Muhibbî şöyle hâk oldu seg–i kûyun gelüb andan
Ne ten buldu gıda içün vü ne hod üstühân buldu

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

798) Sen sen ol pendüm budur tutma gönülde yâr iki
Bir olur yâr iki olmaz olmasun zinhâr iki

Derd–i dil hâlüni yazdım sığmadı bir nâmeye
Anınîçün yâri tahrîr eyledüm tomar iki

Halka olmuş hüsnünün gencinde zülfünün garîb
Didüm ol gence tılısm olmuş ezelde mâr iki

Sözü birdir bu Muhibbî seni candan yeğ sever
Cân virür yolunda her giz eylemez güftâr iki

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

799) Yolına bir cân nedir terk idem olsa cân iki
Cân virem bu yolda ammâ diyemem cânân iki

Tartmak ister hâk–i pâyün cevheri cân ile dil
Eylemişdir dîdelerden keffe–i mîzân iki

Genc–i hüsni seyrin isterken göründü zülf–i dost
Bilmedüm ana tılısm olmuş meğer su'ban iki

Bu Muhibbî şi'rüni gören kemâle irdüğin
Bir sanurduk didi benzer var imiş Selmân iki

Öldürem dirdün peşîmân olma dur ikrârına
Dilberün fermânı birdir olamaz fermân iki

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

800) Bahr–i dilde arayub buldum nice cevherleri
Gûş idün yârân size arz eyleyem gevherleri

Gözlerüm yaşıyla âhum yâre te'sîr eylemez
Seng–i hârâdan katıdur kalbinin mermerleri

Esb–i nâz üzre kaçan zülfini çevgân eyleye
Top idüb galtân ide yolunda âşık serleri

Şem'–i hüsn–i dilbere karşu yanar cân ü gönül
Nitekim oda yakar pervâne bâl ü perleri

Zâl–i dehre ey Muhibbî sen sen ol meyl eyleme
Zanneder kim meyl ide geh cihân serverleri

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

801) Âh kim bir serv–i kadd derdi akıtdı yaşumı
Su gibi taşdan taşa ursam aceb mi başumı

Garka varmış ser–nigûn olmuş iki keş sanur
Bahr–i eşkümde görenler iş–bu iki kaşumı

Deşt–i gamda bana yoldaş olamazsın sen yüri
Göricek ben bilürim Mecnûn benüm yoldaşumı

Sîne levhine yazaldan nakşını meh–rûların
Âferin idüb gören tahsîn ider nakkâşumı

Umaram bir gevher–i nâ–yâb ola her hâsılum
Bahre döndürdüm anınçün ey Muhibbî yaşumı

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

802) Âba mâyil gördüm ol servün kadd–i dil–cûyını
Ânıniçün ben revân itdüm bu başum cûyını

Gün yüzine alnına âşık değül mâh–ı felek
Gice gündüz yâ niçün dolaşur anlar kûyını

Gizlese zülfünde kadir gözlerümden gün yüzin
Cân dimâğından nice saklaya zülfi bûyını

Atuben seng–i cefâ sıdı bu gönlüm şîşesin
Yirlere çaldı beni döktü yüzümin suyını

Terkini urmaz Muhibbî ola ger senden ırak
Kişi candan ayrılur kesmez velâkin hûyını
* * *

Feilâtün/Feilâtün/Feilâtün/Feilâtün

803) Eğer olmasa sînemde nigârâ aşkının odı
Yine çıkar depemden şem'–veş her gice dûdı

Ziyân itdüm diyü her kim yolunda cân ü ser virmez
Dileğim iki âlemde bu ki hiç bulmasun sûdı

Söze geldikçe ol meh–rû düşer üstine bî–diller
Nitekim kuşlar üşmüşdür işidüb savt–i Dâvûdı

Terennümlerle hâletler dilersen kim vire bezme
Bu şi'r–i dil–keşi öğret ki tâ mutrib çala ûdı

Muhibbî aşk arasında gedâ vü bây hep birdir
Ayâz'a nice kul idi işitmedin mi Mahmûd'ı
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtün/Mef'ûlü/Fâilâtün

804) Zülfünde gördü hâlün dil mürgi ağa düşdi
Olmaz ebed halâs ol bend ile bağa düşdi

Sînemde dâğım üzre yir yir döküldü yaşum
Nezr akçası sanasın geldi çerâğa düşdi

Kanlu yaşum olaldan eğnümde hil'at–i zer
Jülide-mû başumda bana otağa düşdi

Arayu aşk râhını Ferhâd ü Kays'ı gör kim
Birisi deşte varub birisi dağa düşdi

Sırrun Muhibbî sakla dilden çıkarma zinhâr
Zâhir olur ola bed çünki dudağa düşdi
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

805) Deyme yok kûy–ı melâmet içre ben rüsvâ gibi
Hey neler vär bu cihânda sen dili şeydâ gibi

Gark olursa eşk–i çeşmümden aceb mi fülk–i dil
Bâd–ı âhumla temevvüç eyler ol deryâ gibi

Zerre–veş kaldır nigârâ bu gubârı hâkden
Çünki oldı gün yüzin mihr–i cân–ârâ gibi

Kaşlarun kurmak ne mümkin olmasa kullâb–ı zülf
Çenber olmuş başları bir yire gelmiş nâ gibi

Zülfi çininde görenler dir yanağı tâbını
Her taraf odlar saçar ağzından ejderhâ gibi

Ey Muhibbî olma dünyaya mekes gibi harîs
Mesken it kâf–ı kanâat kûhunı anka gibi
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

806) Her kaçan âşıka feth ola muhabbet kapusı
Nice yirden açıla üstine mihnet kapusı

Sîneye gelse müjen tîri eyâ kaşı kemân
Anı aşk ehli bilür cânına râhat kapusı

Aşıka cevr ü cefâlar eyleme rahm eyle bu gün
Yârün üstine senün açıla rahmet kapusı

Ol tabîb–i dil ölürsem de cevâb eyleme
Bağlıdır sanki bu ben hasteye sıhhat kapusı

Zâhid eylerse melâmet bu Muhibbî'ye ne tan
Çünki açılmadı uşşâka selâmet kapusı

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

807) Gözüm yaşı revân oldu görüb sen serv ü bâlâyı
Anınçün hâkipâyünde akar çağlayı çağlayı

Kitâb–ı aşkını başdan okudum ser–te–ser ezber
Dahî öğrenmeden vârub muallimden elif–bâyı

Görüb zülfin sevâdını gönül sevdâya düşmüşdür
Aceb mi bana dirlerse eğer mecnûn–ı şeydâyı

Tulu' itsen seher–gehden dokunur şu'len ağyâre
Düşer mi sana hey âfet dine gün gibi her–câyı

Gam–ı hâlünle ey dilber yanaldan âteş–i hicre
Muhibbî lâleye döndü ciğer dağlayı dağlayı

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

808) Var mı cihânda bî–ser ü bî–pâ benüm gibi
Yâ müptelâ–yı derd ü gam ola benüm gibi

Derd–i derün şemmesini ana söylesem
Cûş u hurûş eyliye deryâ benüm gibi

Ol pâdişâh–ı hüsnün işiğinde kulları
Çokdur içinde yokdur en ednâ benüm gibi

Bir dahî hiç cevr ü cefâ—keş yaratmadı
Kulları içre Tanrı Teâlâ benüm gibi

Bakıb Muhibbî ibret alub dir vefâsı yok
Neler getürdi âleme dünyâ benüm gibi
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

809) Şol kadar itdi ciğer hûnunı çeşmün telefi
Lâle—zâr eyledi hûn—ı dille her tarafı

Gayriler kasdını gel eyleme ey kaşı kemân
Gamze oklarına ben eylemişim dil hedefi

Dehenün zârını bu dilde nihân itmişidim
Geldin ey dost âyân oldu bana sırr—ı hafî

Dürr—i eşki bulasın pâreler gel dil sadefin
Dir kaçan hâsıl olur ger sımayalar sadefi

Ayb olmaya Muhibbî suna el ger lebüne
Tuta—bilmez kadehi kimesne illâ ki kefi
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

810) İstemez âşık olan zecr ü inâdan gayri
Nitekim haste olan derde devâdan gayri

Aşk sevdâsı ile kim ola sevdâyı mizâç
Başda kalmaya anın bâd ü hevâdan gayri

Râyın oldu idesin yolına sen cânı fedâ
Sen sen ol bir dahi râ itme bu râdan gayri

Bı—kesim kimesne yok dest—i gamında ölicek
Üstüme ağlaya bir kimse semâdan gayri

Aşk kitâbını Muhibbî yine ezber okudu
Hiç harf bilmez iken elif ü bâdan gayri
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

811) Gönlümi alan benüm ol serv ü kadd dil—cû gibi
Anıniçün eşk—i çeşmüm durmaz akar su gibi

Gam şebinde haste dil eyler temennâ—yı visâl
Dürlü dürlü fikr ider bir olıcak sayru gibi

Hattunı gördüm nigârın didüm âh irdi ecel
Çâre ne rûz—ı ezelden alnuma yazu gibi

Mezra'—i dilde yaşım tohmını saçdım muttasıl
Hâsılım ancak derd ü belâ kaygu gibi

Dimenüz Mecnûn'a mecnûn itdi çün dünyâyı terk
Cümleden halk—ı cihân içinde ol uslu gibi

Ey Muhibbî ânıniçün aşkına dil bağladım
Âşıkın nâ—hâk yire öldürmek ana hû gibi
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

812) Yolunda her kim ölmezse anılmasın anın adı
Eğer cân virmese aşk içre kim anardı Ferhâd'ı

Felekden yücedür benzer senün ey meh—rû kasrın
Anıniçün âşıkın ana irişmez âh ü feryâdı

Güzeller kamusı andan cefâ vü cevr öğrenmiş
Bu fende var mıdır bilsem aceb hiç ânın üstâdı

Uyurken leblerün öpdüm didüm bu lezzet—i cândır
Uyanub didi ol dilber nebâtın böyle mi tâdı

Muhibbî'ye cefâ itme bu gün dildâr–ı âlemsin
Soruluserdürür yârın meğer âşıkların dâdı
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

813) Ey sehî servüm görelden tâ ki hüsnin bağını
Eylerüm her dem revân bu çeşmimün ırmağını

Tan değül gülgûn olub yağdırsa kan yire sehâb
Çün sehîd aşkınun yel savurur toprağını

Tekye–i aşkın çerâğı şûlelenmez mi eğer
Yakmasam dem–dem ben anda bu yüreğüm yağını

Dir gören kûh–ı belâda oldu peydâ bir peleng
Hasretiyle sîneme yakdıkda mihnet dağını

Zülfi sevdâsında bilmezler Muhibbî nüktesin
Çünki kimse görmemiş görmez yılan ayağını
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

814) Bu gün bu deyr–i âlemde kimin kim başta var hûşı
İçüb câm–ı muhabbetden demâdem eylesün cûşı

Kaşındır mescid–i Aksa yüzündir Ka'be–i ulyâ
Aceb mi zülfin olursa anın her dem siyeh pûşı

Kaşı yâyın ele alsa kafada perçemi hâzır
Dil almağa gider önce iki zülf–i siyeh pûşı

Rakıbiyle Muhibbî'yi sakın kuyında bir görme
Figan arslana benzetmek olur mu kirbe vü mûşı
* * *

Feilâtün/Feilâtün/Feilâtün/Feilâtün

815) Bana mahbûb u meyden geç diyü zâhid ide pendi
Aceb mi lezzet–i ruhânı niçün anlamaz kendi

Yine can nakdini virmek mukarrerdür sana ey dil
Ki zirâ baçsız hergiz kesilmez aşk derbendi

Erisün su gibi bağrı zebâna bulmasun kudret
Şeker güftârına her kim şehâ teşbîh ide kandi

Ser–ı kûyında kim görse bana divâne iderler
Anınçün zülf–i zencirin olupdur boynumun bendi

Muhibbî ruhlarun kaddün temâşâ eyleyüb yârün
Didi serv üzre gül bitmiş zihî sun'–ı Hüdâ dendi

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

816) Âteş–i aşka yanardım olmasa ger göz yaşı
Göz yaşına gark olurdum olmasa aşk âteşi

Bağlama dünyâya dil âlemde şâd ol ey gönül
Çün cihân durmaz geçer ger nâ–hoşu vü ger hûşu

Hâlini dâne dökelden ehl–i diller saydına
Zülf–i bendîne giriftârım kosun yâyı kaşı

Medh–i hüsnine ben ânın bağladum dil aczini
Niye teşbîh eyleyem yâ Rabb o hüsn–i mehveşi

Hûblar gerçi Muhibbî âlem içre çok vefî
Dîde hiç görmüş değül bir böyle şûh–ı dilkeşi

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

817) Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi

Mefhâret didükleri ancak cihân gavgasıdur
Olmaya baht ü saâdet dünyada vahdet gibi

Ko bu ıyş–u işreti çünkim fenâdur âkıbet
Yâr–i bâki ister isen olmaya tâat gibi

Olsa kumlar sağışınca ömrüne hadd ü adet
Gelmeye bu şîşe–i çarh içre bu sâat gibi

Ger huzur itmek dilersen ey Muhibbî fâriğ ol
Olmaya vahdet makamı kûşe–i uzlet gibi
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

818) Mâl ü câha gurre olma dime yokdur ben gibi
Sür yüzin yire tevâzu' ehli ol dâmen gibi

Sakın aldanma eser bir gün muhâlif rûzigâr
Kibr ü kini terk kıl germe göğüs yelken gibi

İster isen kim perişân olmayasın âkıbet
Dil uzatma kimsenin hakkına sen sûsen gibi

Ok gibi doğrulmayınca varımazsın menzile
Kimde yok perr–i amel yolda kalır segzen gibi

Ey Muhibbî dâr–ı dünyâ kimseye kılmaz vefâ
Gösterür kendüyi evvel ziynet ile zer gibi
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

819) Görüb gülzâr–ı hüsn içre ben ol serv–i hırâmânı
Akıtdım pâyüne cûlar kılub bu çeşm–i giryânı

Elifler sînede servün kızıl gülerdürür dâim
Temâşâ itmeyen görsün bu gün bâğ–u gülistânı

Eğer bâzâr–ı aşk içre sorarsan nedürür san'at
Alurlar nakd–i cân ile metâ'–ı vasl–ı cânânı

Süvâr ol esb–i nâz üzre ele al zülfi çevgânın
Ser–i uşşâkı top eyle senindür hüsn meydânı

Muhibbî mu'ciz-i nazmun Acem iklîmine irse
Kalursa zinde kabrinde aceb mi ruh–ı Selmân'ı
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

820) Gadapla baksa dilber bir yire gelür iki kaşı
San iki pehlivânlardır komuş bir birine başı

Müjen tîrüne cân içre yir itdüm ey kemân ebrû
Elünden düşmesün bir dem giderme yâ gibi kaşı

Nihâl–i serv ü kaddüni görüb gülzâr–ı hüsn içre
Ayağuna revân oldu akar bu gözlerüm yaşı

Tarîk–i aşk bir yoldur iki sandı anı zâhid
İki görse biri tan mı biri iki görür şâşı

Meânî bahrine daldı Muhibbî buldu gevherler
Beğendi intihâb itdükde bu nazm–ı güher–pâşı
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

821) Hâne–i dilde ezel aşkun uran bünyâdını
Kapusı üzre harâb–âbâd yazmış adını

Ahir olsun görün Tubâ gibi ol ser–nigun
Kim ki teşbîh eyliye serve kaddün şimşâdını

Bir nazar görse yüzin zâhid senün ey muğbeçe
Rehin mi kılur külâhın yanılup evrâdını

Dinlenmezse nâlemi kûyında yâr olmaz aceb
Nitekim gûş eylemez gül bülbülün feryâdını

Ey Muhibbî lezzet–i derd ü belâyı bana sor
Yimeyenden sorma bilmez ol taâmın dâdını

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

822) Dün serv gibi salınub ol gül budacığı
Mestâne–vâr elüne almış ayâcığı

Giymiş benefşe–vâr başına geç külâhını
İçmiş şarâb–ı nâbile kızmış yakacığı

Atdı nişâna sînemi ya kaşların kurup
Cevr oklarıyla dopdolu çeşmi sadâcığı

Öpsem didükçe la'lüni hâ dişeldün lebün
Unutma yayum ölürsem de bu râcığı

Dil kişverinü nâzile yıkdı Muhibbî yâr
Hep böyle mi ki hüsn ilinün dil–rübâcığı

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

823) Jeng–i gamdan diler–isen ola kalbin sâfî
Koma elden koma bir lâhza şarâb–ı sâfî

Meclis–i aşkda can yakmağa pervâne yeter
Bülbül–i gülşeni anma gider ol leffâfı

Lebleri dârü'ş–şifâsına irem diyü bu dil
Hastedür subha–değin virdi bu deryâ–şâfî

Yine gavvâs–ı sıfat bahr–i meânîye dalup
Nicelerdür çıkarub oldum anun sarrâfı

Kanumı içmeğe geldikçe benüm gamze–i dost
Bu Muhibbî dir ana cân ile sıhhâ âfî

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Fâilün

824) Gönül esrâra düşme olma bengî
İçersen iç şarâb–ı lâle–rengî

Gelüb bağa yine şâh–ı reyyâhîn
Düşündü her taraf nat'–ı pelengi

Varub gülşende iç misket şarâbın
Olup mest anma hiç nâmus u nengi

Sunub bir bâde aklum bâda virdi
Yine bir muğbeçe aslı Frengi

Muhibbî fursatı fevt itme zinhâr
Koma elden şarâb–ı lâle–rengi

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feulün

825) Kimi afyonî halkın kimi bengî
Kimi içer şarâb–ı lâle–rengi

Sakın meyl itme aldanma şarâba
Eğer *ol bezme Zühre ola* çengi

Garaz çünki cihânda bir kabâdur
Bana birdir palâs ile Frengi

Dokuz mînâsını sıdı bu çarhın
Kim itdi râh—ı istiğnâda nigi

Muhibbî vaktidür kıl cürme tevbe
Çü mûlar sana arz itdi dü rengi

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

826) Gel bu zevke dil virelden zâr gördüm kendümi
Derde bildim çâre yok nâçâr gördüm kendümi

Zülfine dolaşdı gönlüm geldi sevdâ başuma
Gam şebinde tâ seher bî—dâr gördüm kendümi

Seyl—i mihnet yakdığınca dem—be—dem dil—hânesin
Seng—i mihnetle yapar mi'mâr gördüm kendümi

Ger behişte zâhidâ meyl itmesem ayb eyleme
Su gibi çün âşık—ı dîdâr gördüm kendümi

Şem'—veş tâ subh olınca giceler yaşlar döker
Ey Muhibbî aşk ile pür—nâr gördüm kendümi

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâilü/Failün

827) Didüm ki yâre eyle oran ile nâzunı
Didi ki sen de terk ide herdem niyâzunı

Dildâre karşu secde kılub canı terk kıl
Tâ ki felekde kıla melâyik namâzunı

Gelse cefâ vü cevr dilâ olma muzdarib
Görsen gerek cû başda olan cümle yazunı

Olsun hakîki çünki gerekdür hakîki aşk
Tahsîn diye kim göre bu aşk bâzunı

Âhir seni bu âleme rüsvâ–yı âm ider
Sakla Muhibbî kimseye dime bu râzumı
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtün/Mefâilün/Fâilün

828) Ol serv ü kadde nâ gâh bu dîde–bâka düşdi
Eşk–i revân gözümden ol demde âka düşdi

Kıldı zemîni deryâ yaşum yenilmez oldı
Ahum uruc idelden çarha tarrâka düşdi

Mescidde dün imâma uydum velî ne kıldum
Hiç bilmedüm bu gönlüm ebrû–yı tâka düşdi

Zâhid sana sunuldu rûz–ı ezelde tiryâk
Gülşende bâde içmek ehl–i nidâka düşdi

Ah ol libâsı zer–keş bindüği atı serkeş
Bağlandı tîr ü tirkeş az mı Irâk'a düşdi

Ef'i zülfün ey dost zahm ursa bana tan mı
Tiryâk–ı la'lün emdim câna âfâka düşdi

Göz yaşlarun Muhibbî döksen aceb değül
Ol serv–kadde nâ–gâh bu dîde–bâka düşdi

Bir lokma ile ey dil bir hırka ihtiyâr it
Görmez misin ki âlem halkı nifâka düşdi
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

829) Nişân–ı kavs–ı Rüstem'den yeter ol dilberün kaşı
Hadeng–i gamzesin atsa gelür bir yirlere başı

Ciğer hûnini nûş eyle dilâ çeşmün kabâğından
Sakın yol virme gel akla olur ol meclise nâşi

Varaldan mekteb–i aşka açub mihnet kitâbından
Muhabbet–i fen öğrendüm olub Kays'ıun sebekdâşı

İdüb âh okların bir tâb yine kaddüm kemânından
Geçüb Mecnûn'ı hoş dikdüm belâ sahrâsına taşı

Muhibbî şi'rüni bülbül ser–âgâz itse gülşende
İşidüb ehl–i hâl olan diye tahsîn ü sâbâşı

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

830) Bir nazar her kim göre ruhsâr–ı atşâna kini
Tutuşub aşk âteşine seyle virür hâkini

Def'a def'a dûd–ı âh ü katre katre eşk–i çeşm
Mülk–i aşkın kıl temâşa encüm ü eflâkını

Aşk ile çün olmuşum divâneler ser–defteri
Bend idüb boynuma taksun zülfinin fitrâkini

Genc–i hüsnünde beni çün urdı zülfün akrebi
Ağzuma sun lütf idüb la'l–i lebün tiryâkını

Leblerün sırrın bilüb virdüm miyânından haber
Âferin ider Muhibbî'nün gören idrâkini

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

831) Selâmın ol şeh–i hûbân niçün ben bendeden kesti
Anı ben sevmeden artık ne suç itdüm neden kesti

Didüm zülfini kesme benüm ömrüm dirâz olsun
Didi devr–i kamerdür bu senün ömrün kesen kesti

Senün Yûsuf cemâlüni görenler terk—i cân itdi
Aceb mi Yûsuf'u görüb elüni cümle zen kesti

Görelden serv—i reftârın yürümez kalmadı kudret
İşidüb gonca güftârın hemân ol dem suhân kesti

Olub sultân—ı aşk evvel hisâr—ı kalbime mâlik
Gelüb mimâr—ı gam âhir ana yir yir kadem kesti

Kalursa dâmen—i dilber ne tan ağyar üstinde
Gülün hiç görmedin mi sen eteğini diken kesti

Muhibbî cevr—i yâr ile ölüyor diyü kûyında
Felek hayâtı anınçün gelib hûnîn kefen kesti

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fa'lün

832) İtse cevr ü cefâ çü nâz ehli
Bilür ânı vefâ niyâz ehli

Ağzı remzini bilmedi ânın
Aczine kayil oldı râz ehli

Dolanur pâ—pürehne kûyını dil
Nitekim Kâ'be'yi Hîcâz ehli

Yâr kâmet getürse nâzile
Uya cümle ana namaz ehli

Virdi yağmaya gözü mülk—i dili
Böyledür ey Muhibbî nâz ehli

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

833) Sûret—i divâr sandın göricek ey cân beni
Bilmedin mi ey peri sen eyledün hayrân beni

Zülfine bend olmuş gül koy zanehdan câhına
Tâ ebed kurtarmasun habs itsün ol zindân beni

Ey saçı leylî dil–i Mecnûn'a yüz göstermeyüb
Eyledün aşkın beyâbânında ser–gerdân beni

Kanına girdim yire saldım yaşum eytâmını
Korkaram yolum tutar âhir alur ol kan beni

Ey Muhibbî âteş gerçi ki yâş teskîn ider
Ağlasam dahî beter yakar dil–i sûzân beni
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

834) Sînemde aşk dikdi muhabbet livâsını
Giydirdi ben belâ-keşe mihnet libâsını

Âr eyler ise tan mıdır ol pâdişâh–ı hüsn
Hâk–i derinde görse mezellet gedâsını

Çâk itmedün yakanı cefâ ile dest–i dehr
Lâyik budur ki tutasın uzlet yakasını

Şol denlü itdi Kays vuhuş ile ülfeti
Kuşlar başında yaptı melâmet yuvasını

Eyle Muhibbî sâye–i zülfine iltica
Kimdir ki istemeye o devlet hümâsını
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

835) Âşık mıdır ki isteye derdün devâsını
İr görmiye feleklere âhı sadâsını

Bir lokma ile hırkaya iden kanáati
Bakmaz o şehde atlasa virmez palâsını

Öğrendi Kays yaşuna bâd–ı semûmla
Sevdi diyâr–ı mihnetün âb ü hevâsını

Âşık gözine hâk–i deryâ vâr iken
Aşk ehli nider iş–bu cihân tûtîyâsını

Zerden serîre bakmaya ide Muhibbî âr
Fakrun kişi geh pister ider bu riyâsını
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

836) Leb mi bu yâ lâ'l mi yâhud mey–i sahbâ mı ki
Söz deminde mürdeler ihyâ kılur Îsâ mı ki

Bilmezem *kasdı helâk itmek midir âşıkları*
Muktezâ–yı hüsn yoksa nâz ü istiğnâ mı ki

Vech–i zîbâdan niçün men' idesin sûfi bizi
Ahsen–i takvîme inkâr eylemek takvâ mı ki

Gitmedi başından ey dil zülfinin sevdâsı âh
Bilmedüm dîvâne mi yâhud bu dil şeydâ mı ki

Her ne söz kim söyledin bir gevher–i yekdânedür
Ey Muhibbî yoksa bu gönlün senün deryâ mı ki
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

837) Hûblar encüm kamu sen mâh–ı tâbân ol yüri
Gün gibi fer vir cihâna mihr–i rahşân ol yüri

Çünki olmuşdur visâle ara yirde ten hicâb
Cân ile terk it anı müştâk–ı cânân ol yüri

Her ne denlü gelse gam aksa belâ cûlar gibi
Eyle sen ey dil tahammül.Bahr–i Ummân ol yüri

Gamzeler hançer çeküb ey dil seni öldürmeden
Bir gün önden varanın kûyunda kurbân ol yüri

Ey Muhibbî yâre şevkin vâr ise bülbülleyin
Gül-ruhun yâd eyleyüb her gice mihmân ol yüri

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

838) Giderdin zulmet–i küfri yakuben şem'–i kafûrı
Hakîkat bu ki nûrundan alur mihr ile meh nûrı

Mekânın âlem–i ulyâ durağın cennetü'l–mevâ
Kapun derbânıdur Rıdvân olub çâker sana hûri

Kıyâmetde kaçan gelse bir ayağ üzre bin ayag
Umaram ki komayasın ayak altında ben mûrı

El irse hâk–i pâyuna gözüme tûtiyâ itsem
Murâdum iki âlemde kapundan olmayam dûri

Cihâna şâh olmakdan sana kul olmadur fahrum
Gerekmez Kayser ü Dârâ olam Hâkân u Fağfûrı

Muhibbî câm–ı aşkını içelden şöyle mest olmuş
Görenler bilmeyüb sanur içübdür âb–ı engûrı

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

839) Serverâ oldu gözüm yaşı benüm âb gibi
Durmaz inler bu gönül derdile dolab gibi

Cür'a aşkı içüb kim ana tâkat getüre
Öldüre ânı aman virmeye tîzâb gibi

Gözlerüm yaşı gelürse beni yirden getüre
Nitekim hâr ü hesi her yana seylâb gibi

Mescid–i hüsnini ey dost senün câmi' iden
Eylemiş kaşlarun ol câmi'e mihrâb gibi

Arasan sanma Muhibbî buluna genc–i visâl
Anılur adı hemân kendüsi nâ–yâb gibi

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

840) Sultân–ı aşk sîneme dikdi livâsnı
Şah itdi kişver–i gama bu ben gedâsını

Her kim ki dehr ni'meti yiye hırs ile
Anın sonunda çekse gerek imtilâsını

Ol dil tabibi kapusı dârü'ş–şifâ ola
Lâyık mıdır ki gözlemiye müptelâsını

Gam meclisinde bu gice âhenk içün bana
Uydurdu nây nâleme kendi sadâsını

Virmez Muhibbî kûy–ı harâbat içinde rind
Câm–ı Cem'e piyâle–i mihnet–zedesini

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

841) Bâr–ı gamdan kametimdür ham gibi
Bulmadum her gez musâhib gam gibi

Ka'be kûyına varub buldum safâ
Anda çeşmüm görinür zem–zem gibi

Dôstum dil teşneyim rahm itmedün
Çeşme–i lütfin senün bî–nem gibi

Zâhirâ gördüm îzârında arak
Güller üzre çîn seher şebnem gibi

Bu Muhibbî dergehinden dûr olub
Müddeîler çün sana mahrem gibi
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

842) Bu gün divânesi oldum görüb âh ol perizâdı
Gice uyhu gözün görmem iderem âh ü feryâdı

Eğer leylî değülse ol neden ben ana Mecnûn'um
Ve ger Şîrîn olmasa bu dil olmazdı Ferhâd'ı

Cefâdan kangı âşık kim vefâyı yeğ bilür ister
Dileğim budur âlemde anılmasın anın adı

Cefâ vü cevri terk itmez tazarru' eylesen yâre
Ki zîrâ katı müşkildir kişi terk ide mutâdı

Muhibbî âlemin kasrun görüben itimâd itme
Örülmüşdür su üstünde ezelden çünki bünyâdı
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

843) Leylî zülfin dil–i Mecnûn'ı şeydâ eyledi
Aşk zencirin takub boynuma rüsvâ eyledi

Bezm–i gamda gönlümü deldi cefâ tîriyle âh
Giceler tâ subh olunca iniler nâ eyledi

Gülşen–i hüsn içre gül gibi cemâlün arz idüb
La'l iken uşşâkı bülbül gibi gûyâ eyledi

Gelmeye tâ haşr olunca aklı her giz bâşına
Ey perî her kim senün rûyun temâşâ eyledi

Ey Muhibbî tan mıdır gark ola gönlüm zevrâkı
Her taraftan gözlerüm yaşını derya eyledi

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

844) Nice gündür gözlerüm ol gözleri âhûları
Neyleyim derdâ dirîga görmedüm âh oları

Bir nazar kılmaz dönüb yolında bin âh eylesem
Âşıkı nâ–hak yire öldürmek ânın hûları

Şöyle benzer ki sabâ zülfine buldu dest–res
Eyledi dehrün dimâğını muattar bûları

San giyer ol sîm–ten üstine Dâvûdî–zırıh
Her kaçan eyler perîşân dağıdır giysûları

Men' ola sanma Muhibbî eyleme sînen siper
Tîri âhından geçer atsa kemân–ebrûları

* * *

Mefâılün/Mefâılün/Feulün

845) Şevk–i ruhunun fikri serâser dili yaktı
Şeker dehenün zikr ile ağzum suyu akdı

Divânenüm ey dost didüm bir nazar eyle
Zülfini kemend eyleyü–ben boynuma takdı

Zülfini kodı ârızı üzre yine dilber
Hâçını gör ol kâfiri kim suya bırakdı

İnlerse rebâb oldu aceb mi dil–i sûzân
Devrân getürüb bir deriyi sîneme yaktı

Dil–hastenün hâlüni dün sordı tabîbüm
Rahm itdi Muhibbî ki meğer benzüme bakdı
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

846) Mescid içinde görse müezzin o kāmeti
Kendün yitüre anmıya her giz o kāmeti

Yoldan çıkaran âdemi hûblar selâmıdır
Ey dil selâma bakma dilersen selâmeti

Zâhid ko bizi sen yüri sağ ü selâmet ol
Âşık hemîşe ister ola ol melâmeti

Âşık mıdır ki döndere ser–i tîğ–i aşkdan
Olmaz bu yolda her gez anın istikâmeti

Virme Muhibbî aşk–ı mecâzîye dil sakın
Bak can göziyle görinür âhir nedâmeti
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

847) Kûhken geldi bu aşk bünyâdına bir taş kodı
Kaldırub ol taşı yirüne bu gönlüm baş kodı

Câm–ı aşkı bile nûş itdün ezel Mecnûn ile
Ol ayık getürdi mecliste beni sarhoş kodı

Kaşı yâsını görüb gamz oklarının yâdına
Cânı kurbân eyleyüb dil sînesin tirkeş kodı

Görinen çarhın kenârında anı sanman şafak
Sûz—ı âhumdır anın dâmânına âteş kodı

Ey Muhibbî geldi çün dil şehrüne sultân—ı aşk
İki kâse gözlerimdür önüne piş—keş kodı
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

848) Dôstum didüm gül—i handâna benzetdüm seni
Didi ben de bülbül—i giryâna benzetdüm seni

Müptelâsın ey gönül gördüm saçı zencîrine
Bir dili divâne ser—gerdâna benzetdüm seni

Bahr—i aşkımda gözüm yaşın görüp gavvâs—ı dil
Didi elhak pençe—i mercâna benzetdüm seni

Lâleler tutmuş çemen etrâfını görüb didüm
Sîneden yir yir dökülen kana benzetdüm seni

Her ne denlü eylesen cevr ü cefâ çekmek revâ
Gönlümün tahtındaki sultâna benzetdüm seni

Cennet—i kûyında iken dûr kıldun sen beni
Ey rakîb—i rû—siyeh şeytâna benzetdüm seni

Gülşen—i kûyında efgânun görüb dilber didi
Ey Muhibbî mürg—i hoş elhâna benzetdüm seni
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

849) Nakş kıldum hâne—i dilde kamer ruhsârını
Ola kim bu nev ile gördüm ânın didârını

Seyl—i eşkümden zarar gelmez meğer binâ—yı aşk
Seng—i mihnetle ezel yapmış bu gönlün dârını

Bu eceldür âlemi gark eyledi barân–ı aşk
Hiç teskin itmeyüb arturdı sînem nârını

Ne kadar ursan cefâ vü cevr ü hicrânın yükin
Mest–i eşterdür çeker dil yirde komaz bârını

Çünki gam timârını virdi Muhibbî şâh–ı aşk
Hâsılındır cem' kıl bu gözlerün dinârını
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

850) Ölmeden derdâ dirigâ yâri görsem bir dahi
Olmaz ise ânı düşde yâri görsem bir dahi

Dûr olalı gül yüzinden hastedür can bülbüli
İnlerüm âh ol yüzi gülzârı görsem bir dahi

Dir idüm kûh–ı belâda çekdiğüm bir bir ana
Ol lebi–şîrîn şeker–güftârı görsem bir dahi

Can virür kimdir didi âlemde dilber bûseme
Can virem didüm ben ol bazârı görsem bir dahi

Kurtulub zulmet şebinde gün doğardı başuma
Ey Muhibbî ol güneş ruhsârı görsem bir dahi
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

851) Yüzümi zerd eyledi aşkın benüm ayvâ gibi
Bağrımı taş itdi hicrün lâle–i hamrâ gibi

Görmedi kûh–ı belâ içre belâyı kûhken
Çekmedi hicrânı Mecnûn bu dil–i şeydâ gibi

Hüsn–i zülfünden yanağı tâbını ider gören
Âleme odlar saçar bin başlu ejderha gibi

Bî–vefâlıkda müşâbih olduğiçün âleme
Kendüye ziynet virür ol bî–vefâ dünya gibi

Ey Muhibbî kangı dilde yok muhabbetden eser
Can gözüni açmaya ol çeşm–i nâ–binâ gibi
* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

852) Hüsn ile tarâvet ezeli sen güle düşdi
Cevr ile cefâ kur'ası ben bülbüle düşdi

Âlemde kaçan kısmet olundı gam ü şâdı
Cümle gamla gussa bu ben bî–dile düşdi

Sevdâ–yı ser–i zülfine dolaşalı gönlüm
Rüsvâ–yı cihân oldu vü dilden dile düşdi

Hışm ile gelüb gözlerimin yaşını gördi
Rahm eyleyüben yanıla yaşım seyle düşdi

Bir bûse tevkı' iderem didi Muhibbî
Zâhirde kabûl itmedi ammâ gele düşdi
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

853) Âşık mıdır ki isteye yârün vefâsını
Yâhud şikâyet eyliye ânub cefâsını

Kavs–i kuzah eğerçi bana kübâdedür
Ammâ ki katı çekemedim aşk yâsını

Aşkile ânın kalmaya güftâre kudreti
Kim göre kara kaşla gözi âlâsını

Her kim ki vâra zülf–i siyehkâra bend ola
Kendü eliyle başına alır belâsını

Andı Muhibbî hâsılı derd ü belâ vü gam
Timâr diyü aldı çü aşkın livâsını
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

854) O kim ey serv ü kadd bâlâ felekde sana tîr itdi
Beni pâ–mâl–i aşk idüb ayak altında zîr itdi

Kemend–i zülf–ü hâliyle hadeng–i çeşm ü ebrûlar
Ne çâre katlüme bunlar çü cümle eli–bir itdi

Sana cân ile kul oldum felek sakfına pâ korsam
Aceb midir beni devrân–ı şeh–gerdûn serîr itdi

Beni çün eyledi muhtâc sana dâdıma dâd eyle
Elüm tut düşdüm ayakdan seni çün dest–gîr itdi

Benüm günden güne hâlüm müşevveş olub artmakta
Neden bilmeyesin hâlüm seni sâhip–zamîr itdi

Muhibbî nazmını görüb diye elbette nazm ehli
Bu fikr–i bikri şi'ründe hemân ancak zahîr itdi
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

855) Şol kadar çekdüm nigârın derdüni hicrânını
Enis tutdu derde anmaz bu gönül dermânını

Mihrüni sînemde saklarsam ne tan ağyârdan
Kişi lâ–büd sakınur şeytândan imânını

Gussa–ı Ferhâd'ı ko efsâne Mecnûn kıssası
Ehl–i aşk olan okusun kendünin divânını

Ây u günle tartdılar geldi şehâ hüsnün ağır
Ânıniçün gökde gördüm keffe-i mizânını

Tîğ-i gamzen gördiler uşşâkı her dem öldürür
Her kişi tende emânet saklar oldu cânını

Kâ'be-i kûyunda çün uşşâkı kurbân eyledün
Eski âdetdür n'ola alnına sürsen kanını

Dilberün kaddi Muhibbî serv-i haddi gül yeter
Neylerem şimdengirü ben gülşenin seyrânını
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

856) Çünki kulsın hiç bildin mi bu gün sultânını
Ne içün halk eylemiş Hallâk senün cânını

Çün muti' olub belî didün ezel Rûz-ı elest
Ahdüne dur terk kılma k'ey sakın peymânını

Nîk amel kılmağa cehd it hayr ü şerrî fark kıl
Kurtarasın tâ ki şeytândan bugün îmânını

Gamdan özge olmaya yâr ü musâhib bir dahî
Nice yıllardur ki bekler gitmeyüben yanını

Ey Muhibbî söz güherdür ol dahi a'lâ gerek
Bilmeyenler tâ bileler bütün ile şânını
* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

857) Ey hoca katı müşkil olur aşk kitâbı
Aşk ehlüne keşf olan meğer ko sen o bâbı

Başum ki belâ kûhudur aynum iki aynı
Dûd—ı dilüm ol kulenin üstinde sancağı

Ger bezm—i belâ içre idem hûn—i ciğer nûş
Yanımca bilenâle kılur sîne rebâbı

Sînemde gören şâh—ı gamâ hayme sanurlar
Bu gözlerimün yaşı ile kanlu habâbı

Redd eyleme cânâ kapuna gelse Muhibbî
Tuhfe getürür çeşmi iki şîşe gülâbı

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

858) Görinen yaşum değül kûh—ı belâ dağı gibi
Her yâneden yaşım akar ânın ırmağı gibi

Leşker—i gam virdi yağmaya yine dil kişverün
Her taraftan girdi gönlüm şehrüne yağı gibi

Dostlar ayb eylemen ayruk dil—i divâneye
Derdümün dermânı ancak zülfinin bağı gibi

Bezm—i gamda mihnet ü derd ü belâ yârân olup
İçeriz hicrân şebinde tas tas ağı gibi

Kûy—ı cânâne Muhibbî yine dil oldu revân
Benzer ol miskını çeken suyu toprağı gibi

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

859) Şeb—i hicrânda dil inler nite nây
Bu hasret böyle ger bâki kala vây

Dü âlem çün münevverdür yüzinden
Ne tan dirsem yüzine âlem—ârây

Kemân ebrun ile çeşmün görelden
Büküldü oldı kaddüm sanasın yay

Zevâli olmasa hurşîd ü mâhın
Yüzüne gün dir idüm alnuna ay

Revâ mıdur Muhibbî ola mahrum
Visâle ire ger yohsul eğer bây

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

Kılmasam cânâ cemâlün ben temennâ kâşki
Salmasam dil mülkine her lâhza gavga kâşki

Gün yüzine bir nazar kıldum dola geldi gözüm
İtmeseydüm ben anı hergiz temâşâ kâşki

Dolaşıp sevdâ–yı zülfe oldı gönlüm bî–karâr
Gelmeseydi başuma benüm bu sevdâ kâşki

Ey Muhibbî çünki merhem urmaz âhir yârene
Urmasa gamz okların ol kaşı yâ kâşki

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

861) Dün gice hicrân şebinde infiâlüm vâridi
Kimseler bilmez benim oldem ne hâlüm vâr vâridi

Yakamı yırtub çeküb bu sînemi çâk eyledüm
Nâle kıldum ağladum tâ kim mecâlüm vâridi

Kıssa–i zülfün okudum k'ey mutavvel kıssadur
Giceler tâ subha dek özge hayâlüm vâridi

Noktadur ağzı beli kıldur diyü şerh eyledüm
Hurde–bînler içre hayli kîl ü kâlim vâridi

Olmasa vaslı ümîdi bu Muhibbî hasteye
Her dem ü her lâhza ölmek ihtimâlim vâr idi
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

862) Salınub serv–i tek gitdi dilümde âh–ı gam kaldı
Gözüm yaşı revân oldı bana ancak elem kaldı

Çürütdüm ömrün nakdin metâ'–ı vasl içün cânâ
Müyesser olmadı vuslat hemân bir iki dem kaldı

Güzeller pâyuna saçdım şu denlü dürr–i eşki kim
Tüketdi kîse–i çeşmüm bir iki üç direm kaldı

Yazarken yâre ahvâlüm tutuşub âhum özümden
Kül oldu eldeki kâğıt elümde bir kalem kaldı

Muhibbî ser–te–ser gezdi ser–i kûyın hevâsıyla
Cihânda irmedük ancak hemân bâğ–ı İrem kaldı
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

863) Fitne tâ'liminde mâhir dilberâna gözleri
Niçün öldürmez beni kılur bahâne gözleri

Bir elüne yâsın almış bir ele kirpik okın
Canı gözler sînede kılur bahâne gözleri

Leylî zülfini görelden olmuşum Mecnûn–zâr
Aklumı dağıtdı âh ol ahû–âne gözleri

Bend–i zülfünden nice olsun gönül mürg–i halas
Zülfini dâm itdi hâlün kıldı dâne gözleri

Ey Muhibbı lebleründen korkaram em sormağa
Cana kasd idüb girer ol demde kana gözleri
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

864) Aşk şâhı turre ile çaldı tabl–ı bâzını
Gözleyüb dil mürgini üstine saldı sâzını

Tâ ki içdim ben ezel câm–ı muhabbet cür'asını
Ânıniçün fâş kıldı mest olup dil zârını

Gözlerüm îsâr ider yolına eşküm gevherin
Gör ne merdümdür dirîg itmez çoğunu âzını

Hârını hoş görmeyince bûy–ı gül girmez ele
Kışına eyler tahammül isteyenler yazını

Hâr elünden ey Muhibbî gör nice eyler figân
Gülşene var dinle bir dem bülbülün âvâzını

* * *

Feilâtün/Feilâtün/Feilâtün/Feilâtün

865) Ne içün benzettüm serve ol serv–i hırâmânı
Yürir gülşende nâz ile hırâmânı

Semend–i nâza binmişdür yine meydân–ı hüsn içre
Ser–i uşşâkı top eyler elünde zülf–i çevgânı

Aceb dîvâne dil bilsem neden umar vefâ resmin
Cefâ üzre yaradılmış ola dilberlerün şânı

İrişmeyüb visâline şeb–i hicr içre cân virsem
Dileğim bu ola hakdan sana Nûh ömri erzânı

Çerâğ–ı rûz–ı Husrev'den yakarsa tan mıdır şi'rüm
Gazel tarzında çün gözler hemîşe tarz–ı Selmân'ı

Muhibbî bezm—i hüsnünde ko yansın şem'—i meclisdür
Ezelden âteş—i aşka yakıpdur ol dil ü cânı

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

866) Yüzine gün dimişüm benzedüb alnuna mehi
Afv it pâdişâhım kulun olur çok günehi

Ben nice itmeyeyüm göz yaşını âb—ı revân
Salınur her tarafa nâz ile ol serv—i sehi

Kûy—ı dildâra vârub cân ü dili pişkeş ilet
Çün varılmaz ulular meclisine dest—i tehi

Durmadan derd ü gamın gönlümü vîrâne kılur
Çok mu gördü acaba baña bu vîrâne vü tehi

Hasret—i hattun ile âh Muhibbî ölicek
Söyleye ağız açıb hâlüni her bir gehi

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

867) Hâlümi görüb itmedi dilber terahhumu
Günden güne ziyâde ider dil tazallumu

Gülşen içinde ruhlarını yâd idüb gice
Dil bülbüli sabaha dek itdi terennümü

Zülfün giderirdi hüsnini arz itdi dil--firib
Âşıklar itdi cân ile dilden tene'umu

Varsam eğer ki tiğüne karşu aceb midir
Zirâ ki aşk kişide komaz tevehhümü

Bârân—ı eşki saçdı Muhibbî şu denlü kim
Güller açıldı itmedi dilber tebessümü

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

868) Döğünüb def çağırır her taraf nây
Nedür dünyâ içün bu hûy u bu hây

Bu dünyâ heft–ser bir ejderhâdır
Yutar dimez bu yohsul u budur bây

Sakın şer işleme nefsine uyma
Ki sonra dimeyesin âh ile vây

Harâmî gözleri kan itmek ister
Müje tîrüne kılmış kaşlarun yây

Ezelden kısmet oldı şâdi vü gam
Muhibbî sana düşdi gussadan pây

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

869) Gördüm çemende nâzile ol serv–i kâmeti
Sandım hemân ki başuma kopdu kıyâmeti

Gözüm yaşardı âh ile zerd oldu ruhlarım
Bunlar olunca bellüdür aşkın alâmeti

Ey dil tabîbi derdüme bir çâre eyle gel
Günden güne ziyâde olur dil sakâmeti

Ey dil mecâzı aşka gönül virmeden sakın
Sonra yanında zâhir olur çün nedâmeti

Âşık odur ki cân virüb alur melâmeti
Âşık odur ki cânvirüb alur melâmeti

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

870) Meydân—ı aşka gelmeye bir er benüm gibi
Tîğ—i cefâya karşu tuta ser benüm gibi

Cevr ü cefâyı eyleme cânâ rakîbüne
Çekmez o bâri değmede ol hâr benüm gibi

Gözüm yaşıyile eyle nazar rûy—ı zerde
Hem sîm döker yolına hem zer benüm gibi

Tâli' *müsâid olmadı görmeğe gün yüzin*
Âlem içinde var mı bed—ahter benüm gibi

Gördü Muhibbî yüzüni cân terkin eyledi
Meydân—ı aşka gelmeye bir er benüm gibi

* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

871) Bend itdi zülfine yine bir dilberâ bizi
Her kande ise aradı buldu belâ bizi

Gördük cemâli şem'ini düşdük ayağına
Pervâne gibi yakdı ol âteş—likâ bizi

Derman yirine derdi alur müptelâlarız
Bin ararsa bulmaya her giz devâ bizi

Her dem rakîbi kendizüne yâ gibi çeker
Yabana atar ok gibi ol kâşı yâ bizi

Sevdâ—yı bûy—ı zülf ile dolu dimâğımız
Serden Muhibbî çıkara sırr bu hevâ bizi

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

872) Hayret olub tan ola kim göre rûy—ı zerdümi
Rahm ide lâ—büd okuyan defter—i pür—derdümi

Şöyle hâk oldu yolunda cismüm ey serv—i hırâm
Derd ile âh eylesem eflâke ilte gerdümi

Süpürür ferrâş olupdur kûyunı kirpiklerüm
Su seper saka gibi dem—dem bu çeşm—i merdümi

İnlerüm bülbül gibi gül yüzine karşu velî
Bir nefes gûş eylemez dildâre sırr—ı demi

Tan mıdır doysa cefâya bu Muhibbî haste dil
Mihnet ile besledüm çün cân gam—ı perverdümi

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

873) Zülfi—zencîrin görüb buldu gönül dâvâneni
Hâsıl itdi şem'—i hüsne can yakub pervâneni

Hâlet—i aşkı ne bilsün zâhid—i peşmîne pûş
Cilve tâvus hiç anlar mı mürg—i hâneni

Aşinâlık olmaya idi ezelden kâşkı
Âşinâlıkdan sana çün yeğ gelir bigâneni

Akl u sabrı küllî bir yirden ferâmuş eyledüm
Aşıkım divânelikdir hâsılım divâneni

Aşka düşdün ey Muhibbî cân u bâşa kalmadın
Eyledin uşşâk arasında aceb divâneni

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

874) Hiç âlemde benüm bu dâdıma dâd olmadı
Bend–i gamdan hâtırum bir lâhza âzâd olmadı

Leylî vü Mecnûnla var Husrev ü Şîrîn velî
Cân u baş terk itmede hiç biri Ferhâd olmadı

Dostum naz uykusundan dâhi bîdâr olmadın
Şöyle zâr itme kapunda âh ü feryâd olmadı

Cevr–i sengîn yağdırub kıldun gönül mülkin harâb
Devr–i hüsnünde senün ol bir gez âbâd olmadı

Gözlerüm yaşı değül eksük Muhibbî Dicle'den
Yaşuma kimdir diyen kim cûy–ı Bağdad olmadı
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

875) Cân ider şem'–i ruhun şevkine pervâneliği
Dil kılur görse ser–i zülfini divâneliği

Bûy–ı zülfini dimâğıma getürdi çü sabâ
Virelüm cân ü dili yolına şükrâneliği

Ol peri gönlümü gör mesken idinse yeridür
Çün peri mesken ider bulduğu virâneliği

Bu gönül şâna gibi âh yine bin pâre olur
Ol peri zülfine ger ide sabâ şâneliği

Merd olan virmez imiş çünki bu dünyâya gönül
Sen dahî eyle Muhibbî güle merdâneliği
* * *

876) Çeşm–i mestün her kaçan kim fitneler peydâ kılur
Hayret alur aklumı cân ü dili şeydâ kılur
Leylı zülfünün beni Mecnunleyin rüsvâ kılur
Ateş–i ruhsârı eşk–i çeşmüni deryâ kılur

Ânıniçün bu dil–i gamdîde yanar yakılur

Kim ki umarsa vefâ câmını senden mihr ile
İçürürsün sen ciğer hûnini ana zehr ile
Dôstum yıkdın serâser bu cihânı kahr ile
Hey ne sihr–engîzdir câzu gözün kim sihr ile

Hâ diyince zülfini bin başlı ejderhâ kılur

Sanmanız giydim ben ol şırın zebânı terk idüb
Komuşum çokdan yolına bâş u cânı terk idüb
Mihnet ü gamla ölem ger bu cihânı terk idüb
Yâ kaşın tîrüne kurbân ola cânı terk idüb

Dilde ol demden berü gamzen oku me'vâ kılur

Çün vefâdan hâli gördü bu Muhibbî âlemi
Ânıniçün mesken itdi dostlara kûh–i gamı
Cû yirüne iki aynum n'ola dökerse nemi
Gül yüzin aynulığı ey lâle–ruh merdüm cemi

Gülşen–i hüsnün gamından bülbül–i gûyâ kılur

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

877) Gönlümü bend eyleyen zülfünde gördüm mûy imiş
Çeşmüni âhu sanurdum bilmedüm câdû imiş
Leblerün dârü'ş–şifâ aşk ehl–i hep sayru imiş
Dôstum şâdi sana kısmet bana kaygu imiş

Çâre ne rûz–ı ezelden başa bu yazu imiş

Kûhkenden Bîsütûn içinde sordum zahmetin
Didi mihnet görmedüm aşk ile dâyim râhâtin
Ey gönül terk eyleme gel ehl–i diller sohbetin
Aşk ile Kays'un eğer kim bilselerdi hâletin

Ana Mecnûn dimeyüb dirlerdi ol uslu imiş

Dehr bağının kaçan kim açılur ra'na güli
Karşusında cem'olur anın hezârân bülbüli
Vird idüb gördüm okur bu beyti her sâhib dili
Didiler cevr ü cefâyı zehirden âcı velî

Sor bana şehd ü şekkerden lezzeti tatlu imiş

Gün yüzine benzemezken yüzini mâh eyleme
Tâk–ı ebrûsın koyup sen secde–i gâh eyleme
Gözle aşkın râhını kendüni kem–râh eyleme
Mest–i hâbâ varmış iken sen dilâ âh eyleme

K'ey sakın bir fitnedür uyarma anı uyumuş

Çün gereklü ma'nîdür gel sözün kıl muhtasar
Dikmez anı bâğbân kim virmeye meyve şeçer
Her kişi hâlünce komışdur bu dünyâde eser
Hüsrevâ guş it Muhibbî şi'rüne eyle nazar

Nazm tarzında Nizâmı mâ'nîde Hoca imiş

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

878) Gül yüzünden ayrı cânâ âh ü zâr itsem gerek
Eşk–i çeşmümle cihânı lâlezâr itsem gerek
Mihnet ü derd ü belâ gam ihtiyâr itsem gerek
Gönlümü zülfün gamından bî–karar itsem gerek

Ol perîşânlıkda aklı târ ü mâr itsem gerek

Kapusunda düri gice âh ol güzeller şâhının
İtdi eflâke eser yir yir bu tîr–i âhımun
Lîk olmadı yüzün görmek müyesser mâhımun
Şol dil–i senginine hâr ide diyü âhımun

Tır–i peykânun yaşumla âbdâr itsem gerek

Çün seni mehrûlar içre ben vefâsız çağladum
Anıniçün hasret ü derd ile dün gün ağladum
Dâğ—ı aşk ile demâdem iş—bu sînem dağladum
Dâm—ı zülfinin hayâlin çün gönülde bağladum

Ben hümâ—yı vaslunı bir gün şikâr itsem gerek

Çün bahâr eyyâmı irişdi olup vakt—i çemen
N'ola geşt itsen gülistan tarfın ey serv ü semen
Dinlesen efgânımı bülbül gibi şûrîdeyen
Gül yanağın yâdına bu kan olası dîdeden

Kanlu yaşumla zemîni lâle—zâr itsem gerek

Hey vefâsız bu cefâ vü cevri hû itmek neden
Yohsa hiç anmaz mısın âhir varacak yiri sen
Komayam dâmânını mahşerde çâk i düb kefen
Ta'na taş attığınca sakladığım bu ki ben

Âhir anı kendüme seng—i mezâr itsem gerek

Gün yüzün mânendi âlem içre bir mehpâre yok
Râh—ı aşk içre benüm tek dahi bir bî—çâre yok
Vâdi—i mihnetde sergerdân yürür âvâre yok
Aşka yâ sabr u seferdir sabra çünki çâre yok

Baş u cân terk eyleyüb terk—i diyar itsem gerek

Her kaçan görse Muhibbî ol göz ü kaş oynayup
Cûş idüb hûn—ı ciğer gözden hemân yaş oynayup
Seng—i gamdan niceye dek başuma taş oynayup
Cem gibi çevgân—ı zülfün yâdına baş oynayub

Cân ü dil nakdin temâmet ben nisâr itsem gerek

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

879) Aşkile sahrâlara düşdüm yürür âvâreyim
Çâresiz derde sataşdum âh bir bî—çâreyim
Cürm ü isyânum başumdan aşdı yüzi kâreyim
Pâdişâhım sen dururken ben kime yalvarayım

Nefs elünden âh kim cân ü dilim şermendedür
Her günâh itmek cihân içinde cümle bendedür
Lîk ihsan u sehâ cûd u kerem hep sendedür
Pâdişâhım sen dururken ben kime yalvarayım

Gösterüp dünyâyı dünyâ itmesün minnet bana
Anın ile sanmasın kim irişür râhat bana
Senden özge kimsenem yokdur ide rahmet bana
Pâdişâhım sen dururken ben kime yalvarayım

İtmediğün kalmadı âlemde senün bir günâh
Yaraşur şimdengirü tâ subh olunca eyle âh
Bana göster reh–nümâ ol tâ ki bulam doğru râh
Pâdişâhım sen dururken ben kime yalvarayım

Gerçi kim dünyâda gördüm mihnet ü derd ü cefâ
Yirüne her birinin lâkin irişdi bin safa
Derdi sendendür Muhibbî 'nün yine sensin devâ
Pâdişâhım sen dururken ben kime yalvarayım

Bir nice gün gerçi güldü yüzime dünyâ benüm
Bilmedüm hâlümi âhir ne olur ferdâ benüm
Bir harâretle büküldü kaddüm oldu yâ benüm
Pâdişâhım sen dururken ben kime yalvarayım

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

880) Âh kim gün yüzünü göstermez ol cânân bana
Bir yanadan dahî mâni' dîde–i giryân bana
Olmadı gülmek müyesser dostlar bir an bana
Bakdığımca nakş–ı hicrân gösterir devrân bana

Bir nazar seyr eylesem varsam bu dehrün bağına
İbret alur lâlenün her kim bakarsa dâğına
Yok vefâ bûyı yazılmışdur gülün evrağına
Bakdığımca nakş–ı hicran gösterür devrân bana

Âh kim feryâd idüb dâd umsam ol bî–dâddan
Hışm ile ider bana kurtulmasa ol feryâddan
Ne umarsın ey gönül bu çarh–ı bî–bünyâddan
Bakdığımca nakş–ı hicrân gösterir devrân bana

Hasretiyle âh kim bağrum demâdem hûn olur
Akmak ile hûn–ı bağrum gözlerüm gülgûn olur
Vâdi–yi gamda kalub bî–çâre dil Mecnûn olur
Bakdığımca nakş–ı hicrân gösterir devrân bana

Çünk ben rûz–ı ezelden olmuşum âşüfte hâl
Ol sebebdendür ki gitmez dâyimâ dilden melâl
Dehr içinde irmesün şimdengirü bâd–ı visâl
Bakdığımca nakş–ı hicrân gösterir devrân bana

Anmadı her giz bu ben dil hasteyi ol hûri–zâd
Kurtulup hicrân gamından olmadum bir lâhza şâd
Olmasa bana na'am âyînesi subhun küşâd
Bakdığımca nakş–ı hicrân gösterir devrân bana

Aldanub dil bağlama gel zülfinin zünnârına
Mahrûlar çün Muhibbî durmadı ikrârına
Zerre–veş bir kez nazm kılsam güneş ruhsârına
Bakdığımca nakş–ı hicrân gösterir devrân bana
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

881) Sâf kalb ol kimseye tutma sakın kalbinde kin
Didi sığmaz fahr–i âlem kin ile bir yirde din

Gözlerün yaşını dök yusın günâhın çirkini
Râzı kıl her gice kılsun subha–dek bu dil enîn

Kimsenin aybını görüb kılma zinhâr âşikâr
Günde yüz bin aybın örterken ilâhelâlemîn
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

882) Ol lebi şirinden ayru düşeli dağlara dil
Bisütün dağına çıkdım dostlar feryâd içün

Feth idüb Tebriz'i geçdik çünki Sultâniye'den
Tâze düşdü bir heves feth itmeğe Bağdad içün

Gayret–i islâm içindür kıldığım azm–i sefer
Hak bilür kim itmedüm ben anı mülk–i dâd içün

* * *

Mef'ùlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feùlün

883) Çün ruhlarınun nùrı olur gün gibi peydâ
Cân vâlih olur tan mı gönül ger ola şeydâ
Dün gördü tabîb derdümi el çekdi hemân–dem
Bildim ki hemân ölmek imiş derde müdâvâ

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

884) Gözlerüm yaşına rahm itmez benüm âh ol habîb
Ölürüm vâ–hasretâ bu derdile bu ben garîb
Dùr olalı gün yüzünden giceler tâ subha dek
Ah ü efgàn eylerem gùyâ ki inler andelîb

* * *

FâilâTün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

885) Sâkiyâ sâgarı pür eyle bu dem def'–i gam it
Bilirüz cürümümüzi lutf yüzünden kerem it
Ola kim vâkıf ola hâlüne rahm ide nigâr
Safha–i zerdüne eşk ile gel ânı rakam it

* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

886) Hattun çün oldu bir fitneye bâis
Ne tan hüsnünde artarsa havâdis
Ne hoşdur yâr ile gülşende vahdet
Eğer olmasa ol sohbetde sâlis
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

887) Gül ruhsârına kılmak nazar suç
Velî terk—i nazar bana dahı güç
Nice doysun Muhibbî cevrüne kim
Eridir nâr—ı hicrân olsa ger tuç
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâ'lün

888) Ruhların arz idüben itdüm dilüm yâr ferâh
Gün tulu' itdi ki san oldu cihân—vâr ferâh
Yâr—ı handân dil olur âh ile eşküm göricek
Bâd u bârân iledir çün gül ü gülzâr ferâh
* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

889) Çün arz—ı cemâl itdi bana gün gibi ol ruh
Zihî baht—ı huceste vü zihî tâli'—i ferruh
Her yüzden ider yâr tecelli çü cemâlün
Yanılsa ne tan râhını erbâb—ı tenâsuh
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

890) Cân olur miskin—nefes aşkında irse ana od
Böyle âlem dolar sankim yanar her yerde od
Nil'e döndü Mısr—ı hüsnünde gözüm yaşı benüm
Dostum senün cefâdan oldu bu sînem kebûd
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

891) Yârdan her ne gelürse çü olur câna leziz
Eylemek cevr ü cefâ nite ki cânâne leziz
Çeşmümün sâgarı hûn—ı ciğerile doludur
Göreli gamzeleri kanı içer kana leziz
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

892) Şûle—i âh yeter yakma çerağı giceler
Âteş—i âh ile yandı yanıserdür niceler
Bir elüfce dahi dil bulımadı vasluna râh
Nice yıldır ki ânın aşkını dâyim heceler
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

893) Ol İrem bağı gülünün yine biz bülbülüyüz
Zâhirâ pâdişehüz ma'nide ammâ kuluyuz
Mâhi—veş ağız açub dağlarım her tarafa
Didiler hâl zebâniyle muhabbet puluyuz
* * *

Feilâtün/Feilâtün/Feilâtün/Feilün

894) Didüm ey cân—ı cihânum kaçma benden bir nefes
Hiç cüdâ olmak revâ mı cân bedenden bir nefes
Gel berü ömrüm gibi itme vefâsızlık bana
Kaçma bendendür Muhibbî derd—mendden bir nefes
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

895) Zülfine teshîr—i cân itmek ezelden hû imiş
Bir kılıyla âlemi bağlar aceb câdû imiş
Hayret aldı dün gice nâ—gâh ölümden ol sanem
Sür'atile geçdiğünde sonra gördüm o imiş

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fa'lün

896) Bahr—i gam umkına daldım yine oldum gavvâs
Şükür kim aşk gibi girdi ele gevher—i hâs
Olduğıçün dil ü cân lâ'l—i lebünden ne umar
Fukahâ çün yazamaz aşk katiline kısâs
* * *

Mef'ûlü/Mefâilü/Mefâilü/Feulün

897) Günden güne rûşen görinür ol hat u ârız
Başuma ne tan gelse nice dürlü avârız
Dil—haste olub derdün ile düşdü ayakdan
Ey dost anı sanma ki ola mütemâriz
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

898) *Câ—be—câ çünki belürdi safha—i ruhsâra hat*
Derdümi arturdı kıldı yüreğim bin pâre hat
Virmeyüz hattına derdüm sözümü dinlemedin
Hüsninin âyinesin jeng itdi eyle çâre hat
* * *

Mef'ûlü/Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

899) Sensiz güzelüm almazdan bâğ—ı cenândan haz
Dîdârsız âşıklar kılmaya cenândan haz
Âhum okına ey dil kaddüni büküp yâ kıl
Mehrûlar iderler çün tîr ile kemândan haz
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

900) Dostum zülf ü femin eyler bu cân içün nizâ'
Ancak eyler tîr–i gamzen bu nizâ'ı inkitâ'
Eşk–i çeşmüm dûd–ı âhum sırrımı fâş eyledi
Bu meseldür külli sırrer câvaze'l–isneyn şâ'
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

901) Nâle gibi hasret ile yakmışım bağrumda dağ
Dağlara düşdüm ânınçün eyledüm halkdan ferâğ
Dîn müşerref eylesün hânesini derd ü gam
Tekye–i aşk içre yandırdı Muhibbî çün çerâğ
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

902) Çün kadem basdın dilâ meydân–ı aşka urma laf
Terk–i serdür imtihânı âşıkın itme hilâf
Ka'bedür kûyı nigârın cânımı kurbân idem
Bana ger olsa müyesser eylemek bir kez tavâf
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

903) Gönlümü gam u derd ile kan eyledi hep aşk
Fâni dahi çeşm ile revân eyledi hep aşk
Sabrum vâr iken hâlümi bilmez idi kimse
Sabrım gideli cümle revân eyledi hep aşk
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

904) Dilâ kıl sîneni def kâmetün çeng
Gönül kılsun ana ney gibi âheng
Eğer gam kaplasa mir'at–ı kalbin
Şarâb iç kalmaya kalbinde tâ reng
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

905) Sahn—ı çemende gül yine çün arz ide cemâl
Mey içmeğe kimde ola zerrece mecâl
Pîr—i mugan himmetidür nûş—ı sâgar it
Devr—i zaman eylemeden güle k'ey sifâl
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

906) Sevmişim bir dilberi hergiz vefâsın görmedim
Lâhza yâdım mı geçer diyem cefâsın görmedim
Derd—i dilden dün tabîba hâlümi arz eyledüm
Olmadan artuk didi bunun devâsın görmedim
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtün/Mefâîlün/Fâilün

907) Dil virmişim çünki o kaşı kemâne ben
Olsam belâ hadengine tan mı nişâne ben
Dostum visâle irmedi sundum firâka el
Bana zamâne uymadım uydum zamâne ben
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

908) Takalı zülfi kemendin boynuma ol müşg-bû
Eyledi âvâre vü Mecnûn beni jülide mû
Hüsnine hayran olupdur ins ü cin hûr u melek
Çün hakikatdür sözüm hâcet değüldür güft u gû
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

909) Zâhidâ kılsan nazar yârün gözüne kaşına
Sâd hezârân âferîn dirdün anın nakkâşına
Kûhken fâş itdiğiçün sırr—ı aşkı âleme
Ânıniçün tîşesi âhir dokundı başına
* * *

Mef'ûlü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

910) Cânâ gönlümde zahm—ı müjen nice vâr ola
Bilsem ki lebün öpmede cânâne vâr ola
Öpülmedik cihânda aceb vâr mı bir güzel
Ger vâr ise de k'ey katı ol şive—kâr ola
* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

911) Gel ıyş idelüm bir gice ey dost nihânı
Hoşlukla geçirsem n'ola ömr—i güzârını
Şûrîde gönül zülf—i hevâsıyla düşelden
Deryâ gibi gitmezse aceb mi hafâkânı
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

912) Âşık—ı dil hasteye derdün yeter dermân ana
Tâ ebed kurtulmasın derdden eğer dermân ana
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

913) Sevinmez düşmanın merkine âkil
Sikender kalmadı çün gitdi Dârâ
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

914) Kaşları altında rûyın görüben yârün didüm
Kavs burcundan tulu' itmiş gibidür âfitâb
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

915) Yâr eğer zülfin giderse gün yüzinden gam değül
Çün Muhammed devridür küfre gerekmez iltifât
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

916) Gider dilden rakîbi anma zinhâr
Giderdür derd ile zikr—i habâyis
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

918) Râh—ı aşkın şartı çünki istikâmet üzredür
Ger muhâlif gelse sanma ne gam her tab'—ı geç
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

918 b Dilberâ arz—ı cemâl it kim bula canum ferâh
Küfr—i zülfini gider kim bula imânum ferâh
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

919) Lâle haddi hasretinden bu Muhibbî haste dil
Sîne levhine yazar kanlu yaşıyla âh—ı ruh
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

920) Yer yüzünde kanlu yaşumdan bitübdür lâleler
Dûd—ı âhumdan boyanub âsmân oldu kebûd
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

921) Dôstum mihr ü vefâlar kılmasan mâzurdur
Kim güzeller menzili kûy—ı vefâdan dûrdur
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

922) Mescide varmış iken vardım yine meyhâneye
Âşıkı ayb itme sûfi çünki gavgadan kaçar
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün

923) Bu gün iklîm–i hüsn içre Muhibbî dirsen kimdür
Şikeste–beste bî–çâre fakîründür hakîründür
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

924) İtlerü karşı gelür kûyına varsam çağrışur
Kande idün nice gündür gel seni yârân diler
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

925) Gam beni hâk itdi savurdu gubârım rûzigâr
Sen ferâgat gülşeninde iyşde leyl ü nehâr
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fa'lün

926) Yüzün gibi gülşende şehâ verd–i ter olmaz
Lâ'l–i leb şekkerüne benzer şekker olmaz
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

927) Terk edüb dindür kûyun gittiğiçün Ka'beye
Merve hakkı kalmadı Mecnûn'a hiç ikrârımız
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

928) Tîrüne karşu varır herdem dil–i bî–bâkımız
Yârelerden gam yimez bu sîne–i sâd çâkımız
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

929) Çün bülend itdün Muhibbî aşkının âvâzesin
Nâm–ı Mecnûn pest olub Ferhâd'ı anmaz hîçken
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

930) Gevher–i vasl–ı nigârun kıymeti çün cân imiş
Hamdülillâh âşıkın kârı igen âsân imiş
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

931) K'ey perîşân hâl olupdur bu Muhibbî hicr ile
Pes kaçan olur gönül zülf–i perişândan halâs
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

932) İstesem bir bûsesin cânân diler cânum ivaz
Dönmesün ikrârdan bir cân ne bin kanum ivaz
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

933) Gel gönül dünyâya virme ki değüldür her–karâr
Âkılisen bunu fikr it bir konakdur bu ribât
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

934) Aceb mi cân ü dil olsa şarâb–ı nâbdan mahfûz
Ki yanmış sîneler her dem olur çün âbdan mahfûz
* * *

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

935) Haddüni görse gönül meyl ider ol dem lebüne
Kim ola içmeye mey irse kaçan fasl–ı rebî'

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

936) Dâğ–ı gamdan sineme vaz' eyledüm bir tâze dâğ
Tekye–i derd ehlüne yakdım yine ruşen çerâğ

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

937) Zâhidâ yüz yıl eğer durmaz ibâdet eylesen
İremezsin menzile tâ kalmayınca kalb–i sâf

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

938) Eyledi mihnet–sarâyın yine menzilgâh–ı aşk
Âteş–i âhumdan efser giydi oldu şâh–ı aşk

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

939) Alnuna gün yüzine meh âşık olmasa eger
Gice gündüz dolanur mıydı ser–i kûyun senün

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

940) Âh kim gün yüzine kılmak nazâr âsân değül
Dostum terk–i nazar kılmak dahi âsân değül

* * *

Mefâîlün/Mefâılün/Feulün

941) Gönül kim zülfi ağına dolasa
Ebed mahbus olur olmaz halâs ol
* * *

Mefâılün/Mefâılün/Mefâılün/Mefâılün

942) Bugün divâne aşkum bana bir pırehen besdür
Gözüm yaşıyla el yudum şarâb—ı aşk ile mestüm
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

943) Âsümanîler giyüb gel itme gel mâhum benüm
İrmesün tâ âsumâna nâle—i âhum benüm
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

944) Firkatiyle sensizin hâlüm diğer—gùndür benüm
Hicr ile bağrum kebâb u gözlerüm hùndur benüm
* * *

Mef'ulü/Fâilâtü/Mefâîlü/Fâilün

945) Ey câm—ı aşk—ı hûn—ı ciğerler müdâm için
Ben müptelâ—yı aşka da sun ol piyâleden
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

946) Lâ'l—i nâbın vâr iken kimdür mey—i nâb isteyen
Gül yüzün devrinde yâ gülberk—i sırâb isteyen
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

947) Bağrumı hûn itdi firkât oldu dil gayet zebûn
Sâkiyâ ben bî–dile câm–ı sürûr encâmı sun
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

948) Ayağı toprağı başum üzre devlet tâcıdur
Kıble hakkı virmezem Hurşîd–i âlem–tâba ben
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

949) Zülf ü ruhsârun firâkiyle çü oldum nâ–tüvân
Giceler ney gibi nâle eylerüm gündüz figan
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

950) Deyre vardum dün bugün meyhâneye
Bulamadum yâri gezdüm gû–be–gû
* * *

Mef'ûlü/Mefâîlü/Mefâîlü/Feûlün

951) Çün geçdi rûze sâki gel sun bana piyâle
Berg–i hazân içinde eşküm bitürdi lâle
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

952) Ârzû–yı mey idüb gitdüm yine meyhâneye
Mest olub ya hû didüm ol gözleri mestâneye
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

953) Ger Süleymândur disem Mecnûn'a kimse lâ dimez
Vahş u tayrı kullanur mıydı Süleyman olmasa
* * *

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

954) Gül ide toprağını hûrâ–yı cennet gözüne
Ger Muhibbî olur ise firkat–i cânân ile

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

955) Sâkiyâ sun biri şol kan olası cân denile
Ne bulunmaz bu da la'l–i leb–i cânân denile

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

956) Bezm–i gamda giceler tâ subh olunca derd ile
İçdiğim hûn–ı ciğerdür la'l–i nâbın yâdına

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

957) Bir peri peyker mi var yanınca ağyâr olmaya
Var mıdır bir gül ki ânın çevresi hâr olmaya

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

958) Ko Muhibbî bir nazâr itsün cemâlün âyine
Kim anı Hak eylemiş âşıklar içün âyine

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

959) Bunu yazmış yapdığından İbn Âzer Kâ'be'ye
Hâne–i dil kim yapar olur berâber Kâ'be'ye

* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

960) Diyeyim derd–i dilüm hâlüni hâlüm o bilür
Rûz–ı mahşerde eğer uğrarisem Mecnûn'a
* * *

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün

961) Âşık oldur çehresi zerd ü yaşı hem âl ola
Derd ü mihnet ana lâyıkdur ki sâhib–hâl ola
* * *

Mefâîlün/Mefâîlün/Feûlün

962) Giyelden ol perî–rû âsumânı
Bana oldu kazâ–yı âsumânı

SÖZLÜK

– A –

Àb	: Su
Abdal	: Derviş, meczùb
Abhâr	: Su içen, yasemin
Abìd	: İbâdet eden, kul.
Abìr	: Geçici, geçen
Àb–ı Àmùlar	: Aral gölüne dökülen Amu Derya ve Sırderya ırmakları
Àb–ı Hayvan	: Abı hayat
Àb–ı İneb	: İncir suyu, rakı
Ac	: Fildişi, taht.
Acem	: İran'a Araplar tarafından verilen isim.
Açmaz	: Satranç oyununda şâhın önünde bulunan altlerden birini istemek ve mata gitmek.
A'dâ	: Düşman
Adâb	: Edep, usul.
Aden	: Yemen'in güney doğusunda bir şehir.
Adn	: Sekiz cennetten birisi.
Àferìdun	: Eski İran hükümdarlarından birisi.
Àferuhte	: Yaratılmış, yükseltilmiş, çekilmiş.
Àfitâb	: Güneş.
Àgâh	: Bilme, biliş.
Ağmaz	: Göz yummalar, göz kırpmalar.
Ağyâr	: Yabancılar, eller.
Ahd	: Yemin, söz.
Ahen	: Demir.
Ahker	: Ateş koru.
Ahmer	: Kırmızı.
Ahter	: Yıldız
Àhù	: Ceylan
Akdem	: Önce
Al	: Kırmızı
Al	: Hile, tuzak.

Alem—ârâ	: Dünyâyı süsleyen, bezeyen
Âlem—i ervâh	: Ruhlâr âlemi, âhiret
Alî cenâbî	: Yüksek yaratılışlı, yüksek soylu.
Allâme	: Bilen, bilgin
Amel	: İş
Andelib	: Bülbül.
Ankebut	: Örümcek
Ar	: Utanma
Arak	: İnce
Ârâm	: Dinlenme, istirahat
Araste	: Bezenmiş, süslü.
Ârâyiş	: Süs, süsleme.
Ârız	: Yanak
Âriyet	: Eğreti
Âsâ	: Sopa, gibi.
Âsân	: Kolay.
Ases	: Bekçi
Âsiyâb	: Değirmen
Astân	: Eşik.
Asûd	: Siyah.
Âsumân	: Gökyüzü
Aş	: Yemek
Âşikâr	: Belli, bilinen
Âşiyân	: Yuva
Âşûb	: Karıştırıcı.
Âşufte	: Oynak
Âteşbâr	: Ateş yağdıran
Avârız	: Vergiler
Ayn	: Göz.
Ayn—ı safâ	: Mutluluk kaynağı.
Ayne'l—yakîn	: Gözle görerek bilme, yakîn bilme.
Ayyâr	: Hileci, dolandırıcı.
Âzûrde	: İncinmiş
Azrâ	: Vâmık u Azrâ hikâyesinin kadın kahramanı.

– B –

Bâb	: Kapı.
Bâç	: Haraç
Bâd	: Rüzgâr.
Bâd–ı Şimâl	: Poyraz, kuzey rüzgârı ....
Bâdbân	: Yelken.
Baf	: Dokuyan, dokuyucu.
Bağ–ı İrem	: İrem bahçesi, yalancı cennet.
Bağbân	: Bahçeye bakan kişi, bahçivan.
Bağı	: Yol kesen, harâmı,
Bağiyân	: Haydutlar, soyguncular.
Bahil	: Pinti, cimri.
Bahl	: Pintilik, cimrilik.
Bahr	: Deniz.,
Bahşâyiş	: Bağışlama.
Bâîd	: Uzak.
Bâîn	: Dibi geniş kuyu, bostan kuyusu.
Bâis	: Sebeb.
Bal	: Kanat.
Bâlin	: Yastık.
Bâm	: Çatı, dam
Bâni	: Yapan, yapıcı, usta.
Bâr	: Yük, birine yük olmak.
Bârân	: Yağmur
'Bârid	: Soğuk.
Bâru	: Kale duvarı, hisar burcu, sur.
Basîr	: Her şeyi gören, görücü.
Bat	: Kaz, uzun boylu sürâhi, testi.
Bâtıl	: Boş, yalan, çürük.
Bâver	: Tasdik, inanma, sağlam, pek doğru.
Bâz	: Kuş, oyun.
Bâzîçe	: Oyuncak.
Bed	: Kötü.

Bedîd	: *İyi görme*
Bedr	: Dolunay
Behişt	: Bahçe, cennet.
Belı	: Evet.
Bencileyin	: Benim gibi, bana benzer.
Benefşe	: Menekşe
Beng	: Küçük çitlenbik, afyon gibi uyuşturucu ve keyif verici bitki tohumu.
Bengale (Bengal)	: Hindistan'ın doğusunda verimli ovalık bir yer, ülke.
Berk	: Şimşek.
Berk	: Sıkı.
Bes	: Yalnız.
Beste	: Bağlı.
Beyâbân	: Kır, çöl, yaban.
Beyt	: Ev.
Beytü'l–hazen	: Hüzün evi, kalp.
Bezm	: Meclis.
Bî–bâk	: Korkusuz.
Bî–behâ	: Paha biçilmez.
Bîd	: Söğüt ağacı, ağlayan salkım söğüt.
Bî–dâr	: Uyanık, uyumayan.
Bî–dil	: Gönülsüz
Bî–dîn	: Dinsiz.
Bîgâne	: Yabancı.
Bihter	: En iyi.
Bî–karâr	: Kararsız.
Bî–kes	: Kimsesiz, yalnız.
Bilâl	: Belâl, su gibi ıslatan, ıslatış, ıslaklık.
Bîm	: Korku.
Bî–mâr	: Hasta.
Bî–mecâl	: Halsiz, güçsüz.
Bî–nişân	: Belirsiz.
Bîrân	: Yıkık, dökük, harab.
Bîrûn	: İç, iç kısım.

Biryân : Bir çeşit kebâb.
Bisat : Yaygı, kilim, döşeme.
Bîsütûn : Ferhâd'ın Şîrîn uğruna deldiği dağ.
Bisyâr :Çok
Bişter : Daha çok, daha ziyade
Bî–tekellüf : Teklifsizce.
Bîve : Dul.
Bûd : Varlık.
Burka' : Kadınların örtündükleri peçe, tül, yaşmak.
Bûse : Öpme, öpüş, öpücük.
Bûy : Güzel koku.
Bühtân : Yalan, iftirâ.
Bünyâd : Yapma, kurma.
Bürehne : Çıplak.

– C –

Câ–be–câ : Yer yer.
Câh : Mevki.
Calinus : Eskiden Mısır'da yaşamış bir hekim.
Câm–ı Cem : Şarabı icât ettiği söylenen İran hükümdarı Cem'in şarabı.
Câme : Elbise.
Cârûb : Süpürge.
Cây : Yer, mevki.
Cebîn : Alın.
Cedel : Kavga, savaş.
Celse : Oturum, oturma.
Cemîl : Güzel.
Cemmâş : Zampara
Cemşîd : Eski İran hükümdarlarından.
Cenah : Kanat.
Cenân : Cennetler.
Cerahât : İrin.
Ceres : Çan, çıngırak.

Cevşen	: Örme, zırh, eskiden giyilen savaş elbisesi.
Ceyb	: Gömleğin yarığı.
Ceyş	: Asker.
Cîb	: Odun
Cidâl	: Savaş, kavga.
Cîfe	: Lâşe, leş.
Cim	: Arap alfabesinde beşinci harf.
Cübâb	: Derin kuyular.
Cûd	: Cömert, kerim.
Cûy	: Irmak.
Cûybâr, cuyibâr	: Irmak
Cüdâ	: Ayrı, uzak.
Cüllâb	: Gül suyu.
Cünûn—ı aşk	: Aşk cinnetleri.
Cüst	: Arama.
Cüvân	: Genç.

– Ç –

Çâk	: Parçalanmış.
Çâker	: Uşak, köle, yanaşma.
Çalak	: Çevik.
Çâr	: Dört.
Çâr kitap	: Dört kitap, Tevrat, Zebur, İncil, Kur'an.
Çarh	: Dünya, âlem, felek.
Çarh—ı mînâ	: Gökyüzü.
Çarsû	: Dört taraf.
Çe sud	: Ne fayda, neye yarar.
Çelipâ	: Haç.
Çerâ	: Otlak.
Çevgan	: Eskiden doğu ülkelerinde pâdişahların oynadığı bir çeşit polo oyunu.
Çirk	: Pis, pislik.

Dâd	: Adâlet.
Dâğ	: Yara
Dânişmend	: Bilen, bilgili.
Dâm	: Tuzak
Dâmân	: Etek
Dânâ	: Bilen, bilici.
Dâr	: İdam suçlularının asıldığı ağaç.
Dârâ	: Eski İran hükümdarlarından birisi
Dârât	: Debdebe, şan, görkem.
Dâru	: İlaç.
Dârüşşifâ	: Hastane.
Dehân	: Ağız.
Dehr	: Dünya, âlem.
Delâyil	: Deliller.
Denî	: Alçak.
Der	: Kapı.
Derâguş	: Kucaklama.
Derbân	: Gece bekçisi.
Derbeder	: Dağınık.
Dergeh	: Dergah, toplanma yeri.
Derûn	: İç.
Dervâ	: Şaşkın, hayran.
Dervâze	: Kale kapısı, şehir kapısı.
Dest	: El.
Destâr	: Sarık.
Deşt	: Çöl.
Devât	: Divitler, kalemler.
Deycûr	: Çok karanlık.
Deyr	: Kilise.
Dirâz	: Uzun.
Dîbâ	: İpek.
Dîd	: Solucan.
Dîde	: Göz.
Dil--cu	: Gönül arayan.
Dildâde	: Gönül vermiş.
Dilfirib	: Gönül aldatan, gönül alan.
Dilhâh	: Gönül isteği, gönül dileği.
Dilkeş	: Gönül çekici.

Dil–nüvâz : Gönül okşayan.
Dil–rubâ : Gönül kapıcı, gönül kapan.
Dil–sitân : Gönül alan, kendine meftun eden eden.
Dil–sûz: : Gönül yakan.
Dinâr : Para.
Dirâm : Dirhemler, paralar.
Direm : Dirhem, para.
Dirîg : Esirgeme.
Divâne–veş : Divân gibi.
Dûd : Duman.
Duha : Kuşluk vakti.
Duhân : Duman.
Dûn : Alçak.
Durûd : Dua, selâm.
Duş : Omuz, rüyâ.
Dü–âlem : Dünya ve âhiret, iki âlem.
Dürdâne : İnci.
Düşvâr : Güç, zor.
Dütâ : İki kat bükülmüş, eğrilmiş, kanburu çıkmış.
Düzâhi : Yalancı

– E

Ebleh : Aptal, alık.
Ebr : Bulut.
Ebrû : Kaş.
Ebtâh : Kumlu, kuru dere, ırmak.
Ebter : Güdük.
Ebubekr : Dört helîfeden ilki.
Ebu Leheb : Müslümanlığı kabûl etmeyen peygamberin amcası.
Ecmel : Güzel.
Ecsâm : Cisimler, nesneler.
Ef'i : Engerek yılanı.
Efkende : Atılmış.
Eflâk : Felekler.
Efreng : Avrupalı, Hıristiyan.

Efrûz	: Aydınlatan, parlatan.
Efser	: Taç.
Efsürde	: Soğumuş, kalbi donuk, donuk kalbli.
Efsûn	: Büyü, sihir.
Efzûn	: Artık, aşkın, çok.
Egn	: Omuz.
Ejdeha	: Ejderha.
Ekl	: Yeme.
Emvâç	: Dalgalar.
Envâr	: Dolu yığın, küme.
Encâm	: Son, nihâyet.
Encüm	: Yıldız.
Endûh	: Sıkıntı.
Enfâ'	: Çok faydalı, daha yararlı.
Engür	: Üzüm.
Enhâr	: Nehirler.
Enîn	: İnleme, inilti.
Enîs	: Arkadaş, dost.
Envâr	: Nurlar.
Erganun	: Org.
Erkân	: İleri gelen.
Ervâh	: Ruhlar.
Erzânî	: Lâyık, uygun.
Esb	: At.
es–Sabru miftâhü'l–fereç	: Sabır, darlıktan kurtuluşun anahtarıdır.
Eşk	: Göz yaşı
Eşcâr	: Ağaçlar.
Etfâl	: Çocuklar.
Etibbâ	: Doktorlar.
Evrâk	: Yapraklar, sayfalar.
Evsâf	: Nitelikler.
Eytâm	: Yetimler.
Eyyâm	: Günler.

Fahr–i âlem	: Peygamber, Hz. Muhammed.
Fârig	: Feragat etme, vaz geçme.
Fasl–ı rebî'	: İlkbahar.
Fâş	: Açıklama, ifşa etme.
Fâyik	: Fâik, üstün.
Fehm	: Anlama, anlayış.
Fem	: Ağız.
Ferağ	: Serin rüzgâr, vaz geçme, terketme.
Ferâmuş	: Unutma, hatırdan çıkarma.
Ferdâ	: Yarın.
Feres	: At.
Ferhunde–fâl	: Uğurlu tâlih.
Ferrâş	: Süpürge.
Ferş	: Dünya.
Fertut	: Bunak, çok ihtiyar, cadaloz.
Fesâhat	: Düzgün konuşma.
Fettâr	: Yaratıcı, yaratan.
Fevt	: Öldürme, yok etme.
Firak	: Ayrılık.
Firaş	: Yatak, döşek.
Firâvân	: Çok fazla.
Fitân	: Azdırmalar, fitneler.
Fukaha	: Hâkimler.
Fütâde	: Düşmüş, düşkün.
Füsûn	: Sihir, büyü.

– G –

Gabgab	: Çene altı, çifte gerdân
Gâfirü'z–zünûb	: Günahları bağışlayan tanrı.
Gadr	: Hâinlik, vefâsızlık.
Gamgîn	: Kederli
Gamgüsar	: Teselli veren, gamı kederi gideren.
Gamhâr	: Kederlenen, tasalanan.
Gammâz	: Kovucu, birine iftirâ ederek zarar veren.
Gâr	: Mağara.
Garâmet	: Vergi, harç gibi şeyleri ödeme.

Gâret	: Yağma.
Garrâ	: Alnında beyaz lekesi olan, ak, parlak, gösterişli.
Gâşiye	: Örtü, zar kıyâmet.
Gazelhân	: Gazel okuyan, şarkıcı.
Geç–rev	: Eğri yürüyen.
Gedâ	: Fakir, dilenci.
Genc	: Hazine, define.
Gerd	: Toz, toprak.
Gerdiş	: Dönüş, dönme, dolanma.
Geşt	: Gezme, seyretme.
Gevher	: Cevher.
Gıll u gış	: Kin ve hile.
Girbâl	: Kalbur, iri delikli elek.
Girdâb	: Anafor.
Giribân	: Elbise yakası.
Giriftâr	: Yakalanmış, tutulmuş.
Girişm	: Cilve, naz, işve, gamze.
Giriv	: Çıkmaz.
Gîsû	: Giyecek, elbise.
Giyâh	: Bitki, taze ot.
Giyâs	: Yartım etme.
Giyeh	: Küçük bitki, taze ot.
Göyinmek	: Yanmak.
Gû–be–gû	: Diye diye.
Gubâr	: Toz.
Gulâm	: Hizmetçi, köle, esir.
Gumâm	: Gamlar, kederler.
Gûr u Behrâm	: Eski İran hükümdarlarından.
Gurâb	: Karga.
Gurre	: Aklık, parlaklık, Arabı ayların birinci gecesi ve günü.
Gûş	: Kulak, işitmek.
Gûşiş	: Çalışma, çabalama.
Gûyâ	: Söyleme, söyleyici, söz edici.
Güft ü gû	: Dedikodu.
Güftâr	: Söz.
Gülâb	: Gül suyu.

Gülec	: Sohbet etme, şakalaşma, güler yüzlü.
Gül—bû	: Gül kokulu.
Gülgûn	: Gül renkli.
Gümân	: Şüphe.
Güvâh	: Şâhit, delil, tanık.
Güzâf	: Boş laf.
Güzeşt	: Geçme, geçiş.

— H —

Hâb	: Uyku.
Hâb—ı gaflet	: Gaflet uykusu.
Habâb	: Su damlacıkları.
Habâyis	: Kötülükler.
Habbe	: Küçük parça, az.
Hacil	: Utanma, mahcup olma.
Haclet	: Utanma, küçük düşme.
Hadd	: Yanak.
Hadîd	: Demir.
Hâdim	: Hizmetçi.
Hafakan	: Izdırab, sıkıntı.
Hafî	: Gizli, saklı.
Hâil	: Engel.
Hâk	: Toprak.
Hâk—i pây	: Ayak tozu.
Hakîm	: Doktor, hastaları hikmetle iyi eden kişi.
Halhal	: Bilezik, altın veya gümüş halka.
Halk	: Yaratma.
Ham	: Eğri, bükülmüş.
Hamâyil	: Muska, tılsım.
Hâme	: Kalem.
Hamrâ	: Kırmızı.
Hâmûş	: Susmuş, sessiz.
Handân	: Gülen, neş'eli.
Hande	: Gülüş, tebessüm.
Hâr	: Diken.
Hâr ü hes	: Çörçöp.
Harâbat	: Virânelikler.

Harâmi	: Yol kesen, eşkiyâlık yapan.
Hargâh	: Dikenlik.
Harîdâr	: Satın alıcı.
Hârût–Mârût	: Sihir öğretici iki melek.
Hâşâ	: Sakın.
Hâşâk	: Çöp, süprüntü.
Hâşiye	: Zeyl, ek.
Hatar	: Tehlike.
Hatif	: Gizleyen, gizli.
Hâver	: Doğu, doğu tarafı.
Haydarî	: Haydarlık, aslanlık, kolsuz kısa aba, Safevî kıyâfeti.
Hâyil	: Engel.
Hayme	: Çardak, çadır.
Hayy–i lâ–Yemut	: Sonu olmayan dirilik.
Hazân	: Sonbahar.
Hazer	: Çekinme, sakınma.
Hazzâf	: Topraktan çanak çömlek yapan kimse.
Heft iklim	: Yedi iklîm.
Heft–ser	: Yedi başlı.
Hem–râh	: Yoldaş.
Heşt eyvân	: Sekiz cennet.
Hezâr	: Bülbül.
Hezârân	: Binlerce.
Hîred	: Akıllı, akıl.
Hîşı	: Tuğla, kerpiç.
Hicâb	: Örtü, perde.
Hicâz	: Alaturka mûsikîde bir makam.
Hicr	: Ayrılık.
Hikmet	: Bilece söylenmiş sözler.
Hilâf	: Yanlış, aykırı.
Hindû	: Hintli.
Hindûçe	: Hintli, köle, küçük Hintli köle.
Hirîdâr	: Müşteri, satın alan.
Hîz	: Coşkunluk, dalgalanma.
Hûb	: Güzel.
Huffâş	: Yarasa.
Hufte	: Yatmış uyumuş.

Hulk : Güzel yaratılış.
Hulûd : Cennetler.
Hunbâr : Kan döken.
Hurde–bîn : İyi görenler.
Hümâ : Devlet kuşu, Anka kuşu.
Humâr–âlûd : Mahmurlaşmış.
Hun : Kan.
Hûr : Hûri.
Hurde : Ufak, küçük, kırpıntı.
Hurdedân : Akıllı, bilen, bilici.
Hurşîd : Güneş.
Hurûş : Coşma, çağıltı, gürültü.
Hurrem : Şen, neş'eli, memnun.
Hûş : Akıl, fikir.
Huşyâr : Ayık, akıllı.
Hut : Balık.
Hüccâc : Hacılar.
Hüsrev : Eski İran pâdişahlarından birisi.
Hüsn : Güzellik.
Hüzn : Üzüntü.

– I –

Ilan : Yılan
Irlamak : Türkü söylemek, okumak.
Irmak : Ayırmak.
Is : Sahip.
Itr : Güzel koku, ıtır.
Iyd : Bayram.
Iyd–geh : Bayram yeri.

– İ –

İctinâb : Çekinme, sakınma.
İfnâ : Yok olma, ölme.
İgen : Çok.
İğvâ : Azdırma, baştan çıkarma.
İhtilât : Değişme.

İhtirâz : Sakınma, çekinme.
İhtiyâr : Seçme.
İhtiyat : Sakınma, tedbîr.
İhvân : Kardeşler.
İhzâr : Hazırlama.
İlticâ : Sığınma.
İmtizâç : Uyma, bağdaşma.
İmtilâ : Dolgunluk
İn : Bu, şu.
İneb : İncir
İnfial : Gücenm, kırılma, darılma.
İnhitâr : Tehlikeli olma.
İnkîlâb : Değişme.
İntihâ : Sonuç, son.
İntihâb : Seçme.
İntikal : Geçme, taşınma.
İntizâr : Bekleyiş, bekleme.
İrâb : Düzgün konuşma ve hakikati belirtme, Arapça kelimelerin sonlarındaki harf veya hareketinin değişmesi.
İsâr : Yardım.
İstiğfâr : Tevbe, günahlarını bağışlanmasını dileme.
İstiğna : Gözü tok, zenginlik.
İştirâ : Satın alma.
İtâb : Azarlama.
İti : Keskin, kesici.
İtikaf : Bir yere kapanıp ibâdet etme.
İttilâ : Bilme, biliş.
İttisâl : Ulaşma, kavuşma.
İvâz : Bedel, karşılık.
İyş ü işret : Yeme–içme, eğlenme.
İzâ ca'a'l–Kaza umm'ul–Basar : Kazâ gelince gör kör olur.

İzâr : Yanak
İzhâr : Açığa çıkarma.
İzlâl : Alçaltma, hakir görme.

– J –

Jâle	: Su zerreciği, kırağı.
Jeng	: Pas, küf.
Jülide	: Dağınık, karışık, karmakarışık.

– K –

Kabza	: Sap, tutacak yer.
Kadd	: Endam, boybos.
Kadîd	: İskelet.
Kalender	: Dünyayı umursamayan.
Kallâş	: Hileci, yalancı.
Kamet	: Bos, boybos.
Kâmil	: Olgun.
Kâmus	: Sözlük.
Kâr	: İş, kazanç.
Ka'r	: Dip, nihâyet, son.
Karaman	: Eskiden Konya bölgesine verilen isim.
Karbân	: Kervân
Kârun	: Efsânevî zengin kişi, tüm hazineleri toprak altına batmıştır.
Karz	: Ödünç verme, ödünç alma.
Kassam	: Bölücü, Taksim edici.
Kâşân	: İran'da bir şehir.
Kebûd	: Mavi, gök rengi.
Kem	: Kötü.
Kemîne	: Pek küçük.
Kemter	: Hakir, âciz, kul, köle.
Kenan	: Filistin'de bir bölge.
Kes	: Kişi, kimse.
Kesat	: Zayıf, isteksiz, durgunluk.
Kesb	: Çalışıp kazanma.
Kebg	: Keklik.
Kesil	: Gevşeklik, tenbellik.
Keş	: Güzel, nazlı.
Keşti	: Gemi.
Ketm	: Sözü sıkı tutma.
Keykâvus	: Eski İran hükümdarlarından birisi.

Keyvân	: Zühal, Saturn gezegeni.
Kıble–nümâ	: Kıble gösteren.
Kîl ü kâl	: Dedikodu
Kîne	: Gönülde gizlenen düşmanlık.
Kîş	: Din.
Kişver	: Ülke.
Koculmak	: Gocunmak, tedirgin olmak.
Kub	: Vuran, vurucu.
Kûçe	: Köşe.
Kûh	: Dağ.
Kûhken	: Dağlık.
Kuhl	: Göz ilâcı, göze çekilen sürme.
Kûhsâr	: Dağ, dağlık.
Kulkul	: Eli ayağına çabuk.
Kum	: İran'da bir şehir.
kus	: Büyük davul, Kös.
Kûze	: Testi.
Küdûret	: Bulanıklık, tasa, kaygı.
Kühne	: Köhne, harap.
Küllâb	: Ucu eğri demir, çengel, kanca.
Künde–kârî	: Sadefkârlık.
Künbed–i devrân	: Dönen gök kubbe.
Künde	: İri ve kalın ağaç.
Küsâd	: Açış, açık.
Küşte	: Öldürülmüş.
Kütâh	: Kısa, boysuz.

– L –

Lâ–büd	: Şüphesiz.
Lâ–cerem	: Şüphesiz.
La'l	: Dudak, kırmızı, kıymetli bir taş.
Lâl	: Kızıl, kırmızı.
Leb	: Dudak.
Lebâleb	: Ağzına kadar dopdolu.
Lec	: Tepme, dar olan şey, inat etme.
Leffâf	: Çok laf eden, çok konuşan, can sıkan.
Lem'a	: Parıltı.
Leîm	: Alçak, aşağı.

Leng : Topal.
Lenger : Gemi demiri.
Lerze : Titreme, titreyiş.
Leş : Hayvan ölüsü.
Leşker : Asker.
Letâfet : Güzellik.
Levh : Levha, tabla.
Livâ : Bayrak, alem.
Liyâkat : Uygun, yakışma.
Lokman : Tanınmış hekim, Lokman Hekim.
Lu'b : Oyun.
Lücce : Engin sular.
Lü'lü : İnci.

— M —

Mağfûr : Affedilmiş.
Mâh : Ay.
Mahbûb : Sevgili.
Mahfî : Gizli, saklı.
Mâhi : Balık.
Mâhir : Becerikli, usta.
Mahmel : Mahfe, deve üzerine konulan ve iki kişinin binebileceği bir sepet.
Mahmûr : Baygın, süzgün.
Mahrem : Gizli, kapalı.
Mâi—İneb : Rakı.
Makar : Yer, karar veri.
Makdur : Güç, kuvvet, kudret.
Maksûm : Taksim edilmiş, bölünmüş.
Mânend : Benzer, eş.
Mansûr : Zafer kazanmış, üstün gelmiş.
Mâr : Yılan, saçını kıvrımı.
Ma'reke : Kavga, vuruşma.
Mâsivâ : Allah'tan başka bütün varlıklar.
Mât : Satranç oyununda yenilme.
Matar : Yağmur.
Matbah : Mutfak.

Matlub	: İstenilen.
Meânî	: Mânalar, anlamlar.
Mecnûn	: Deli.
Mecrûh	: Yaralı.
Meddâh	: Öven, övücü.
Medfûn	: Gömülü.
Medyûn	: Borçlu.
Mefharet	: Kıvanç, övünç, iftihâr edilecek şey.
Meftûn	: Tutkun, bağlı.
Mehcûr	: Atılmış, uzak, ayrılmış.
Mehveş	: Ay gibi.
Mekes	: Sinek.
Mekkâr	: Düzenbâz, aldatıcı, hilekâr.
Melâhât	: Güzellik.
Melâl	: Can sıkıntısı, bezginlik.
Melâmet	: Kınama, çıkışma, nefse eziyet eyleme.
Melbûs	: Elbise giyinmiş.
Memât	: Ölü.
Memlû	: Dolu.
Memşâ	: Ayak yolu, abdesthâne.
Menkûş	: Nakşedilmiş, işlenmiş, kazılmış.
Menşûr	: Eskiden pâdişâhın verdiği vezirlik veya müşirlik fermânı.
Merdûd	: Atılmış, tard edilmiş.
Mergûb	: Rağbet edilen.
Merhûn	: Rehin, bırakılmış.
Merve	: Haç sırasında uğranılan bir yer.
Mesâf	: Sıra sıra dizilme yeri, savaş safları.
Mestûr	: Örtülü.
Meşâ'	: İshal verici ilaç.
Meşâm	: Burun, geniz.
Meşhed	: Şehid mezârı.
Metâ	: Mal.
Me'vâ	: Sekiz cennetten biri.
Mevâ	: Yurt, barınak, sığınılacak yer.
Mevc	: Dalga.
Mevzûn	: Endâmı düzgün, ölçülü.
Mey–furûş	: İçki satan.

Meygede	: Meyhâne.
Meygûn	: Kırmızı renkli.
Meyhâre	: Şarap içen, içkici, ayyâş.
Mey—perest	: İçkiye tapan, içkiye tabarcasına seven.
Mezîd	: Uzun.
Mezrâ	: Tarla.
Mihen	: Eziyetler.
Mihmân	: Konuk, misâfir.
Mihnet	: Sıkıntı.
Mi'rat	: Ayna
Mîve	: Meyve.
Miyân	: Orta, ara, bel.
Mizân	: Mahşerde insanların hayır ve günahlarını tartacak olan terâzi.
Muallak	: Asılı.
Muanber	: Anber kokan.
Muattar	: Güzel kokulu.
Mu'ciz—i İsâ	: İsa peygamberin nefesi ile ölüleri diriltmesi mucizesi.
Muğbeçe	: Mecusi çocuğu, meyhane çırağı.
Muğber	: Dargın, kırgın.
Muhabbet—nâme	: Aşk mektubu.
Muharrer	: Yazılmış.
Muhkem	: Sağlam.
Muhtasar	: Kısaca, özet.
Muhterî	: Keşfeden, icâd eden, bulan.
Muhtesib	: Belediye işyerlerine bakan görevli.
Mukarin	: Yakın.
Mukavves	: Kavisli, eğri.
Mukayyet	: Bağlı, kayıtlı.
Mukir	: İkrâr eden, söylene.
Mûmîyân	: Kıl beli, beli kıl kadar ince olan güzeller.
Mûr	: Karınca.
Musaffâ	: Temizlenmiş, arıtılmış.
Musahhar	: Fethedilmiş, teshir edilmiş, alınmış.
Mutavvel	: Uzatılmış, uzun.
Mu'tekif	: Bir yere kapanıp ibâdet eden.
Muttali'	: Bilen, öğrenen, haberli.

Muttasıl : Bitişik, aralıksız, devamlı.
Mûy : Saç.
Müctemi' : Toplanmış bir araya getirilmiş.
Müdâvâ : Deva arama, hastaya bakıp ilaç verme.
Müddeâ : İddiâ edilen.
Müddeî : İddiâ sâhibi.
Müflis : Kaybetmiş, iflas etmiş.
Müheyyâ : Hazır.
Müje : Kirpik.
Mükedder : Üzüntülü, kederli.
Mül : Şarab.
Mülevves : Pis, kirli, mundar.
Mültemes : İltimas etme, kayırma.
Münâfık : Ara bozan, fitme çıkaran.
Mündefi' : Patlayan.
Münfâil : Gücenmiş, darılmış.
Münharif : Sapan, sapmış.
Münkeşif : Keşfeden, bulan.
Müntehâb : Seçilmiş.
Müptezel : Aşağılık kimse, orta malı.
Mürde : Ölü.
Mürâyı : İki yüzlü.
Mürg : Kuş.
Mürgân : Kuşlar.
Mürsel : Peygamber.
Müstağrak : Gark olan, batan.
Müstaid : Yetenekli, istidâtlı.
Müstecâb : Kabul olunmuş.
Müstedâm : Devamlı, sürekli, sürüp giden.
Müstemî' : Duymuş, işitmiş.
Müşâbih : Benzer.
Müşebbek : Birbirine geçmiş, şebeke, pencere.
Müşevveş : Karışık.
Müşg : Güzel koku, misk.
Müşg—bâr : Misk saçan.
Müşg—efşân : Misk kokusu saçan.
Mütemâriz : Rahatsız, hastalıklı.
Müttehem : Suçlu, suçlanmış, suçlu görülen.
Müyesser : Kolay gelen, kolaylıkla olan.

– N –

Nâb : Hâlis, sâf, berrâk.
Nâ–bedîd : Görülmeyen.
Nâdân : Bilgisiz.
Nâfe : Güzelin, sevgilinin saçı, Misk âhusu adlı hayyanın göbeğinden çıkarılan bir çeşit güzel koku, misk.
Nâfi' : Faydalı.
Nâgehân : Ansızın.
Nahl : Fidan, hurma ağacı.
Nâkıs : Eksik, noksan.
Nakkâre : Mehter davulu.
Na'l : Ayakkabı, papuç, oturacak yerlerin en aşağısı.
Nâle : Feryat.
Nâliş : Feryat.
Nâliş : İnleme.
Nân : Ekmek.
Nâr : Âteş.
Nâr–ı Halîl : Hz. İbrahim'i içine attıkları ateş.
Nârenç : Turunç, Turunçgiller.
Nasar : Hıristiyanlar.
Nâsih : Öğüt veren.
Nat' : Sofra bezi, meşinden yapılan döşek.
Nâtüvân : Halsiz, zayıf
Nâvek : Ok.
Nay : Ney.
Nâ–yâb : Bulamayan.
Nâzenin : Nazlı.
Nebî : Peygamber
Nec : Tel, asker safı, sapan demiri, bir çeşit kumaş.
Neccâr : Marangoz.
Necm : Yıldız.
Nedâmet : Pişmanlık.

Nef'	: Fayda, yarar.
Nehr–i Şat	: Fırat ve Dicle ırmaklarının Bağdad yakınlarından itibâren birleşerek aldıkları isim.
Nem–nâk	: Islâk, nemli.
Ner	: Aslan.
Nerdübân	: Merdiven.
Nerm	: Yumuşak.
Nerrâd	: Çok güzel tavla oynayan.
Nesîm	: Hafif rüzgâr, meltem.
Neşv ü nemâ	: Büyüyüp gelişme.
Nev	: Yeni.
Nevâ	: Ses, nağme, makam.
Nevbet	: Sıra, nöbet.
Nevmîd	: Ümitsiz.
Nev–reste	: Yeni bitmiş, yeni yetişmiş, taze.
Nigâr	: Sevgili.
Nihâl	: İnce fidan.
Nihân	: Gizli.
Nîk	: İyi.
Nîk ü bed	: İyi ve kötü.
Nikâb	: Örtü, yüz örtüsü.
Nîme	: Yarı, yarım.
Nişîn	: Oturma, oturuş.
Nizâ'	: Kavga.
Noliser	: Ne olacak.
Nuhs	: Uğursuz.
Nukat	: Noktalar, benler.
Nûr–efşân	: Işık saçan, parlayan.
Nükûd	: Nakitler, paralar.
Nüzûl	: İnme, inişler.

– O –

Od	: Âteş.

– Ö –

Özge	: Tek, yalnız.

— P —

Pâ	: Ayak.
Pâsbân	: Gece bekçisi.
Pây	: Ayak.
Peleng	: Panter.
Pend	: Nasihat.
Penâh	: Sığınma, sığınak.
Penç	: Beş.
Per	: Kanat.
Perî—rû	: Peri yüzlü.
Pervâne	: Ateş böceği.
Pervâz	: Uçma.
Perverde	: Beslenmiş.
Pest	: Aşağı, alçak, yavaş.
Peykân	: Kirpik.
Peyker	: Çehre, yüz.
Peymân	: Söz, yemin.
Peymâne	: Kadeh.
Peyveste	: Asılı.
Pezîr	: Alan, bulan.
Pîç	: Büklüm, halka.
Pinhân	: Gizli, saklı.
Pîrehen	: Gömlek.
Pister	: Yatak, döşek.
Pîşe	: Huy edinmiş, alışmış.
Pişkeş	: Armağan, haraç.
Pişmîn	: Yün, yünlü giyen.
Piyâle	: Kadeh.
Pulad	: Çelik.
Pûş	: Giyen, giyinmiş.
Pûte	: Pota.
Pûr	: Dolu.

— R —

Râcih	: Üstün, yeğ, daha iyi.

Râd : Cömert.
Ra'd : Gök gürlemesi.
Râğ : Dağ eteği, çayırlık, bağlık, bahçelik.
Rahşân : Parlak, parlayan.
Ratb ü yâbis : Yerli yersiz, kurudan yaştan.
Râstî : Doğruluk, doğrusu.
Ravza : Bahçe, cennet.
Râyegân : Bedava, parasız.
Reâyet : Reâya, vergi veren teb'a.
Rebâb : Bir çeşt telli saz.
Recm : Taşlayarak öldürme.
Refî' : Kaldırma.
Ref eylemek : Kaldırmak.
Refîk : Arkadaş, yoldaş, eş.
Rehn : Rehine.
Rehnümûn : Yol gösteren, kılavuz.
Rehzen : Yol kesen.
Renc : Sıkıntı, yokluk.
Reşk : Kıskanma.
Revnak : Parlak.
Revzene : Pencere.
Reyb : Şüphe.
Rıdvân : Cennetin kapısındaki bekçi.
Rıhlet : Göçme, âhirete gitme, ölüm.
Ribât : Bağ, ip, sağlam yapı.
Rîm : Çürümüş kemik, irin.
Rind : Derviş, kalender dost.
Rismân : İp, halat.
Rişte : İplik, tire.
Riyâ : İki yüzlülük.
Riyâz : Perhiz.
Rîz : Döken, saçan.
Rû–siyâh : Siyah yüzlü.
Ruhsâr : Yanak.
Rûz–ı Elest : Ruhların Tanrı'ya yemin verdikleri gün.
Rûze : Oruç.
Rübâh : Tilki.
Rümûz : İşaretler, manası gizli olan sözler.

— S —

Sabâ : Rüzgâr.
Sabâş : Âferin, bravo.
Sâd : Yüz.
Sâdi : Mutluluk, rahatlık.
Safâ : Haç sırasında uğranılan yerlerden.
Sâgar : Kadeh
Sâgar—ı zerrîn : Altın kadeh.
Sahhâr : Sihir yapan.
Sâhir : Sihir yapan, sihirbaz, büyücü.
Saht : Katı, sert, çetin, pek.
Saîd : Mutlu.
Sâil : Dilenci.
Saka : Su dağıtıcısı.
Sakamet : Bozukluk, yanlışlık.
Sakf : Tavan, çatı.
Sal : Yıl.
Salâ : Selâm verme.
Sâlâr : Kumandan, baş.
Sâlis : Üç, üçüncü.
Sanem : Tapılırcasına sevilen güzel.
Sanevber : Çam fıstığı ağacı, sevgilin boyu, bosu.
Sarsar : Bora, şiddetli yel.
Savt : Ses, sedâ.
Sayd : Av.
Sâyebân : Gölgelik.
Sayyâd : Avcı.
Sayru : Olma, edilme, kılınma, hasta.
Sebâk : Ders.
Sebu : Testi, şarâb kabı.
Sebukbâr : Yükü hafif, gailesiz.
Sebz : Yeşil.
Sefîd : Beyaz.
Sefîne : Gemi.
Seg : Köpek.
Sehâb : Bulut.
Sehî : Düz, doğru, fidan gibi.

Sekrân	: Sarhoş.
Sehl	: Kolaylık.
Selâsil	: Silsileler.
Selh	: Arabi ayların son günü.
Sem	: Ağı, zehir.
Semender	: Ateş yiyen bir yaratık.
Semîn	: Behâlı, kıymetli.
Semûm	: Sıcak yel, sam yeli.
Semur	: Samur.
Sencileyin	: Senin gibi.
Seng	: Taş.
Ser	: Baş.
Serâ	: Şarkı söyleyen, toprak.
Serâpâ	: Baştan ayağa.
Serâser	: Baştan başa; giyilen bir elbise.
Ser–be–ser	: Baştar başa, tamamen.
Serfirâz	: Başını yukarı kaldıran.
Sergerdân	: Başı dönük, sersem, şaşkın.
Sergerde	: Bir grubun başı, reis.
Serkeş	: Kafa tutan, dik başlı.
Serkeşte	: Dikbaş, kafa tutan.
Ser–keşte	: Kaptan.
Sermedân	: Sonuna kadar, sonsuz.
Sermest	: Mest olmuş.
Serpûş	: Başa giyilen başlık.
Ser–te–ser	: Baştan başa.
Serv	: Selvi, servi.
Sessilik	: Gürültü, ses.
Seyf	: Kılıç.
Seylâb	: Sel suyu.
Sezâ	: Lâyık.
Sıfâhan	: İran'ın büyük şehirlerinden biri.
Sımak	: Kırmak.
Sırât–ı müstâkim	: Doğru yol, sırat.
Sîb	: Elma.
Sidre	: Arş altında ve Kürsü'nün karşısında olan ve yedinci kat gökte bulunan bir yer.
Sifâl	: Testi ve saksı parçası, çanak çömlek.

Sîh : Demir şiş, kebâb şişi.
Sikender : Makedonya kralı büyük İskender.
Sîm : Gümüş.
Sîrâb : Suya kanmış, taze körpe.
Sirâc : Işık, kandil, mumu.
Sirâyet : Bulaşma, yayılma.
Sîret : İyi huylar.
Sirişk : Göz yaşı.
Sitâre : Yıldız.
Siyavuş : İran'da eski Keyânilerden Keykavus'un oğlu.
Sû : Taraf, cihet.
Sû–be–sû : Taraf, taraf.
Sub : Taraf, cihet.
Su'bân : Büyük yılan, ejderha.
Subh–geh : Sabahleyin.
Sûd : Fayda, kazanç.
Suhân : Söz.
Sun' : Yaratma.
Surh : Kırmızı.
Surh–ser : Kızılbaş.
Sûzinâk : Yakan, yakıcı, dokunaklı, makam.
Sücûd : Secdeler.
Sükker : Şeker.
Sürûd : Nağme, terennüm.

– Ş –

Şâb : Genc.
Şâdımân : Neş'eli, memnun, bahtiyar.
Şâh demek : Satranç oyununda şâha kiş çekmek.
Şahbâz : Doğan kuşu.
Şâh–rûh : Satranç oyununda şâh çekme, şâha kiş deme, Timur'un büyük oğlu.
Şâkir : Şükür eden.
Şâm : Akşam.
Şâmîler : Şâmlılar, akşamcılar.
Şeb : Gece.

Şebistan	: Yatak odası.
Şebdiz	: Gece renkli.
Şeb–gir	: Gece uyumayan, gece giden, kervan, sabah vakti.
Şeb–revân	: Gece giden.
Şehbâz	: Şahbaz, doğan kuşu.
Şehd	: Bal.
Şehlâ	: Elâ gözlü.
Şem'	: Mum.
Şemme	: Koku.
Şems	: Güneş.
Şemşîr	: Kılıç.
Şenî'	: Çirkin, kötü.
Şer	: Kötülük.
Şerâr	: Kıvılcım.
Şerer	: Kıvılcım, kıvılcımlar.
Şerhâ	: Dilim, parça.
Şerîr	: Kötülük eden, azılı, kimse, şerli.
Şerm	: Utanma.
Şerm–sâr	: Utangaç.
Şeş	: Altı.
Şeşt	: Altı.
Şeydâ	: Coşkun, mutlu.
Şeyh	: İhtiyâr, yaşlı.
Şeyh Attâr	: İranlı bir şâir.
Şikâr	: Avş.
Şikefte	: Açılmış.
Şikenc	: Büklüm, kıvrım.
Şikest	: Kırık, kırılmış.
Şimşâd	: Bir çeşit ağaç.
Şimşir	: bk. şemşir.
Şinâver	: Yüzücü, yüzgeç.
Şîr	: Aslan.
Şîrân	: Aslanlar.
Şitâb	: Acele etme, koşma.
Şîve	: Naz, eda, cilve.
Şuâ	: Işık.
Şuhûd	: Şâhidler, deliller.

Şûr	: Tuzlu, şamata, gürültü.
Şûrîde	: Neş'eli, şen.
Şükûfe	: Çiçek.

– T –

Taab	: Eziyet, yorgunluk.
Taaccüb	: Şaşma, hayret etme.
Taallül	: Kaçınma.
Taam	: Yemek.
Tâb	: Dayanma, güç, hal.
Tâbân	: Parlak, ışıklı.
Tâbende	: Parlak, parlayan.
Tabl	: Davul.
Tafahhur	: Öğünme, iftihar etme.
Tağyir	: Değişme.
Tâhâ	: Kur'an'da bir surenin başı.
Tahsîn	: Aferin.
Tâk	: Bina kemeri.
Takarrüp	: Yaklaşma.
Takrir	: Söyleme.
Tâli	: Şans, tâlih.
Tamasun	: Damlasın.
Tan	: Yerme, ayıplama.
Tannâz	: Herkesle eğlenen.
Târ	: *Tel, ip, iplik.*
Tarâb	: Eğlence.
Târâc	: Yağma.
Tarh	: Çıkarma, atma.
Tarîk	: Yol.
Târumâr	: Darmadağın.
Tavâf	: Ziyâret, haç ziyâreti.
Tâviz	: Ödün, ödünleme.
Tavk	: Gerdanlık, boyunduruk.
Tayr	: Kuş.
Tayyîb	: Güzel.
Tazallum	: Zulm etme, eziyet etme.
Tâzim	: Hürmet, saygı.

Teber : Balta.
Tecemmül : Süs, süslenme.
Tecerrüd : Yalnız olma, el çekme.
Teemmül : Elemlenme, üzülme.
Tefahhur : Öğünme, iftihâr etme.
Tefâvüt : Ayrım, ayrıntı, iki şey arasındaki fark.
Tegafül : Dalgınlık, gevşeklik.
Tehî : Baş.
Te'hîr : Erteleme, geriye bırakma.
Tek : Gibi.
Telâtum : Dalgalanma, çalkalanma, çalkantı.
Temcîd : Methetme, ağırlama.
Temevvüc : Dalgalanma.
Temren : Okun ucundaki sivri demir.
Tenâsüh : Ruh göçümü, ruh sıçraması, ruhun bir cisimden bir başkasına geçmesi.
Tenâum : Nimet, içinde bolluk içinde, bulunarak rahata yaşama.
Teng : Dar, sıkıntılı.
Tenha—est : Tenhadır, yalnızdır.
Tennûr : Fırın, tandır.
Ter : Çok taze.
Terahhum : Acıma, merhamet etme.
Terâne : Nağme, ahenk.
Terennüm : Şarkı mırıldanma, şakıma.
Tersâ : Hıristiyan.
Teşne : Susuz, susuzluk.
Tevakkuf : Durma, bekleme.
Tevehhüm : Kuruntuya düşme.
Tevekkül : İşi Allah'a bırakma.
Tevhîd : Tanrı'nın birliği.
Tezvîr : Yalan söyleme, yalan dolan.
Tıfl : Çocuk.
Tıynet : Yaradılış, doğuş.
Tîb : Güzel.
Timâr : Bakım.
Tîr : Ok.
Tiryâk : Ab—ı hayat, panzehir.

Tîşe	: Balta, nacak, keser.
Tîzâb	: Kezzâp.
Tûbâ	: Cennette büyük ağaç.
Tuç	: Tunç.
Tufeyl	: Dalkavuk, sığıntı, asalak.
Tuğra	: Damga, alâmet.
Tuhfe	: Hediye.
Turâb	: Toprak.
Turrâ	: Alın üstüne dökülen büklümlü saç.
Tûtî	: Anka kuşu, dudu kuşu, papağan.
Tütün	: Duman.

— U —

Ukâb	: Karakuş, kartal, tavşancıl.
Ukbâ	: Ahiret.
Umk	: Derinlik, çukur.
Ummân	: Deniz, okyanus.
Uruç	: Yükselme, çıkma.
Uş	: Kuş yuvası.
Uşatmak	: Ufaltmak, kırmak.
Uşşâk	: Aşıklar.
Uzlet	: Tenha, köşe, inzivâ.

— Ü —

Üftâde	: Düşkün, düşmüş.
Ün	: Ses, nâle.
Üns	: Alışıklık, alışkanlık.
Üryân	: Çıplak.
Üstühân	: Kemik.
Üstüvâr	: Sağlam, kuvvetli, dayanıklı.
Üştür	: Deve.

— V —

Vadduha	: Kur'an'da bir sûrenin başı.
Vâdi–i hicr	: Ayrılık diyârı.

Vahdet : Birlik.
Vahş : Vahşi hayvanlar.
Vakf : Bağış, bağışta bulunma.
Vâlâ : Yüksek, yüce, üst.
Vâlih : Şaşalamış, şaşa kalmış.
Varak : Yaprak, sahife.
Varta : Tehlike, bâdire.
Vasat : Ortalama.
Vasl : Uşaşma, kavuşma.
Vech : Yüz, çehre.
Vehm : Kuşku, kuruntu.
Veka : Koruma.
Verd : Çiçek, gül.
Ve'ş–Şems : Kur'an'da bir sûrenin başı.
Vird–i Sübhân : Allah'ın adını anma.
Vuhüş : Vahşi hayvanlar.
Vuslat : Kavuşma.

– Y –

Yâ : Yay.
Yâ laytanı küntü turâb : Ah nolaydı, ben bir toprak olaydım (Kur'an, LXXVIII, 41).

Yâd : Hâtıra.
Yâsin : Kur'an'da bir suredir.
Yehud : Yahudiler.
Yeldâ : Uzun, yılın en uzun gecesi.
Yevm–i cezâ : Mahşer günü.
Yusr : Kolaylıklar.

– Z –

Zâd : Doğmuş, doğma.
Zâd : Çok güzel.
Zahm : Yara.
Zâil. : Sona eren, yok olan.
Zakan : Yüzün alt ucu, çene.

Zâl : Ak sakallı ihtiyar.
Zanehda : Çene çukuru.
Zarât : Zerreler.
Zârilig : İnleme.
Zâğ : Karga, kuzgun.
Zebân : Dil, ağız.
Zecr : Zorlama, yasak etme.
Zeheb : Tezhip yapma, süsleme.
Zemîn : Yer yüzü.
Zen : Kadın, ihtiyar dünya.
Zenc : Afrika, bilhassa Habeşistan ülkesine eskiden verilen isim.
Zerâfe : Zarifler, kibârlar.
Zerd : Sarı, soluk.
Zerrâk : Çok mürâi, iki yüzlü.
Zerrîn : Altın, altın renginde.
Zevâde : Azık, erzak stoku.
Zevâl : Son, nihâyet.
Zeyn : Süsleme, tezyin etme.
Zîbâ : Süslü, güzel.
Zîc : Yıldızların yerlerini ve dolaşmalarını göstermek için hazırlanmış cetvel.
Zinhâr : Sakın aman.
Zîr : Yer, aşağı, alt.
Zîver : Süs, bezek.
Ziyâd : Çok fazla, ziyâde.
Zübâb : Sinek.
Zühhâd : Zâhidler.
Zühre : Zühre yıldızı, Çoban yıldızı.
Zükût : Zekatlar.
Zülâl : Saf, hafif soğuk, güzel tatlı su.

{ kutupyıldızı kitaplığı }
1003

40 TL.